

ការផ្ដួចផ្ដើម លើវិស័យ ICT ដល់ស្ត្រី

Women and ICT Frontier Initiative

តាមគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយ
និរន្តរភាព និងបច្ចេកវិទ្យាសមធម៌ស្តីពីស្ត្រី

Women's Empowerment, SDGs and ICT

ម៉ូឌុល C1

មាតិកាសូល

ម៉ូឌុល Module C1

ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី
តាមគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព និង
បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មាន

Women's Empowerment, SDGs and ICT

ហ្វាហ៊ីម ហ្វាអែម ហ្វាអែម Faheem Hussain

ការផ្តួចផ្តើមលើវិស័យ ICT ដល់ស្ត្រី-មាតិកាស្នូល

អត្ថបទនេះត្រូវបានចេញផ្សាយក្រោមអាជ្ញាប័ណ្ណអន្តរជាតិ (Creative Commons Attribution 4.0) ។ ដើម្បីមើលច្បាប់ចម្លងរបស់អាជ្ញាប័ណ្ណនេះចូលទៅកាន់ <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> ។

យោបល់តូលេខ និងការប៉ាន់ស្មានមានចែងក្នុងសៀវភៅនេះគឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកនិពន្ធនិងមិនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការឆ្លុះបញ្ចាំងពីទស្សនៈ ឬអនុម័តិដោយអង្គការសហប្រជាជាតិឡើយ។ ការចនាទេសនេះបានប្រើនិងការបង្ហាញនៃសម្ភារៈ នៅក្នុងការបោះពុម្ពនេះមិនបានបញ្ជាក់បង្ហាញពីទស្សនៈណាមួយនៃលេខាធិការដ្ឋាននៃអង្គការសហប្រជាជាតិស្តី អំពីស្ថានភាពផ្នែកច្បាប់នៃប្រទេសណាមួយទឹកដីក្រុងឬតំបន់ឬអាជ្ញាធររបស់ខ្លួន ឬទាក់ទងការកំណត់ព្រំដែន ឬព្រំដែនរបស់ខ្លួន។ ការនិយាយពីឈ្មោះក្រុមហ៊ុន និងផលិតផលពាណិជ្ជកម្មមិនបានបញ្ជាក់អំពីការគាំទ្ររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

ទំនាក់ទំនង:

មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល បច្ចេកវិទ្យាសហគមន៍ព័ត៌មានដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ (ប្រចាំតំបន់អាស៊ីនិងប៉ាស៊ីហ្វិក (UN-APCICT/ESCAP)

ជាន់ទី 5 របស់ G-អគារ, សិល្បៈមជ្ឈមណ្ឌល Daero 175, Yeonsu-gu, ទី Incheon សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ

ទូរស័ព្ទ+ :82 32 458 6650
ទូរសារ+ :82 32 458 6691/2
E-mail: info@unapcict.org
<http://www.unapcict.org>

រក្សាសិទ្ធិអង្គការសហប្រជាជាតិ /ESCAP ឆ្នាំ 2016

រ
ចនា និងប្លង់ :Scand-Media Corp បាន, Ltd និងលោក Lowil Espada

បកប្រែដោយអ្នកស្ម័គ្រចិត្ត និងគណៈកម្មការជាតិជំរុញភូមិផលិតផលមួយ
បានបោះពុម្ពនៅក្នុង: ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៦

អារម្ភកថា

បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មាន (ICTs) ផ្តល់ជូនឧបករណ៍ដែលអាចត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីបង្កើនសហគ្រិនឲ្យដឹងអំពីរបៀប និងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវលទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញប្បទាន និងព័ត៌មានទីផ្សារពេលវេលាពិតប្រាកដ។ រដ្ឋជាសមាជិកបានទទួលស្គាល់ថាជាផលប៉ះពាល់ដែលថាអាយស៊ីធី(ICT) អាចនាំយកនូវការសម្រេចបាននូវរបៀបវារៈសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍឆ្នាំ២០៣០ប្រកបដោយចីរភាព។ ជាមួយនឹងទស្សនៈវិស័យដើម្បី"សម្រេចបាននូវសមត្ថភាពយេនឌ័រនិងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីនិងក្មេងស្រីទាំងអស់" (SDG៥) ដែលពួកគេបានហៅលើប្រជាជាតិដើម្បី" បង្កើនការប្រើប្រាស់នៃការធ្វើឱ្យបច្ចេកវិទ្យាពិសេសបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មាន ដើម្បីលើកកម្ពស់ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី" (គោលដៅ SB) ។

ខណៈពេលដែលត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ជាសកល អាយស៊ីធី បានបង្កើតឧបករណ៍សម្រាប់ក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចសហគ្រិនស្ត្រីនៅក្នុងប្រទេស ដែលកំពុងអភិវឌ្ឍន៍បន្តប្រឈម នឹងគុណវិបត្តិ ហើយលទ្ធផលគឺបានមកពីការខ្វះការចូលរួម ការប្រើប្រាស់និងគ្មានសមត្ថភាពក្នុងការប្រើ បច្ចេកវិទ្យាទាំងនេះរបស់ពួកគេ។ ពួកគេគឺបណ្តាលមកពីកត្តាសង្គមដែលរួមមានភាពក្រីក្រ ដែនកំណត់ក្នុងការចលនា និងអត្រាបញ្ចប់ការអប់រំនៅកំរិតទាប។ លើសពីនេះទៅទៀតបទដ្ឋានសង្គមនៅក្នុងប្រទេសមួយចំនួនប្រើអ៊ីនធឺណិតជាឧបករណ៍ឬធ្វើអាជីវកម្មដែលមិនសមរម្យសម្រាប់ស្ត្រី។

មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកវិទ្យាសហគមន៍ព័ត៌មាន ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ប្រចាំតំបន់អាស៊ីនិងប៉ាស៊ីហ្វិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ (UN-APCICT) ត្រូវបានបង្កើត ឡើងនៅខែមិថុនាឆ្នាំ២០០៦ជាវិទ្យាស្ថានប្រចាំតំបន់ នៃគណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមសម្រាប់តំបន់អាស៊ីនិងប៉ាស៊ីហ្វិក (ESCAP) ។ បេសកកម្មសំខាន់របស់ UN-APCICT គឺដើម្បីកសាងសមត្ថភាពមនុស្សនិងស្ថាប័ន របស់រដ្ឋដែលជាសមាជិក ESCAP ក្នុងការប្រើអាយស៊ីធីសំរាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ មជ្ឈមណ្ឌលនេះមានការរីកចម្រើននិងការអនុវត្តកម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពសម្រាប់ថ្នាក់ដឹកនាំរដ្ឋាភិបាល មន្ត្រីរាជការសិស្ស និស្សិត និងយុវជនដែលត្រូវបានគេមើលឃើញថា ការស្រូបយកយ៉ាងធំទូលាយ និង ស្ថាប័នភារូបនីយកម្មក្នុងក្របខ័ណ្ឌអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សនិងបានពង្រឹងសមត្ថភាពដើម្បីទាញយកអាយស៊ីធីសំរាប់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមក្នុងតំបន់។

ក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីគាំទ្រដល់ការផ្តល់អំណាចសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីនិងប៉ាស៊ីហ្វិកតាមរយៈភាពជាសហគ្រិន វិស័យ ICT ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតិសំរាប់ជាការផ្តួចផ្តើមរបស់ UN-APCICT ដើម្បីស្ត្រីក្នុងកម្មវិធីគំនិតផ្តួចផ្តើមដល់ស្ត្រីលើវិស័យលើវិស័យ ICT (WIFI)។

ម៉ូឌុល WIFI គឺជាការណែនាំអ្នកអានដើម្បីផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃគំនិត និងភាពជាសហគ្រិននិងការផ្តល់នូវមូលដ្ឋាននៃរបៀបដើម្បីអនុវត្តអាយស៊ីធី សំរាប់ការចាប់ផ្តើម និងធ្វើអាជីវកម្មតូចមួយ។ វាជួយពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំរដ្ឋាភិបាល និងគោលនយោបាយឆ្ពោះទៅរកការផ្តល់បរិយាកាសសម្រាប់សហគ្រិនស្ត្រី វិស័យICTដែលបានអនុញ្ញាតតាមរយៈកម្មវិធីគោលនយោបាយដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសេវាកម្មយេនឌ័រ។ ធនធានបន្ថែមទៀតរួមមានមគ្គុទេស ក៏ជាអ្នកសម្របសម្រួលមួយដែលអមម៉ូឌុលការបណ្តុះបណ្តាលដើម្បីជួយ

ដល់WIFIក្នុងការចែកចាយនៃសម្ភារៈនិងវេទិកាលើបណ្តាញ WIFI ជាមួយនឹងធនធានបន្ថែម InfoBank លើរបៀបប្រើប្រាស់ ICT សម្រាប់ភាពជាសហគ្រិន។

UN-APCICT គឺផ្តោតទៅលើកម្មវិធី WIFI ដូចខាងក្រោម "យើងD.I.D.ក្នុងភាពជាដៃគូ"វិធីសាស្ត្រ ការធានាថាការអភិវឌ្ឍ ការអនុវត្ត និងការផ្តល់ជូននូវកម្មវិធី WIFI ត្រូវបានអនុវត្តក្នុងលក្ខណៈបញ្ចូលគ្នានិងការចូលរួមមួយ។ កម្មវិធីនេះមានការរួមចំណែកនិងការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធនិងដៃគូពីរដ្ឋាភិបាល សមាគមស្ត្រី សង្គមស៊ីវិល វិស័យឯកជន និងអង្គការដទៃទៀតបានចងភ្ជាប់ដោយគោលបំណងធម្មតាមួយនៃការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព ICT សម្រាប់ភាពជាសហគ្រិនរបស់ស្ត្រី។

វាជាក្តីសង្ឃឹមដោយស្មោះរបស់យើងដែលថាកម្មវិធី WIFI អាចរួមចំណែកឆ្ពោះទៅរកការសម្រេចបាននូវគោលដៅអត្ថន័យចែករំលែករបស់យើងក្នុងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីតាមរយៈការប្រើប្រាស់ ICT ។

ហ៊ីអុន សុភី
នាយិកា
UN-APCICT/ESCAP

អំពីម៉ូឌុល About the Module

គោលបំណងសំខាន់នៃម៉ូឌុលនេះគឺដើម្បីណែនាំអំពីគំនិតសំខាន់នៃ :

- » ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាច
- » ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចស្ត្រី និងឧបសគ្គ និងអ្នកដែលអាចជួយជំរុញក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន
- » បច្ចេកវិទ្យាសហគមន៍ព័ត៌មាន (ICT) និងបញ្ហាប្រឈមរបស់ខ្លួន និងឱកាសក្នុងការលើកកម្ពស់នៃការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី
- » គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពដែលទាក់ទងទៅនឹងការសម្រេចបាននូវការពង្រឹងសិទ្ធិអំណាចរបស់ស្ត្រី

ម៉ូឌុលនេះចែកជា៣ផ្នែកដែលគោលគំនិតសំខាន់ត្រូវបានពន្យល់ដោយមានភ្ជាប់ជាមួយនឹងឧទាហរណ៍ពិតប្រាកដ និងករណីសិក្សាជាច្រើនទៀត។ ផ្នែកនីមួយៗបញ្ចប់ជាមួយនឹងសំណុំនៃការធ្វើលំហាត់អន្តរសកម្ម។

ចំណាំសម្រាប់អ្នកបង្ហាត់បង្រៀនអាចរកបាននៅចុងបញ្ចប់នៃម៉ូឌុលនេះដើម្បីផ្តល់នូវការបញ្ចេញយោបល់ក្នុងពេលបណ្តុះបណ្តាលដល់សិក្ខាកាមនិងការធ្វើឯកសារអោយបានល្អទៅតាមស្ថាន និងទីតាំងជាក់ស្តែង ។

ពេលបញ្ចប់នៃម៉ូឌុលនេះសិក្ខាកាមនឹងទទួលបាន:

1. រៀបរាប់អំពីគោលគំនិតនៃការបង្កើនសមត្ថភាពដល់ស្ត្រីដែលទាក់ទងទៅនឹងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព
2. តារាងស្តីពីផលវិបាក និងអ្នកផ្តួចផ្តើមក្នុងការបង្កើនសមត្ថភាពស្ត្រី
3. ផ្តល់ជាឧទាហរណ៍ជាក់លាក់នៃរបៀបដែល ICT អាចជួយដល់ការបង្កើនសមត្ថភាពស្ត្រី

គោលដៅសិក្ខាកាម Target Audience

គោលដៅសិក្ខាកាមរបស់ម៉ូឌុលនេះគឺសហគ្រិនភាព និងស្ត្រីដែលចង់ក្លាយ ជាសហគ្រិន អ្នកសរសេរ គោលនយោបាយ មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល អ្នកដឹកនាំសហគមន៍ សង្គមស៊ីវិល និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។

រយៈពេល Duration

ត្រូវបណ្តុះបណ្តាល ៦ម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃ

ការទទួលស្គាល់ Acknowledgements

UN-APCICT ទទួលស្គាល់នូវដៃគូសហការដែលបានចូលរួមក្នុងការពិនិត្យឡើងវិញជាច្រើនសារ នៃមាតិកានៃឯកសារបណ្តុះបណ្តាល ហើយបានផ្តល់នូវមតិដ៏សំខាន់ដែលមិនអាចកាត់ថ្លៃបាន ក្នុងខណៈពេលកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ម៉ូឌុលនេះ។ យើងសូមអរគុណដល់វិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ប៉ាគីស្ថានសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ (PIID) ដែលជាក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអាជីពប្រតិបត្តិសេវា (CESB) នៃ ប្រទេសហ្វីលីពីន និងអ្នកចូលរួមកិច្ចប្រជុំសិក្ខាសាលា និងការធ្វើតេស្ត របស់ក្រុមអ្នកជំនាញនិង អ្នកពិគ្រោះយោបល់ ។ UN-APCICT ក៏ទទួលស្គាល់នូវការរួមចំណែកយ៉ាងសកម្មរបស់លោក Faheem Hussein, អ្នកស្រី Maria Juanita R, Macapagal, អ្នកស្រី Usha Rani Vyasulu Reddy, អ្នកស្រី Sayuri Cocco Okada និង អ្នកស្រី Janaki Srinivasan ក្នុងការជួយបង្កើតម៉ូឌុលនេះ។ យើងទាំងអស់គ្នាសូមអរគុណ អ្នកស្រី Christine Apikul សម្រាប់កែសម្រួលម៉ូឌុលនេះ។

តារាងមាតិកា

អារម្ភកថា	iii
អំពីម៉ូឌុល	ii
ការទទួលស្គាល់	vi
តារាងអក្សរកាត់	iv
I សេចក្តីផ្តើម	1
II. ការពង្រឹងអំណាចស្ត្រី និងសារៈសំខាន់របស់វា	2
២.១ ការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីគឺអ្វី?	2
២.២ ការពង្រឹងសិទ្ធិអំណាចរបស់ស្ត្រីនិងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព	9
២.៣ ព័ត៌មានវិទ្យាសម្រាប់ជួយពង្រឹងអំណាចដល់ស្ត្រី	10
III ឧបសគ្គ និងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី	13
៣.១ ឧបសគ្គ	13
៣.២ ការជម្រុញ	13
IV. តើធ្វើវិស័យ ICT អាចជួយផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រីដូចម្តេចខ្លះ	31
៤.១ ICT គឺជាអ្វី? What is ICT?	31
៤.២ ICT ឱកាសផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី	32
៤.៣. បញ្ហាប្រឈមរបស់ស្ត្រីក្នុងការប្រើប្រាស់	42
ឧបសម្ព័ន្ធ	47

បញ្ជីប្រអប់

ប្រអប់ ១	គោលដៅ SDG ៥- សម្រេចបាននូវសមត្ថភាពយេនឌ័រនិងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីនិងកុមារីទាំងអស់	9
ប្រអប់ ២.	យេនឌ័រនិងទិន្នន័យសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី	21
ប្រអប់ ៣.	ឧបករណ៍វាយតម្លៃផ្នែកច្បាប់របស់អង្គការ FAO	26

បញ្ជីនៃតួលេខ

រូបភាពទី ១.	ស្ត្រីរងនូវបន្ទុកចម្បងក្នុងការងារថែទាំដោយគ្មានប្រាក់ខែ	16
រូបភាពទី ២.	អាយុចន្លោះពី ១៥ ទៅ ១៩ ឆ្នាំ មិនបានបញ្ចប់ការសិក្សានៅសាលាដោយមានស្ថានភាពទ្រព្យធន និងរើសអើងយេនឌ័រ	23

បញ្ជីនៃតារាង

តារាងទី ១.	រូបថតនៃការរឹតបន្តឹងផ្នែកច្បាប់ផ្សេងគ្នាលើស្ត្រីដែលបានរៀបការនៅជុំវិញពិភពលោក	19
------------	--	----

បញ្ជីនៃករណីសិក្សា

ករណីសិក្សា ១.	ស្ត្រីម្នាក់ពីតំបន់អាស៊ីខាងត្បូង	4
ករណីសិក្សា ២.	តើ Atefel ធ្វើដូចម្តេចក្នុងការបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់កសិករក្នុងស្រុកនិងស្ត្រីក្នុងភូមិ	7
ករណីសិក្សា ៣.	យុទ្ធនាការ អក្ខរកម្មឌីជីថលសម្រាប់ ស្ត្រី	11
ករណីសិក្សា ៤.	តើ Soumya ធ្វើដូចម្តេចដើម្បីយកឈ្នះឧបសគ្គក្នុងជីវិតគាត់នឹងជួយដល់ស្ត្រីផ្សេងទៀត	17
ករណីសិក្សា ៥.	សម្លេងប្រឆាំងនឹងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារនៅប្រទេសឥណ្ឌា	25
ករណីសិក្សា ៦.	កិច្ចសម្ភាសន៍ជាមួយ Nasibakhon Aminova ជាស្ត្រីប្រឹក្សានៃ TajikMama	33
ករណីសិក្សា ៧.	កម្មវិធី Maymay បង្កើតដោយ Ooredoo, មីយ៉ាន់	36
ករណីសិក្សា ៨.	ផ្តល់សេវាទូរស័ព្ទដៃដោយ Usaha Wanita នៅឥណ្ឌូនេស៊ី	39

បញ្ជីនៃរូបតំណាង List of Icons

- សារគន្លឹះ Key Messages
- សំណួរឆ្លុះបញ្ចាំង Reflection Questions
- ករណីសិក្សា Case Study
- អ្វីដែលត្រូវធ្វើ Something To Do
- សាកល្បងខ្លួនឯង Test Yourself

តារាងអក្សរកាត់ List of Acronyms

- APCICT មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល បច្ចេកវិទ្យាសហគមន៍ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ប្រចាំតំបន់អាស៊ីនិងប៉ាស៊ីហ្វិក (អង្គការសហប្រជាជាតិ)
- C១ មាតិការស្នូលរបស់ WIFI - ម៉ូឌុលC១: ការពង្រឹងអំណាចស្ត្រី SDGs និង ICT
- C២ មាតិការស្នូលរបស់ WIFI - ម៉ូឌុលC២: ដាក់បញ្ចូលតួនាទីរបស់ ICTសម្រាប់សហគ្រិនស្ត្រី
- CEO នាយកប្រតិបត្តិ
- ESCAP គណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមសម្រាប់តំបន់អាស៊ីនិងប៉ាស៊ីហ្វិក (អង្គការសហប្រជាជាតិ)
- FAO អង្គការស្បៀងនិងកសិកម្ម (អង្គការសហប្រជាជាតិ)
- GDP ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប
- GSMA សមាគមប្រតិបត្តិកម្មទូរស័ព្ទចល័តសកល
- ICT បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មាន
- ITU សហភាពទូរគមនាគមន៍អន្តរជាតិ
- MDG គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍
- PSI ការផ្តល់សេវាចំនួនប្រជាជនអន្តរជាតិ
- SDG គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព
- SMS សេវាកម្មសារខ្លីៗ
- STEM វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា វិស្វកម្មនិងគណិតវិទ្យា
- UN អង្គការសហប្រជាជាតិ
- UNDP កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ
- UNESCO អង្គការសហប្រជាជាតិ ផ្នែកអប់រំ វិទ្យាសាស្ត្រ និងវប្បធម៌
- W១ WIFI សហគ្រិនបទស្ត្រី - ម៉ូឌុល W១: ការធ្វើផែនការអាជីវកម្មដោយប្រើប្រាស់ ICT
- W២ WIFI សហគ្រិនបទស្ត្រី - ម៉ូឌុល W២: គ្រប់គ្រងអាជីវកម្មដោយប្រើប្រាស់ ICT
- WIFI ការផ្តួចផ្តើមចំណេះដឹងផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មានដល់ស្ត្រី

I សេចក្តីផ្តើម INTRODUCTION

នៅឆ្នាំ២០១៥ រដ្ឋសមាជិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិជាមួយលំហូរមន្ត្រីស្តីពីការអភិវឌ្ឍដែលមាននិរន្តរភាពនិងបានដាក់ចេញគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍និរន្តរភាពដប់ប្រាំពីរ (SDGs) ដើម្បីដឹកនាំកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងអភិវឌ្ឍ។ គោលការណ៍គ្រឹះមួយដែលបានអនុម័តក្នុងគោលបំណងដើម្បីសម្រេចបាននូវនិរន្តរភាពគឺការច្របាច់បញ្ចូលគ្នា មានន័យថាសង្គមមិនត្រូវបំភ្លេចនរណាម្នាក់ឡើយក្នុងដំណើរការ និងឱកាសសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ។ ជាពិសេសស្ត្រីគួរតែទទួលបាន អត្ថប្រយោជន៍ពីឱកាសសម្រាប់ការរៀនសូត្រសម្រាប់អាជីវកម្ម និងសម្រាប់តភ្ជាប់ទៅបណ្តាញសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច។ បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មាន (ICT) ឥឡូវត្រូវបានបង្កប់យ៉ាងជ្រៅជ្រះជាវេទិកាដែលតាមរយៈឱកាសត្រូវបានចែករំលែក ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញត្រូវបានបញ្ជូន និងព័ត៌មានត្រូវបានប្រមូល។

ម៉ុខុលនេះបង្ហាញពីការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី ដែលជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃការអភិវឌ្ឍដែលមាននិរន្តរភាពនិងរបៀបប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ដើម្បីគាំទ្រដល់ដំណើរការក្នុងសង្គមដែលបានជួយពង្រឹងសមត្ថភាពដល់ស្ត្រី និងរួមបញ្ចូលពួកគេនៅក្នុងការធ្វើដំណើរឆ្ពោះទៅរកការអភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយនិរន្តរភាពជាមួយ។

II. ការពង្រឹងអំណាចស្ត្រី និងសារៈសំខាន់របស់វា

WOMEN'S EMPOWERMENT AND WHY IT MATTERS

"ការពង្រឹងអំណាចមានន័យថាប្រជាជនទាំងស្រ្តីនិងទាំងបុរសអាចគ្រប់គ្រងលើជីវិតរបស់ពួកគេ" កំណត់របៀបវារៈផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ បង្កើនជំនាញ (ឬដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ពីជំនាញនិងចំណេះដឹងផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ) បង្កើនទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯងក្នុងការ ដោះស្រាយបញ្ហានិងការអភិវឌ្ឍដោយពឹងផ្អែកលើខ្លួនឯង។"

UN Women, Women's Empowerment Principles, 2011

លទ្ធផលពីការរៀន Learning outcome

រៀបរាប់ពីគំនិតនៃការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីក្នុងការទាក់ទងទៅនឹងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍និរន្តរភាព

២.១ ការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីគឺអ្វី? What is women's empowerment?

នេះបើយោងតាមរបាយការណ៍គម្លាតយេនឌ័រនៅទូទាំងពិភពលោកឆ្នាំ២០១៥ដោយវេទិកាសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកគ្មានប្រទេសណាមួយជុំវិញពិភពលោកអាចបំបាត់បាននូវគម្លាតយេនឌ័រខុសគ្នារវាងស្ត្រីនិងបុរសក្នុងការចូលរួមការងារសង្គម និងជាពិសេសក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច។¹

ជាពិសេសគម្លាតយេនឌ័រសម្រាប់ការចូលរួមផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចនៅតែមានកម្រិត ៥៩ភាគរយ។នេះគឺជាការប្រឆាំងនឹងសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិដែលមានគោលការណ៍សមភាពយេនឌ័រ ដែលជាការប្តេជ្ញាចិត្តកណ្តាលរបស់ខ្លួន។ មនុស្សជាច្រើនទៀតក៏បានទទួលស្គាល់ថាគម្លាតយេនឌ័របានរារាំងការអភិវឌ្ឍជាសកល ការតស៊ូមតិសម្រាប់ការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីកំពុងកើនឡើង។²

ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចត្រូវបានកំណត់ភាគច្រើនជាដំណើរការនៃការបង្កើនការផ្លាស់ប្តូរជម្រើស (ធនធាន)និងការបង្កើនសមត្ថភាពដើម្បីធ្វើឱ្យជម្រើសមានអំណោយផលដល់ខ្លួនឯងនិងដល់សង្គមទូទៅ។ ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ ស្ត្រី គឺជាការធានាថាពួកគេអាចចូលរួមយ៉ាងពេញលេញក្នុងជីវិត

¹UN Women, "Gender Equality and Human Rights", Discussion Paper No. 4, July 2015. Available from <http://www.unwomen.org/~media/headquarters/attachments/sections/library/publications/2015/goldblatt-fin.pdf>.

សង្គមសេដ្ឋកិច្ចនិងនយោបាយ។ នៅពេលដែលបុគ្គលម្នាក់ៗអាចមានជម្រើសល្អប្រសើរជាងមុនក្នុង ជីវិតរបស់ពួកគេ វាមានភាពងាយស្រួលសម្រាប់សុខុមាលភាពសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមរបស់ពួកគេ។ ការ ផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រីជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម។ ជាការពិតការអភិវឌ្ឍទាក់ទង ទៅនឹងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី។ ស្ត្រីអាចទទួលបាននូវការថែទាំសុខភាព ការអប់រំ ការចិញ្ចឹមជីវិត និងការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនយោបាយប្រសើរជាងមុន ពួកគេមានអារម្មណ៍ថាមានសិទ្ធិអំណាច ជាងមុន ហើយពួកគេអាចរួមចំណែក ដល់ការអភិវឌ្ឍសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចល្អប្រសើរជាងមុន។

ប្រទេសភាគច្រើនមានការប្រមូលផ្តុំ ក៏ដូចជាលក្ខណៈបុគ្គលបាន ធ្វើឱ្យមានការរីកចម្រើនឆ្ពោះទៅរក ការធានាឱ្យអំណាចដល់ស្ត្រីនៅក្នុងគោលការណ៍ណែនាំនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ (MDGs) នេះរហូតដល់ឆ្នាំ២០១៥ សូមពិចារណាស្ថិតិពិភពលោកទាំងនេះ។²

- » សុខភាព បើធៀបទៅនឹងឆ្នាំ១៩៩០ មាន ៤៥ភាគរយស្លាប់របស់មាតាតិច ជាងមុននៅទូទាំងពិភពលោក។
- » អប់រំ - តំបន់កំពុងអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់មាន ឬបានសម្រេចភាពស្មើគ្នានៃយេនឌ័រ (សមភាពនៃស្ត្រី និងបុរស) នៅក្នុងការអប់រំថ្នាក់បឋមសិក្សា។
- » នយោបាយ- ពីឆ្នាំ ១៩៩៥ ដល់ឆ្នាំ ២០១៥ ភាគរយនៃស្ត្រីនៅក្នុងរដ្ឋសភា ជិតទ្វេដងនៅទូទាំង ពិភពលោក។
- » គ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្ម ស្ត្រី២៥នាក់ជានាយកប្រតិបត្តិក្រុមហ៊ុនបានដឹកនាំចំនួន ៥០០ ក្រុមហ៊ុននៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ បើប្រៀបធៀបទៅឆ្នាំ១៩៩៩ គឺមានតែមួយគត់ ។
- » សហគ្រិនភាព - មានជិត៦ លាននាក់ជាផ្លូវការ ស្ត្រីដែលគ្រប់គ្រង អាជីវកម្មខ្នាតតូចនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីខាងកើត។ ពាណិជ្ជកម្មនៅក្នុងប្រទេសដូចជាឥណ្ឌូនេស៊ីម៉ាឡេស៊ីថៃនិងវៀតណាមស្ត្រីកាន់កម្មសិទ្ធិអាជីវកម្មកំពុងកើនឡើងនិងមានការរីកលូតលាស់ក្នុងអត្រាមួយយ៉ាងលឿន។

ទោះជាយ៉ាងណា ការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រីគឺនៅតែជាកត្តាស្តុកស្តុក

- » សុខភាព ៨០០ នាក់នៅតែស្លាប់ជារៀងរាល់ថ្ងៃពីមូលហេតុ ដែលទាក់ទង នឹងការបង្កាមមានផ្ទៃពោះ ៩៩ភាគរយនៃអ្នកស្លាប់ទាំងនេះបានកើតមានឡើង នៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍។
- » ប្រភពទឹក- ស្ត្រីចំណាយពេល១៦លានម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃដើម្បីប្រមូលទឹកនៅក្នុង បណ្តា ២៥ តំបន់នៃប្រទេសសហរ៉ាខណៈដែលបុរសចំណាយពេល ៦ លានម៉ោង។
- » ការអប់រំ - យេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យអប់រំបឋមសិក្សាត្រូវបានគេសម្រេចយ៉ាងទូលំទូលាយនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏វា បានពង្រីកនៅកម្រិតមធ្យមសិក្សា និងឧត្តមសិក្សា។ នេះបើយោងតាមគណៈកម្មាធិការ អង្គការសហប្រជាជាតិសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមសម្រាប់តំបន់អាស៊ីនិងប៉ាស៊ីហ្វិក (ESCAP) សិស្សនារីទទួលបានជាមធ្យម១២,៣ឆ្នាំ នៃការអប់រំពី

² UN Women, "Infographic: Gender equality – Where are we today?" 25 September 2015.

បឋមដល់កម្រិតខ្ពស់ក្នុងតំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក បើប្រៀបធៀបទៅ នឹង១២,៤ សម្រាប់សិស្សនិស្សិតបុរស។³

- » នយោបាយ - ២២ភាគរយនៃតំណាងរាស្ត្រថ្នាក់ជាតិទាំងអស់ជាស្ត្រី នៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ ។
- » ការគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្ម - ស្ត្រីបានចូលរួមត្រឹមតែ៥ភាគរយជាតំណែង នាយកប្រតិបត្តិ នៅលើក្រុមហ៊ុនចំនួន ៥០០ យោងតាមបញ្ជីនៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ ។
- » ការងារ - ៥០ ភាគរយនៃស្ត្រីដែលធ្វើការងារនៅលើពិភពលោកមានអាយុ (១៥ ឬលើស) គឺជាពលកម្មប្រើកម្លាំង បើប្រៀបធៀបទៅនឹង ៧៥ ភាគរយនៃការធ្វើការងាររបស់បុរស និង៥០,៥ភាគរយនៃស្ត្រីដែលកំពុងធ្វើការនៅលើពិភពលោកទាំងនេះ ត្រូវបានចូលរួមនៅក្នុងការងារ ដែលងាយរងគ្រោះ។លើសពីនេះទៅទៀតស្ត្រីទទួលបានចំណូល២៤ដុល្លារអាមេរិកតិច ជាងបុរស។
- » សហគ្រិនភាព - នៅទូទាំងពិភពលោក ៤៨ភាគរយនៃសហគ្រិនជាស្ត្រីប៉ុន្តែភាគច្រើននៃពួកគេមានទំនោរទៅរកភាពតូចជាងមុន អាជីវកម្មផ្លូវការ ឬការចិញ្ចឹមជីវិតជាជាងកំណើនសហគ្រាសដែលតម្រង់ទិស។ នេះគឺមួយផ្នែកដោយសារតែមានការចូលដំណើរការធនធានមានកម្រិតរបស់ពួកគេដើម្បីផលិតភាពជាងបុរស។⁴
- » ដី / ធនធានមានភាពម្ចាស់គណនី - តិចជាង២០ ភាគរយនៃអ្នកកាន់កាប់ ដីជាស្ត្រីនិងមានតែ ៣៧ ភាគរយនៃស្ត្រីនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីខាងត្បូងជា ម្ចាស់ គណនីធនធាន។⁵

ទិន្នន័យនៃស្ថិតិទាំងនេះ ដែលកបានរាយខាងលើគឺបានទាក់ទងទៅនឹងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីមានធាតុផ្សំរបស់វា៖

- » យល់ដឹង -ការយល់ដឹងរបស់ស្ត្រីម្នាក់ៗពីលក្ខខណ្ឌនៃតួនាទី របស់នាង នៅក្នុងសង្គម និងហេតុផលសម្រាប់កិច្ចការនេះ
- » រាងកាយ - អារម្មណ៍របស់ស្ត្រី ឬការមានជំនឿថានាងអាចធ្វើសកម្មភាព ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាពរបស់នាង
- » នយោបាយ - សមត្ថភាពស្ត្រីដើម្បីរៀបចំនិងប្រមូលផ្តុំសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរ និង
- » សេដ្ឋកិច្ច - សមត្ថភាពរបស់ស្ត្រីក្នុងការចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាព ផលិតភាព ដែលអនុញ្ញាតឱ្យកម្រិតនៃស្វ័យភាព ។”⁶

ករណីសិក្សា ១ Case Study 1.

ស្ត្រីម្នាក់មកពីតំបន់អាស៊ីខាងត្បូង A woman from South Asia

ខ្ញុំបានធំឡើងនៅក្នុងភូមិមួយ។ នៅអាយុប្រាំមួយឆ្នាំខ្ញុំចាប់ផ្តើមទៅសាលារៀនប៉ុន្តែខ្ញុំត្រូវជួយម្តាយរបស់ខ្ញុំចម្អិនអាហារ សម្អាតនៅក្នុងផ្ទះដូច្នោះខ្ញុំមិនមានពេលច្រើនក្នុងការធ្វើលំហាត់ទេ។ ក្នុងកំឡុងពេលដែលយើងមានភាពរាំងស្ងួត ខ្ញុំឈប់រៀនដើម្បីជួយម្តាយរបស់ខ្ញុំទៅយកទឹកស្អាត។ ក្តីសង្ឃឹមតែ

³ESCAP Online Statistical Database. Available from <http://www.unescap.org/stat/data/statdb/DataExplorer.aspx>.

⁴World Bank, “Economic Opportunities for Women in East Asia and Pacific Region”, 2010.

⁵ World Bank, “Infographic: Global Findex 2014 - Gender and Income”. Available from <http://www.worldbank.org/en/programs/globalfindex/infographics/infographic-global-findex-2014-gender-income>.

⁶ Carolyn Medel Anonuevo, ed., Women, Education and Empowerment: Pathways towards Autonomy (Hamburg, UNESCO Institute for Education, 1995). Available from http://www.unesco.org/education/pdf/283_102.pdf.

មួយគត់របស់ខ្ញុំគឺរៀបការជាមួយបុរសម្នាក់ដែលអាចនឹងមើលថែរក្សាខ្ញុំ។ ខ្ញុំបានរៀបការនៅអាយុ ដប់ប្រាំឆ្នាំ។ ឥឡូវនេះខ្ញុំមានអាយុសាមសិបឆ្នាំ ហើយខ្ញុំមានកូនប្រាំនាក់ ប្តីរបស់ខ្ញុំបានធ្វើការ យ៉ាងលំបាកនៅស្រែដើម្បីផ្តល់នូវស្បៀងអាហារនិងប្រាក់សម្រាប់យើង។ ខ្ញុំចង់ជួយរកប្រាក់ចំណូល បន្ថែមទៀតប្រហែលជាចិញ្ចឹមទាបមាននិងលក់ស៊ុត ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនអាចទទួលបានប្រាក់កម្ចី។ ខ្ញុំអាច ទទួលបានការងារនៅរោងចក្រក្នុងទីក្រុងមួយ ប៉ុន្តែស្ត្រីដែលបានផ្លាស់ប្តូរផ្ទះច្រើន និង ការងារអាច ទទួលបានការចាប់រំលោភ។ ខ្ញុំអាចមើលថែទាំកូនរបស់ស្ត្រីអ្នកមានម្នាក់ និងស្នាក់នៅក្នុងផ្ទះរបស់ គាត់ វាមិនបានប្រាក់ចំណូលច្រើនដូចជាការធ្វើការងារខាងក្រៅទេប៉ុន្តែវានឹងមានសុវត្ថិភាពជាង។ ប៉ុន្តែ តើអ្នកណានឹងមើលថែកូនរបស់ខ្ញុំ?

ករណីសិក្សាទី១គឺជារឿងប្រឌិតប៉ុន្តែវាបានចាប់យកទម្រង់ធម្មតាមួយនៃស្ត្រីអាស៊ីខាងត្បូង។ នាង បានមកពីតំបន់ជនបទមិនអាចបញ្ចប់ការសិក្សារបស់នាងហើយមានកូនជាច្រើន និងមិនអាចទៅចូល រួមបានពេញលេញនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចខ្លះៗដែលត្រូវធ្វើការងារគ្រួសារ ដោយគ្មានប្រាក់ខែនិងការងារ ថែទាំកុមារ។

ការអប់រំអាចជាផ្នែកមួយដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង នៃការព្យាបាលគំនិតទុច្ចរិតនិងអាចផ្តល់នូវ ជំនាញនិងបទពិសោធដែលផ្តល់នូវការជម្រុញចិត្តសាស្ត្រសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ដើម្បីធ្វើសកម្មភាពណា មួយ។ ប្រសិនបើស្ត្រីម្នាក់ដឹងគំរូវិជ្ជមានឬមានការគាំទ្រពីសហគមន៍មួយ បន្ទាប់មកនាងនឹងមាន អារម្មណ៍ថាមានសិទ្ធិអំណាចលើជីវិតរបស់នាងកាន់តែច្រើន។ លទ្ធផលដែលចង់បានគឺដើម្បីឱ្យមាន សមត្ថភាពក្នុងការធ្វើសកម្មភាពក្នុងនាមផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គេបាន (ទីភ្នាក់ងារ)។

សមភាពយេនឌ័រនិងការពង្រឹងសិទ្ធិអំណាចគឺជាសិទ្ធិស្ត្រីគ្រប់រូប នៅកម្រិតបុគ្គលការផ្តល់អំណាចមាន ន័យថាស្ត្រីម្នាក់នឹងមានឱកាសផ្សេងគ្នានៅក្នុងជីវិតដែលមិនដូច្នោះទេនឹងត្រូវអវត្តមាន។ នាងមាន ឱកាសលើកឡើងនូវសំលេងរបស់នាងដើម្បីចូលរួម នៅក្នុងដំណើរការនយោបាយនិងការចូលរួម យ៉ាងសកម្មនៅក្នុងដំណើរការបង្កើតគោលនយោបាយ និងការអនុវត្តនៅក្នុងប្រព័ន្ធប្រជាធិបតេយ្យ ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចពិតប្រាកដគឺផ្តល់នូវទីភ្នាក់ងារមួយដល់ស្ត្រី ដែលអាចឱ្យនាងមានសមត្ថភាព ក្នុងការធ្វើការសម្រេចចិត្តអំពីជីវិតរបស់នាងនិងធ្វើឱ្យពួកគេសម្រេចបាននូវគោលបំណង និងសម្រេច បាននូវលទ្ធផលដែលចង់បានគ្មានឥទ្ធិពលឬការភ័យខ្លាចខាងក្រៅណាមួយ។

នេះគឺជាការសំខាន់សម្រាប់ស្ត្រីនៅកម្រិតបុគ្គល។ ទីភ្នាក់ងារជំរុញស្ត្រីដើម្បីយកឈ្នះប្រព័ន្ធគុណារិបត្តិ សង្គមដើម្បីសម្រេចនូវអ្វីដែលជាប្រភេទ នៃការងារឬអាជីវកម្មដែលនាងចង់ធ្វើនោះថាតើនាងចង់រៀប ការតើនាងចង់បានកូនប៉ុន្មាននាក់ ថាតើបានឬមិនបានបើនាងចង់ក្លាយទៅជាសកម្មជននៅក្នុងនយោ បាយ។ល។

ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចផ្តល់ផលជាវិជ្ជមានជាច្រើននៅលើជីវិតរបស់ស្ត្រី។ វាអាចបញ្ជាក់ ថាស្ត្រី:

- » មិនទទួលរងនូវអំពើហិង្សា
- » គ្រប់គ្រងលើសិទ្ធិផ្លូវភេទនិងការបន្តពូជរបស់ពួកគេ

- » សំឡេងរបស់ពួកគេអាចទទួលបាននឹងស្តាប់ឮ
- » មានការចល័តសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម
- » មានសមត្ថភាពធ្វើជាម្ចាស់និងគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ
- » គ្រប់គ្រងលើប្រាក់ចំណូលផ្ទាល់របស់ពួកគេ

ការស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញថា ប្រសិនបើស្ត្រីត្រូវបានពង្រឹងអំណាចតាមរយៈការងារ ក្រុមគ្រួសារជាធម្មតាតូចជាងមុន,មានជីវភាព និងមានការអប់រំល្អប្រសើរជាងមុន។ ប្រសិនបើស្ត្រីមានអត្រាអក្ខរភាពខ្ពស់ជាងមុននិងអត្រាសាយភ័យទាប,បន្ទាប់មកប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ទូទៅ នឹងមានអត្រាមរណភាពទាបទាប។ស្ត្រីដែលមានការអប់រំទទួលបានឱកាស ដើម្បីជាផ្នែកមួយនៅក្នុងស្រុកមួយផងដែរដែលជាកម្លាំងពលកម្មនៅទូទាំងពិភពលោក ដូច្នេះការរួមចំណែកក្នុងការចូលរបស់នាងជាសមូហភាព និងការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម។

ករណីសិក្សា ២ Case Study 2.

តើ Atefe ធ្វើដូចម្តេចដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់កសិករក្នុងស្រុកនិងស្ត្រីក្នុងភូមិ? How Atefe boosted the income of local farmers and village women?⁷

ឈ្មោះរបស់ខ្ញុំគឺ Atefe Mansoori ពីប្រទេសអាហ្វហ្កានីស្ថាន។ ខ្ញុំមានអាយុ៥២ ឆ្នាំនិងជានាយកនៃក្រុមហ៊ុនម៉ូស្តីមអាប៊ុនឡាដែលកែច្នៃនិងការនាំចេញរមៀត។ នៅពេលដែលខ្ញុំបានចាប់ផ្តើមក្រុមហ៊ុនរបស់ខ្ញុំ កសិករមិនបានគិតថា ខ្ញុំអាចដោះស្រាយអាជីវកម្មនេះដោយសារតែខ្ញុំជាស្ត្រីម្នាក់ ហើយនេះ មិនមែនជាការងាររបស់ស្ត្រី។

នៅពេលដែលខ្ញុំបានចាប់ផ្តើមធ្វើការដើម្បីដំណើរការ និងការនាំចេញរមៀតទៅកាន់ទីផ្សារអន្តរជាតិ កសិករ និងអ្នកផលិត រមៀតមិនចង់ផ្តល់រមៀតពួកគេឱ្យខ្ញុំ ព្រោះពួកគេគិតថាខ្ញុំជាស្ត្រីទន់ខ្សោយ ម្នាក់ ក្នុងការធ្វើអាជីវកម្មនេះ។

ដោយមានជំនួយពីប្តីរបស់ខ្ញុំនិងសមាជិកគ្រួសារខ្ញុំ ខ្ញុំក៏បានអង្គុយចុះជាមួយ នឹងអ្នកផលិតរមៀត និងបានពន្យល់ថា ខ្ញុំមានចំណេះដឹង មានបទពិសោធមួយចំនួន និងមាន សមត្ថភាពក្នុងការបើកអាជីវកម្មនេះ។ ខ្ញុំបានធានាចំពោះពួកគាត់ថាពួកគាត់ នឹងមិនទទួលរងការខាតបង់ទេប្រសិនបើពួកគាត់ដាក់ការទុកចិត្តរបស់ពួកគាត់នៅលើខ្ញុំ។ បន្ទាប់ពីការពិភាក្សាជាច្រើន ប្តីប្រពន្ធរបស់កសិកររមៀតមួយចំនួនបានយល់ព្រមធ្វើការជាមួយខ្ញុំដើម្បី សាកល្បងថាតើខ្ញុំមានសមត្ថភាពក្នុងការដោះស្រាយអាជីវកម្មនេះ។

បន្ទាប់មក ខ្ញុំបានទៅបញ្ចុះបញ្ចូលស្ត្រីឱ្យធ្វើការជាមួយខ្ញុំ។ នៅក្នុងភូមិរបស់ខ្ញុំ ស្ត្រីមិនត្រូវបានប្រើដើម្បីធ្វើការនៅខាងក្រៅផ្ទះ។ ខ្ញុំបាននិយាយទៅកាន់ ស្វាមីនិងសមាជិកផ្សេងទៀតនៃក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ និងបានពន្យល់អំពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការធ្វើការងារនៅក្រៅផ្ទះ។ ខ្ញុំបានប្រាប់ប្តីរបស់ពួកគេថា: «ប្រពន្ធនិងកូនស្រីរបស់អ្នកនឹងបានទទួលប្រាក់ដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលក្នុងគ្រួសារនិងកន្លែងដែលស្ត្រីធ្វើការនេះគឺមានតែ ស្ត្រីទាំងអស់ "។ បន្ទាប់ពីមនុស្សជាច្រើនមានការសន្ទនា ជាមួយនឹងក្រុមគ្រួសារ ពួកគេបានព្រមព្រៀងគ្នាក្នុងការធ្វើការជាមួយខ្ញុំ។ ឥឡូវនេះភាគច្រើននៃពួកគេ គឺជាពាណិជ្ជករនិងដំនើរការក្រុមហ៊ុនដោយខ្លួនគេផ្ទាល់។ ទោះបីជាមើលឃើញយ៉ាងដូច្នោះក៏ដោយ ក៏នៅមានការគំរាមសម្លាប់ពីសំណាក់សាសនាជ្រុលនិយមដែរ តែទោះបីជាមានបញ្ហាប្រឈមជាច្រើនក៏ខ្ញុំមិនព្រមបោះបង់វាចោលឡើយ ព្រោះខ្ញុំដឹងថាវិធីតែមួយគត់ដើម្បីលុបបំបាត់អំពើហិង្សាលើស្ត្រីគឺដើម្បីជួយស្ត្រីក្លាយទៅជាឯករាជ្យសេដ្ឋកិច្ចនិងការផ្តល់អំណាចអោយស្ត្រី។

⁷ UN Women, "From where I stand: Atefe Mansoori", 9 March 2016. Available from <http://www.unwomen.org/en/news/stories/2016/3/from-where-i-stand-atefe-mansoori>.

ជាមួយនឹងរឿងនេះនៅក្នុងចិត្ត ខ្ញុំបានធ្វើការយ៉ាងលំបាក និងជួបការលំបាកជាច្រើន ដើម្បីជួយ ស្ត្រីក្នុង ការរៀនអំពីការងារនិងរកប្រាក់ចំណូលបានដោយបានមកពីធ្វើការងារនេះ។ ស្ត្រីគឺជាអ្នកដឹកនាំដែល មានឥទ្ធិពល និងជាអនុភាពនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច។ ការចូលរួមរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងដំណើរការសេដ្ឋកិច្ច ជាតិដែលមានផលវិជ្ជមានលើសេដ្ឋកិច្ចសង្គមសម្រាប់បណ្តាប្រទេស ដែលមានទំនាក់ទំនងគ្នា។ការ សិក្សាជាច្រើនបានគណនាពីផលវិជ្ជមានទៅលើសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេស ដោយសារតែមានការកើន ឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់របស់ស្ត្រីនៅក្នុងកន្លែង

ធ្វើការ។ ឧទាហរណ៍ប្រសិនបើគម្លាតរវាងកម្លាំង ពលកម្មប្រុសស្រីត្រូវបាន កាត់បន្ថយ ផលិតផលក្នុង ស្រុកសរុប(GDP)អាចកើនឡើងច្រើនដងនៅក្នុងប្រទេសផ្សេងគ្នា។ តុល្យភាពយេនឌ័រនឹងបន្ថែម៥ ភាគ រយសម្រាប់សហរដ្ឋអាមេរិក ១២ភាគរយទៅប្រទេសអាវ៉ាប់ ៣៤ ភាគរយទៅស្រុកអេស៊ីប និង ៩ ភាគ រយដល់ ផលិតផលក្នុង ស្រុកសរុបរបស់ជប៉ុន។ កម្លាំងពលកម្មបញ្ចូលគ្នាជាមួយនឹងស្ត្រីនៅបច្ចឹម ប្រទេស និងអាហ្វ្រិកខាងជើងនឹងបង្កើនប្រាក់ចំណូលក្នុងគ្រួសារជាមធ្យម ២៥ ភាគរយ។

ក្រៅពីការរួមចំណែកសេដ្ឋកិច្ចតាមបែបប្រពៃណី ភាគច្រើននៃស្ត្រីនៅទូទាំងពិភពលោកត្រូវបានចូល រួមនៅក្នុងការងារ unremunerated ផងដែរ។ ហេតុនេះហើយ គ្រប់គោលនយោបាយទាំងអស់ត្រូវលើក កម្ពស់ចំពោះ ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចសេដ្ឋកិច្ចរបស់ស្ត្រីផងដែរ នោះត្រូវដោះស្រាយអំពីការចូល រួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងគ្រួសាររបស់ពួកគេនិងគ្រួសារដែលទាក់ទងនឹងរឿងនេះ ក្នុងគោល បំណងដើម្បីធានាឱ្យបាននូវការទទួលស្គាល់ កាន់តែ ប្រសើរឡើងនិងការផ្តល់សំណងសម្រាប់ការ ចូលរួមចំណែករបស់ពួកគេ។

ការចូលរួមរបស់ស្ត្រីមានកម្រិតទាប នៅក្នុងសកម្មភាពរកប្រាក់ចំណូល គឺវាអាចបណ្តាលឱ្យបាត់បង់ ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចចុះទៅដល់៣០ ភាគរយនៃផលិត ផលក្នុងស្រុកសរុប ។ នៅក្នុងតំបន់អាស៊ី ប៉ាស៊ី ហ្វិកបានរារាំងស្ត្រី មិនឱ្យចូលរួមក្នុងកម្លាំងពលកម្ម ដែលមានសក្តានុពលនៃការបង្កឱ្យមានការខាត បង់ប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ ៨៩ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិកនៅក្នុងតំបន់នេះ។⁸

① អ្វីដែលត្រូវធ្វើ Something To Do

ក្នុងចំណោមមិត្តភក្តិរបស់អ្នកឬបុគ្គលមើលទៅក្នុងបញ្ហាដូចខាងក្រោមនេះ

- នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃអ្នកតំណាងស្ត្រីនៅកម្រិតថ្នាក់មូលដ្ឋាននិងថ្នាក់ជាតិ តើវិស័យណាមួយដែលស្ត្រីនៅក្នុង ប្រទេសរបស់អ្នកកំពុងធ្វើបានល្អជាងគេ? តើវិស័យណាមួយដែលពួកគេនៅខ្សោយ?
- បើយោងតាមសន្ទស្សន៍របស់ UNDP យេនឌ័រវិសមភាព តើនៅក្នុងប្រទេសរបស់អ្នកមានស្ថានភាពដូចម្តេចដែរ? ពិគ្រោះយោបល់: <http://hdr.undp.org/en/content/gender-inequality-index-gii> មានវិសាលភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ ឬអត់? ប្រសិនបើមានមែន, តើធ្វើដូចម្តេច?

⁸ ESCAP, Economic and Social Survey of Asia and the Pacific 2007: Surging Ahead in Uncertain Times (Bangkok, 2007).

២.២ ការពង្រឹងសិទ្ធិអំណាចរបស់ស្ត្រីនិងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ ប្រកបដោយចីរភាព 2.2 Women's empowerment and the Sustainable Development Goals

កម្មវិធីគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពនេះមានគោលដៅជាសកលដែលមានតុល្យភាពវិមាត្រ បរិស្ថានសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចនៃការអភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកប ដោយ ចីរភាពជំនួសគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ សហស្សវត្សរ៍ដែលបាននាំមក នូវសកម្មភាពជាសកលដំបូងនៅជុំ វិញរបៀបវារៈទី១៥ឆ្នាំ ដើម្បីលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រធ្ងន់ធ្ងរនិងភាពអត់ឃ្លាននិងបានឃើញការរីកចម្រើន នៅក្នុងវិស័យសំខាន់មួយចំនួនដូចជាការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ការទទួលបានទឹកប្រើប្រាស់ ការចូល រៀនបឋមសិក្សាបានកើនឡើង និងការកាត់បន្ថយអត្រាមរណភាពកុមារ។ នៅតែមានចន្លោះប្រហោង ជាច្រើននៅក្នុងវិស័យជាច្រើន។ ឧទាហរណ៍ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រដែលមានប្រាក់ចំណូលមិនបាន នាំឱ្យមានការកាត់បន្ថយក្នុងវិសមភាព យោងតាមរបាយការណ៍គម្លាតយេនឌ័រនៅទូទាំងពិភពលោក ឆ្នាំ ២០១៥ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៦ ដែលជាត្រីមាសមួយដែលមានកម្លាំងពលកម្មចូលរួម ចំនួនពាន់លាន នាក់នៃស្ត្រី ប៉ុន្តែប្រាក់ខែប្រចាំឆ្នាំសម្រាប់ស្ត្រីឥឡូវមានចំនួនទឹកប្រាក់ស្មើនឹងចំនួនរបស់បុរសកាលពី ដប់ឆ្នាំមុន។ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពនេះបានបន្តការប្រយុទ្ធដែលមានអាណត្តិដើម្បី ដោះស្រាយបញ្ហា នៃភាពក្រីក្រនិងនិរន្តរភាពនៃការអភិវឌ្ឍបញ្ចូលគ្នាបន្ថែមទៀតដូច្នោះគ្មាននរណា ម្នាក់ត្រូវបានបំភ្លេចចោលនោះទេ។

ការផ្តោតអារម្មណ៍លើសមត្ថភាពយេនឌ័រ និងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចគឺត្រូវបានដោះស្រាយយសារតែ មានការផ្លាស់ប្តូរជាច្រើនដែលត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងច្បាប់បទដ្ឋានសង្គម និងវប្បធម៌ និងការអនុវត្តន៍ សេដ្ឋកិច្ចនិងនយោបាយ។ គោលដៅនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីណែនាំសកម្មភាព របស់ប្រជាជាតិ នានានិងជាចំណុចចាប់ផ្តើមដែលជំរុញដល់ការផ្តល់អំណាច និងសមភាពយេនឌ័ររបស់ស្ត្រីនៅឆ្នាំ ២០៣០។ នៅពេលជាមួយគ្នានេះដែរកិច្ចព្រមព្រៀងជាសកលស្តីពី គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយ ចីរភាពដែលប្រកាន់ខ្ជាប់នូវការដាក់បញ្ចូល នូវការអនុវត្តគោលការណ៍គ្រប់គោលដៅទាំងអស់ ដូច្នោះ ហើយការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រីត្រូវបានចាត់ទុកជាផ្នែកមួយក្នុងផ្នែកទាំងពីរដែលជាគោលបំណង សំខាន់និងជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃដំណោះស្រាយរួម។

ប្រអប់១ គោលដៅ SDG ៥ សមភាពយេនឌ័រ និងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី - និងក្មេងស្រីទូទៅ

ត្រូវបានផ្តោតទៅលើបញ្ហាយេនឌ័រសម្រាប់សមភាពយេនឌ័រនិងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី។ គោលដៅចម្បង របស់វាគឺមានដូចខាងក្រោម៖

- ៥.១ ការបញ្ចប់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រី និងក្មេងស្រីទាំងអស់នៅគ្រប់ទីកន្លែង។
- ៥.២ ការលុបបំបាត់នូវរាល់ទម្រង់នៃអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងក្មេងស្រីទាំងអស់នៅក្នុងវិស័យសាធារណៈ និងឯកជនរួមទាំងការជួញដូរ មនុស្ស និងផ្លូវភេទ និងការកេងប្រវ័ញ្ចតាមប្រភេទផ្សេងទៀត។
- ៥.៣ ការលុបបំបាត់ការអនុវត្តន៍ទាំងឡាយដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ កុមារ ការ បង្ខំឱ្យរៀបការនៅវ័យក្មេង និងការផ្តាច់ពូជស្ត្រី។
- ៥.៤ ទទួលស្គាល់ និងឲ្យតម្លៃការថែទាំ និងការងារក្នុងស្រុកគ្មានប្រាក់ខែតាមរយៈការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងគោលនយោបាយគាំពារសង្គមនិងការលើកកម្ពស់ការទទួលខុសត្រូវដែលបានចែករំលែកយ៉ាងសមរម្យនៅក្នុងគ្រួសារ និងសង្គម។
- ៥.៥ ធានាឲ្យបាននូវការចូលរួមយ៉ាងពេញលេញ និងមានប្រសិទ្ធភាព និងផ្តល់ឱកាសស្មើគ្នាសម្រាប់ភាពជាអ្នកដឹកនាំនៅគ្រប់កម្រិតការធ្វើសេចក្តីសម្រេចក្នុងជីវិតនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងសាធារណៈ។
- ៥.៦ ធានាការចូលរួមជាសកលដើម្បីសុខភាពបន្តពូជ និងសិទ្ធិបន្តពូជដូចបានព្រមព្រៀងគ្នាក្នុងការនុលោមតាមកម្មវិធីសកម្មភាពនៃសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីប្រជាជន និងការអភិវឌ្ឍន៍ និងវេទិកាទីក្រុងប៉េកាំងសម្រាប់ការពិនិត្យសកម្មភាពនិងលទ្ធផលនៃសន្និសីទរបស់ពួកគេ។
- ៥.a ធ្វើកំណែទម្រង់ដើម្បីផ្តល់នូវសិទ្ធិស្មើគ្នាក្នុងសេដ្ឋកិច្ច ព្រមទាំងស្ត្រីក្នុងភាពជាម្ចាស់ និងកាន់កាប់លើដី និងទំរង់ដទៃទៀតនៃទ្រព្យសម្បត្តិ សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ មរតកនិងធនធានធម្មជាតិនៅក្នុងការអនុលោមតាមច្បាប់ជាតិ។
- ៥.b បង្កើនការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មាន ដើម្បីលើកកម្ពស់ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី។
- ៥.c អនុម័តនិងពង្រឹងគោលនយោបាយ និងច្បាប់ប្រតិបត្តិសម្រាប់ការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រនិងការពង្រឹងសិទ្ធិអំណាចរបស់ស្ត្រីនិងក្មេងស្រីទូទៅនៅគ្រប់កម្រិតទាំងអស់។

① អ្វីដែលត្រូវធ្វើ Something To Do

ក្នុងចំណោមមិត្តភក្តិរបស់អ្នកឬបុគ្គលចូរក្រលេកមើលបញ្ហាដូចខាងក្រោម៖

- នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃការបំពេញគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ តើប្រទេសរបស់អ្នកធ្វើដូចម្តេចខ្លះ? ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយ៖ <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/default.aspx>
- កត់ត្រានូវបញ្ហាប្រឈមនិងឱកាសដែលប្រទេសរបស់អ្នកអាចជួបប្រទះខណៈពេលដែលសម្រេចបាននូវ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍។

› កំណត់ធាតុផ្តោតលើគោលបំណងដើម្បីសម្រេចបាននូវ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍នៅក្នុងប្រទេសរបស់អ្នក។
 ចំណាំ• គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ (២០០០-២០១៥) គឺជាការប្តេជ្ញាចិត្តមួយរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិដើម្បីបង្កើតសន្តិភាពនិងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចសកលដែលមានសុខភាពល្អដោយផ្តោតលើបញ្ហាដូចជាភាពក្រីក្រ សុខភាពកុមារ ផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រីនិងក្មេងស្រី បរិស្ថានស្អាត ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ជំងឺ និងការអភិវឌ្ឍ។ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍មានចំនួនប្រាំបីគោលដៅ។

២.៣ ព័ត៌មានវិទ្យាសម្រាប់ជួយពង្រឹងអំណាចដល់ស្ត្រី ICT for women's empowerment

ដូចដែលយើងបានឃើញ គោលដៅស្នូលមួយនៃ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ សហស្សវត្សរ៍៥ គឺការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានដើម្បីលើកកម្ពស់ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី។ យ៉ាងណាមិញព័ត៌មានវិទ្យាដើរតួនាទី

យ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងការធានាសមភាពយេនឌ័រនិងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចយេនឌ័រ។ ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ព័ត៌មាន អាចផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីក្នុងការទទួលបាននូវសំឡេងរបស់ពួកគេក្នុងសហគមន៍ ជាតិ និងកម្រិតអន្តរជាតិ។ វិស័យព័ត៌មានវិទ្យាអាចជួយស្ត្រីក្នុងការបង្កើតលំហនិងភ្នាក់ងារផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ ពួកគេ។ បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានអាចជួយស្ត្រីឱ្យទទួលបាននូវស្ថានភាពល្អប្រសើរជាងមុន នៅក្នុងសង្គមរបស់ ខ្លួន និងជ្រើសយកវិជ្ជាជីវៈយោងតាមជម្រើសផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ។ វិស័យព័ត៌មានវិទ្យាមិនត្រឹមតែជួយ ដើម្បីឱ្យសម្រេចបាននូវ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ទី៥នោះទេ ប៉ុន្តែវាក៏ជាឧបករណ៍ដ៏សំខាន់មួយ ដែលអាចជួយឱ្យសម្រេចបាននូវ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ផ្សេងទៀត។

ករណីសិក្សាទី៣ Case Study 3.

យុទ្ធនាការអក្ខរកម្មឌីជីថលសម្រាប់ស្ត្រី The Women's Digital Literacy Campaign⁹
យុទ្ធនាការអក្ខរកម្មឌីជីថលសម្រាប់ស្ត្រីផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលផ្នែកមូលដ្ឋានគ្រឹះព័ត៌មានវិទ្យាដូចជាការរៀន ពីរបៀបប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រ ផ្ញើអ៊ីម៉ែល និងការទំនាក់ទំនងជាមួយក្រុមគ្រួសារ ឬមិត្តភក្តិតាមអនឡាញ។ នេះគឺ ជាគម្រោងរួម នៃសហភាពទូរគមនាគមន៍អន្តរជាតិ (ITU) និង អង្គការ Telecentre.org ដែលវាបានធ្វើការ បណ្តុះបណ្តាលដល់ស្ត្រីគ្មានជំនាញជាងមួយលាននាក់រួចទៅហើយមកពីទូទាំងពិភពលោក។ យុទ្ធនាការនេះ បានទទួលស្គាល់ថាសម្រាប់ស្ត្រីជាច្រើននៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍នៅជុំវិញពិភពលោក កង្វះនូវអក្ខរកម្ម ឌីជីថលជាមូលដ្ឋានដែលធ្វើឱ្យរាំងស្ទះកំណើនសេដ្ឋកិច្ចផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ និងធ្វើឱ្យពួកគេគ្មានឪកាស ពេញលេញក្នុងការបញ្ចេញពីសក្តានុពលពេញលេញរបស់ពួកគេ។

ជាមួយនឹងការបណ្តុះបណ្តាលនៅក្នុង ២០,០០០ មជ្ឈមណ្ឌលទូរគមនាគមន៍ស្ត្រីម្នាក់អាចដើរចូលទៅ មជ្ឈមណ្ឌលណាមួយក៏បានហើយដើរចេញជាមួយនឹងចំណេះព័ត៌មានវិទ្យាថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ ពួកគេទទួលបាន ជំនាញដើម្បីស្វែងរកព័ត៌មាន តភ្ជាប់ជាមួយសហគមន៍គាំទ្រ និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវជីវភាពរស់នៅរបស់ពួក គេ។ សម្ភារៈបណ្តុះបណ្តាលជាច្រើនអាចប្រើបានដើម្បីបង្ហាញថាតើព័ត៌មានវិទ្យាអាចជួយអ្វីខ្លះដើម្បីគាំទ្រ ដល់សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចដូចជា សិប្បកម្មដោយដៃ កសិកម្មទេសចរណ៍ និងផលិតផលកសិកម្ម។

ស្ត្រីមួយចំនួនត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាលជាគ្រូបង្គោល ដើម្បីជួយដល់ប្រជាជនផ្សេងទៀតដែលរងដោយការ រើសអើងភេទ អាយុ ភាពក្រីក្រ ឬពិការភាព។ សមត្ថភាពទាំងអស់នេះបានរួមចំណែកដល់ការពង្រឹងសិទ្ធិ អំណាចរបស់ស្ត្រី។

មជ្ឈមណ្ឌលទូរគមនាគមន៍នីមួយៗផ្តោតសំខាន់ ដើម្បីជួយដល់ស្ត្រីដែលជួបការលំបាកយ៉ាងហោចណាស់ ៥០នាក់ ហើយប្រព័ន្ធឌីជីថលឥឡូវនេះត្រូវបានគេចាត់ទុកជាផ្នែកដ៏សំខាន់មួយសម្រាប់ស្ត្រីរាល់លាននាក់មក ពីទូទាំងពិភពលោក។

⁹ ITU programmes for women and girls. Available from <http://www.itu.int/en/ITU-D/Digital-Inclusion/Women-and-Girls/Pages/Women-and-Girls.aspx>.

Related links:

Telecentre Facebook page: https://www.facebook.com/telecentrewomen/info?tab=page_info. Video of the story of Myrna Padilla, a Filipino woman helped by the programme: <https://www.youtube.com/watch?v=ELxA9KTz0Sg>. 21

 សាកល្បងខ្លួនឯង Test Yourself

- ការផ្តល់អំណាចគឺជាអ្វី?
- ហេតុអ្វីបានជាទាំងបុរសនិងស្ត្រីត្រូវការការចូលរួមនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ?
- តើ ICT អាចជួយលើកកម្ពស់ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចតាមរបៀបណា?
- តើអ្នកដឹងថាបច្ចុប្បន្ននេះមានក្នុងការប្រើប្រាស់ ICT ដើម្បីលើកកម្ពស់ការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីដែរឬទេ?

 សារគន្លឹះ Key Messages

- ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចស្ត្រីជាដំណើរការនៃការធ្វើឱ្យស្ត្រីដើម្បីយកការត្រួតពិនិត្យនៃជីវិតរបស់ខ្លួន។
- នេះបានជំរុញការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីដោយធ្វើតាមគោលការណ៍នៃការដាក់បញ្ចូលគ្នា, ដែលការអភិវឌ្ឍត្រូវតែធានាថាគ្មាននរណាម្នាក់ត្រូវបានចាកចេញនៅពីក្រោយ។ SDG 5 ផ្តល់នូវការផ្តោតអារម្មណ៍ពិសេសមួយក្នុងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រនិងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី។
- អាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការផ្តល់ភាពអង់អាចរបស់ស្ត្រីព្រោះពួកគេគឺជាឧបករណ៍ដែលអាចបង្កើនការយល់ដឹងអំពីការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចលើកទឹកចិត្តអក្ខរកម្មនិងការអប់រំ, តភ្ជាប់ទីផ្សារជាមួយអ្នកលក់និងបម្រើជាវេទិកាមួយសម្រាប់កិច្ចពិភាក្សាមួយ។

III ឧបសគ្គ និង ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី

BARRIERS AND ENABLERS OF WOMEN'S EMPOWERMENT

មានឧបសគ្គជាច្រើនដែលយើងត្រូវជួបប្រទះក្នុងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី។ ការកំណត់អត្តសញ្ញាណកត្តាទាំងនេះគឺជាជំហានសំខាន់ដើម្បីយល់ពីរបៀបយកឈ្នះឧបសគ្គនិងការលើកកម្ពស់នេះ។ ផ្នែកតូចៗខាងក្រោមបានរៀបរាប់កត្តាចម្បងជាច្រើនដែលរារាំង ឬជួយផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី។¹⁰

លទ្ធផលការរៀន Learning outcome

រៀបរាប់ពីឧបសគ្គ និងការលើកកម្ពស់ក្នុងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី List the barriers and enablers of women's empowerment

៣.១ ឧបសគ្គ Barriers

៣.១.១ បទដ្ឋានសង្គមការប្រកាន់ពូជសាសន៍និងវប្បធម៌ Discriminatory social norms and culture

ឧបសគ្គជាច្រើននៃការពង្រឹងអំណាចស្ត្រីទាក់ទង នឹងទំនៀមទំលាប់វប្បធម៌សង្គមដែលបានដើរតួនាទីជាក់លាក់សម្រាប់ស្ត្រីនិងបុរស។ បទដ្ឋានសង្គមនិងវប្បធម៌រើសអើងផ្សេងគ្នា និងការអនុវត្តន៍ជាធម្មតាកំណត់ព្រំដែនសម្រាប់ស្ត្រីកំហិតសកម្មភាពរបស់ពួកគេ និងឱកាសនៅក្នុងកន្លែងមានកំណត់មួយ។ មធ្យោបាយក្នុងការសម្រេចចិត្តជារៀងរាល់ថ្ងៃរបស់ស្ត្រីក្លាយទៅជាប្រធានបទដ៏ក្តៅមួយដែលបញ្ហាដោយកត្តាសង្គម។ អំពើបែបនេះអាចរួមបញ្ចូលទាំងការត្រួតពិនិត្យលើការសម្រេចចិត្តនៅលើកម្រិតនៃការអប់រំបានផ្តល់ទៅឱ្យស្ត្រី នៅលើកន្លែងដែលស្ត្រីអាចទៅលេង របៀបដែលស្ត្រីអាចធ្វើការ និងរង់ចាំសង្គមដែលពួកគេអាចចូលរួម។ ច្បាប់ប្រពៃណីរបស់សង្គមមួយចំនួន និងរចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័ននិងឥរិយាបថដែលទាក់ទងនឹងឥរិយាបថរបស់អង្គការអាចមានតួនាទីសំខាន់ នៅពីក្រោយសកម្មភាពទាំងនេះ។

តួនាទីរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងសង្គមអាស្រ័យលើកត្តាសេដ្ឋកិច្ចសង្គមមួយ និងកត្តាផ្សេងៗជាច្រើនទៀតដូចជា សិទ្ធិលើអចលនទ្រព្យ អំណាចក្នុងការសម្រេចចិត្តលើបញ្ហាគ្រួសារ ការអប់រំ ថែទាំកុមារ ការងារ។ ជាញឹកញាប់ត្រូវបានត្រួតគ្នា បទដ្ឋានសង្គមមានឥទ្ធិពលយ៉ាងធំទៅលើការសម្រេចចិត្តលើ

¹⁰ Women Empowerment, "Key Strategies in Empowering Women". Available from <http://www.womenempowerment.org/in/key-strategies-in-empowering-women.htm>; and Tam O'Neil, Georgia Plank and Pilar Domingo, "Support to women and girls' leadership: A rapid review of the evidence", Overseas Development Institute, April 2015. Available from <https://www.odi.org/publications/9500-women-leadership-capabilities>.

អាជីពរបស់ស្ត្រីនិងបុរស អាកប្បកិរិយារបស់សង្គមឆ្ពោះទៅរកភាពជាក់លាក់ណាមួយនិងកម្រិតនៃសំណងដែលបានផ្តល់ជូនសម្រាប់សេវាដែលបានបកប្រែបាន។ និន្នាការបែបនេះប៉ះពាល់ដល់សមត្ថភាពរបស់ស្ត្រីក្នុងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងដែនដែលមានជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និងដើម្បីទទួលបាននូវការតបស្នងមកវិញ។

ចូលរួមក្នុងនយោបាយគឺជាទិដ្ឋភាពសំខាន់នៃការផ្តល់សិទ្ធិអំណាច។ ការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនយោបាយមិនគ្រប់គ្រាន់ធ្វើឲ្យមានការថយចុះឱកាសសម្រាប់សំលេងរបស់ស្ត្រី ដែលចាំបាច់បានឮនិងដោះស្រាយ។ សំឡេងរបស់ស្ត្រីនិងតម្រូវការអាចនឹងត្រូវបានដោះស្រាយប្រសិនបើពួកគេត្រូវបានទទួលការគាំទ្រគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត។ បើមិនដូច្នោះទេការសម្រេចចិត្តនៅក្នុងកម្មវិធីសេដ្ឋកិច្ចអាចសន្មតតែមួយគត់ ដែលតម្រូវការរបស់ស្ត្រីជាជាងការដោះស្រាយជាក់លាក់ពួកគេ។

នៅជុំវិញពិភពលោកសមាមាត្រនៃស្ត្រី ដែលបានជាប់ឆ្នោតសម្រាប់តំណែងសាធារណៈ នេះគឺកើនឡើង។ ជាការពិតណាស់ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៧ អត្រានៃការចូលរួមដូចនេះបានកើនឡើងទ្រូងដងទោះជាយ៉ាងណាក៏មានវិធីវែងឆ្ងាយសម្រាប់ការសម្រេចបាននូវយេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យនេះ។ នៅខែសីហាឆ្នាំ ២០១៥ មានតែ២២ភាគរយនៃតំណាងរាស្ត្រក្រុងកំណត់ជាតិទាំងអស់គឺជាស្ត្រី១១ នាក់កំពុងបម្រើជាប្រមុខរដ្ឋនិងហើយស្ត្រី១០នាក់ត្រូវបានតែងតាំងធ្វើជាប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល។ នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិកដែលចំនួននេះគឺទាបជាងកម្រិតមធ្យម។ មានតែ ១៨,៤ ភាគរយនៃសមាជិកសភាស្ត្រីជាមធ្យមនៅទូទាំងបណ្តាប្រទេសអាស៊ី។ ចំនួននេះគឺនៅតែទាប (១៥,៧ ភាគរយ) ក្នុងតំបន់មហាសមុទ្រប៉ាស៊ីហ្វិក។ នេះបើយោងតាមអង្គការសហប្រជាជាតិស្ត្រី "នៅទូទាំងពិភពលោកមាន ៣៧ រដ្ឋ ដែលក្នុងនោះស្ត្រីមានចំនួនតិចជាង ១០ ភាគរយនៃតំណាងរាស្ត្រនៅក្នុងផ្ទះតែមួយ ឬទាបជាងនាខែសីហាឆ្នាំ ២០១៥ ក្នុងនោះរួមមានអង្គជំនុំជំរះ៦នាក់គ្មានស្ត្រីទាល់តែសោះ" ។ ការសិក្សារបស់ធនាគារពិភពលោកនៅលើការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីបានបង្ហាញថា :«សូម្បីតែនៅពេលដែលស្ត្រីចូលទៅក្នុងសភាពួកគេភាគតិចណាស់កាន់តួនាទីជារដ្ឋមន្ត្រីហើយភាគច្រើនត្រូវបានបង្ខាំងក្នុងការងារសង្គម និងកម្រកាន់តំណែងខ្ពស់ជាផ្លូវការ»។

នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃការចូលរួមរបស់កម្លាំងពលកម្មមួយផ្នែកធំ នៃស្ត្រីអាយុដែលធ្វើការគឺចេញ នៃកម្លាំងពលកម្មដោយសារបញ្ហាសង្គម នយោបាយ និងច្បាប់ដែលទាក់ទងនឹងការចូលដំណើរការ។ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ អត្រានៃការចូលរួមក្នុងកម្លាំងពលកម្មសម្រាប់ស្ត្រីមានប្រហែល ៥០ ភាគរយហើយ

សម្រាប់បុរសមានប្រហែល៧៧ ភាគរយ។ នៅចន្លោះអាយុពី១៥ឆ្នាំ ទៅ៤៩ឆ្នាំដែលបានកើតកូននៅ លើជាមធ្យមត្រូវចំណាយពេលស្រ្តីម្នាក់ចេញពីកម្លាំងពលកម្មប្រមាណជាពីរឆ្នាំ។¹¹

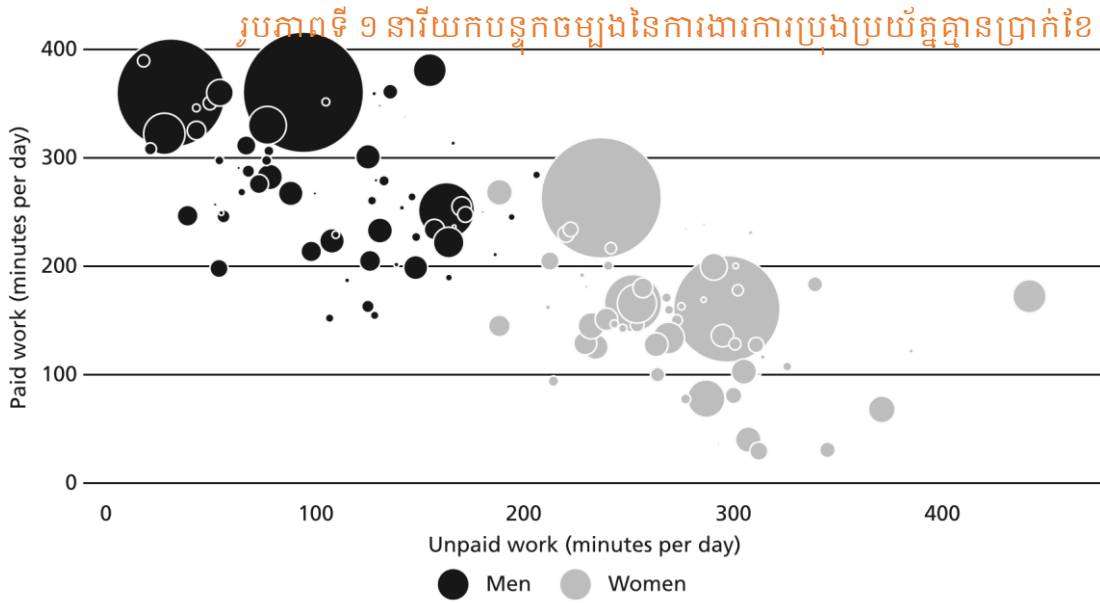
នេះបើយោងតាមសៀវភៅស្តីពីប្រចាំឆ្នាំរបស់ ESCAP សមាមាត្រស្រ្តី បុរស នៃការងាររួមនៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ គឺប្រហែល ៧២ភាគរយនៅតំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក។ ស្ថានភាពនៃការងាររបស់ស្រ្តីនៅក្នុងតំបន់ នេះមើលទៅច្បាស់ជាងមុនពេល ដែលព័ត៌មានច្បាស់លាស់ត្រូវបានបង្ហាញ។ស្រ្តីនៅក្នុងតំបន់អាស៊ី ប៉ាស៊ីហ្វិកមានការតភ្ជាប់បន្ថែមទៀតនៅក្នុងការងារវិស័យសេវាកម្ម (៦០ភាគរយ) ដោយការងារ កសិកម្ម (២៦ភាគរយ) និងការងារឧស្សាហកម្ម (១២ ភាគរយ) ។ ក្នុងចំណោមនិយោជកដែលបានធ្វើ ការនៅលើគណនីផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេជាមួយដៃគូមួយចំនួន ហើយបានជួលមនុស្សម្នាក់ឬច្រើន ដើម្បីធ្វើការសម្រាប់ពួកគេមានតែ២៥ ភាគរយជាស្រ្តី។ ចំនួននេះបានកើនឡើងជាមធ្យមរហូតដល់ទៅ ១៧,៥ ទៅលើភាគរយនៃស្រ្តី៖ «កាន់គណនីការងារផ្ទាល់ខ្លួន " ហើយដែលពេលខ្លះត្រូវបានចូលរួម នៅក្នុង"ភាពជាម្ចាស់ខ្លួនឯង "។¹²

នៅទូទាំងពិភពលោកការរើសអើងកើតមានឡើងពេល ដែលស្រ្តីរកប្រាក់ចំណូលបាន២៤ភាគរយតិច ជាងបុរសជាមួយនឹងនិន្នាការបច្ចុប្បន្ននៃប្រភពចំណូលទាំងអស់ (ពីឧស្សាហកម្មកម្សាន្តនិងកីឡាដែល រកប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ទៅមូលដ្ឋានពីវ៉ានីតនៃប្រាក់ចំណូលនៃការងារប្រចាំថ្ងៃ) ផងដែរ។ ភាពខុសគ្នា ក្នុងការរកប្រាក់ចំណូលនេះប្រហែលជាដោយសារតែភាគតិចនៃតំណាងស្រ្តីកាន់តំណែងខ្ពស់ ក្នុងការ គ្រប់គ្រងនិងមានចំណូលខ្ពស់ក្នុងការងារ។ ក្នុងករណីជាច្រើន ស្រ្តីនូវតែជាផ្នែកស្ងៀមស្ងាត់មួយនៃ សកម្មភាពពលកម្ម ការវិនិយោគពេលវេលារបស់ពួកគេដោយចំណាយពលកម្មចម្រុះនៅក្នុងកន្លែងធ្វើ ការ ហើយភាគច្រើនមិនទទួលបានការទទួលការលើកទឹកចិត្ត ដោយសារតែការធ្វើឱ្យខូចដល់ការ អនុវត្តន៍សង្គមនៃកម្លាំងពលកម្មរបស់ស្រ្តី។

ការងារដែលមិនទទួលបានកម្រៃគឺជាឧបសគ្គ មួយផ្សេងទៀតដែលជាញឹកញាប់រួមមានការងារក្នុង ស្រុកប៉ុណ្ណោះទេប៉ុន្តែថែមទាំងមានការចូលរួមក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិតវិស័យកសិកម្ម ដែលមានមូលដ្ឋាន។ រូបភាពទី១ បង្ហាញថាបន្ទុកសំខាន់ នៃការងារដែលគ្មានប្រាក់ខែគឺនៅលើកម្លាំងពលកម្មស្រ្តីទូទាំង ពិភពលោក។

¹¹ World Bank, Voice and Agency: Empowering Women and Girls for Shared Prosperity (2014). Available from http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/Gender/Voice_and_agency_LOWRES.pdf.
¹² Ibid. Data is calculated using the available numbers reported to ESCAP by the member countries in 2013. The year 2013 is chosen because the highest number of Asia-Pacific countries shared their data this year compared with the years 2014 and 2015.

Figure 1 Women take the major burden of unpaid care work

ប្រភព: UNDP, របាយការណ៍អភិវឌ្ឍន៍មនុស្សឆ្នាំ២០១៥: ការងារសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍមនុស្ស (ញូវយ៉ក, ឆ្នាំ២០១៥) ។

Source: UNDP, Human Development Report 2015: Work for Human Development (New York, 2015).

អាចរកបានពី http://hdr.undp.org/sites/default/files/2015_human_development_report_1.pdf.

សង្គមភាគច្រើននៅតែយល់ឃើញថាការងារផ្ទះ និងការថែរក្សាក្រុមគ្រួសារគឺជាការទទួលខុសត្រូវចម្បងរបស់ស្ត្រី។ ហេតុនេះហើយបានជា ស្ត្រីចាំបាច់ត្រូវផ្តល់អាទិភាពគ្រួសារច្រើនជាងការងារខាងក្រៅ ហើយការធ្វើដូច្នោះ វាប៉ះពាល់ដល់ជំនាញរបស់ពួកគេ។

បើទោះបីជាមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ដើម្បីផ្លាស់ប្តូររឿងបែបនេះក៏ដោយស្ត្រីនៅក្នុងករណីជាច្រើនត្រូវបានគេរកឃើញថា មានការស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាព នៅក្នុងការភ័យខ្លាចនៃផលវិបាករយៈពេលវែង។ កត្តាទាំងនេះជាញឹកញាប់មានលទ្ធផលនៅក្នុងការរក្សាស្ត្រីទទួលបានពីសង្គម និងការអោយតម្លៃខ្លួនឯងនៅមានកំរិតទាបជាងបុរស។

① អ្វីដែលត្រូវធ្វើ Something To Do

ក្នុងចំណោមមិត្តភក្តិរបស់អ្នក ឬបុគ្គលចូរក្រលេកមើលបញ្ហាដូចខាងក្រោម:

- តើបច្ចុប្បន្ននេះប្រទេសរបស់អ្នកជាប់ចំណាត់ថ្នាក់អ្វីក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ? ពិគ្រោះយោបល់:

<http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi>

- តើមានវិធានការកម្រិតវិសាលភាពសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍទេ? ប្រសិនបើមានតើធ្វើដូចម្តេច?

- តើវិស័យអ្វីខ្លះដែលស្ត្រីក្នុងប្រទេសរបស់អ្នកចូលរួមនៅក្នុងកម្រិតវិជ្ជាជីវៈ?
តើពួកគេបានទទួលរងការរើសអើងណាមួយដែរឬទេ? ពិគ្រោះជាមួយ <http://www.ilo.org/gender/lang-en/index.htm>

 ករណីសិក្សាទី៤ Case Study 4.

តើធ្វើដូចម្តេច Soumya បានយកឈ្នះឧបសគ្គក្នុងជីវិតរបស់នាងនិងការជួយស្ត្រីផ្សេងទៀត
How Soumya overcame her life challenges and helped other women³⁰

Soumya គឺមកពីតំបន់ជនបទនៃរដ្ឋ Karnataka នៅភាគខាងត្បូងប្រទេសឥណ្ឌា។ អស់រយៈពេលប្រាំមួយឆ្នាំមកហើយដែលនាងបានធ្វើការជាមួយការផ្តួចផ្តើមជួមជុលសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរដែលបានគាំទ្រដោយអង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់ស្ត្រី។ ហាងទាំងនេះជាកម្មសិទ្ធិ និងគ្រប់គ្រង

ដោយសមូហភាពរបស់ស្ត្រីប្រើអ៊ីនធឺណិត និងបណ្តាញទូរស័ព្ទដៃដើម្បីផ្សព្វផ្សាយថាក្នុងស្រុក ឬសហគមន៍អាចប្រើដើម្បីទាមទារសិទ្ធិពីរដ្ឋាភិបាលក្នុងតំបន់។ ក្នុងនាមជា "infomediary" Soumya បានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដីថល និងបណ្តាញក្រៅប្រព័ន្ធដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានចុងក្រោយបំផុតអំពីការផ្តល់សេវារដ្ឋាភិបាលដែលអាចមានប្រយោជន៍សម្រាប់ស្ត្រីដែលបាត់បង់ឱកាសក្នុងសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ច។ ជារៀងរាល់ខែ នាងបានទៅបំពេញទស្សនកិច្ចនៅភូមិដាច់ស្រយាលដើម្បីចែករំលែកដំណឹង និងជួយមនុស្សដោយដាក់កម្មវិធីសម្រាប់ការទទួលបានដូចជាការចំណាយសុខុមាលភាពនិងការឧបត្ថម្ភធនធាន។ នេះគឺជាប្រវត្តិបស់នាង: នៅពេលដែលខ្ញុំមានអាយុ ១៩ឆ្នាំ ឪពុកម្តាយរបស់ខ្ញុំបានបង្ខំឱ្យរៀបការជាមួយសាច់ញាតិម្នាក់។ ឪពុកម្តាយរបស់ខ្ញុំជាកសិករមានធនធានមធ្យម ហើយពួកគេព្រួយបារម្ភថាប្រសិនបើពួកគេពន្យារពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ខ្ញុំ ពួកគេមិនអាចរកឃើញស្វាមីផ្សេងទៀតអោយខ្ញុំនោះទេ។ ពួកគេបានជូនអំណោយប្តីរបស់ខ្ញុំលុយខ្លះដើម្បីជួយគាត់ទិញឡានស៊ីបមួយ និងចាប់ផ្តើមការងារជាអ្នកលើកបរ។ បីខែបន្ទាប់ពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ខ្ញុំក៏មានផ្ទៃពោះហើយបោះបង់ការសិក្សារបស់ខ្ញុំ។ ខ្ញុំធ្លាប់បានសិក្សាថ្នាក់វិញ្ញាបត្រអក្សរសាស្ត្រហើយខ្ញុំមានក្តីសុបិន្ត ស្វែងរកការងារល្អមួយដែលនឹងជួយខ្ញុំបានក្លាយទៅជាឯករាជ្យ ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ ទាំងអស់ហាក់ដូចបានល្អរហូតដល់ខ្ញុំបានទៅជួររបស់ម្តាយខ្ញុំសម្រាប់សម្រាលកូននេះ ខ្ញុំមានកូនស្រីម្នាក់ហើយនេះជាឱកាសសំខាន់មួយសម្រាប់ខ្ញុំហើយខ្ញុំរំពឹងថាប្តីរបស់ខ្ញុំនឹងមក

លេងពួកយើង។ គាត់មិនបានមកទេ គាត់បែរជាចាប់ផ្ដើមដឹក និងលេងល្បែងហើយបានលក់រថយន្តនេះទៅសងបំណុលរបស់ខ្លួនទៀត។ គាត់បានប្រែក្លាយការរំលោភបំពាន និងការដឹករបស់គាត់កាន់តែអាក្រក់ឡើង។ ខ្ញុំក៏បានត្រឡប់ទៅរស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយរបស់ខ្ញុំវិញ។ ម្តាយរបស់ខ្ញុំធ្លាប់ធ្វើការ នៅក្នុងសមាគមប្រមូលផ្តុំស្ត្រី ដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងមជ្ឈមណ្ឌលផ្តល់ព័ត៌មាន មិត្តភក្តិរបស់ម្តាយខ្ញុំបានប្រាប់យើងអំពីការងារនេះ ចាប់តាំងពីមានសម្ពាធផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុមក ខ្ញុំមិនអាចពឹងផ្អែកទាំងស្រុងទៅលើសេចក្តីថវិការបស់ឪពុកម្តាយរបស់ខ្ញុំ ឬ ឪពុកម្តាយភ្នែកខ្ញុំឡើយ ខ្ញុំក៏បានចូលធ្វើការងារនៅទីនោះ។ ខ្ញុំបានរៀនការងារជាច្រើនពីការបណ្តុះបណ្តាលមិនមែនគ្រាន់តែរៀនអំពីកុំព្យូទ័រ និងបច្ចេកវិទ្យានោះទេ ប៉ុន្តែភាពក្លាហានរបស់ខ្ញុំហ៊ានប្រឈមមុខចំពោះ ក្រុមមន្ត្រីនានា និងប្រាស្រ័យទាក់ទង និងការនិយាយនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំជាសាធារណៈ។

30 UN Women, "Soumya's Blog: Every woman 'should rise up to the challenges that surround her, and break free'", 5 April 2016. Available from <http://asiapacific.unwomen.org/en/news-and-events/in-focus/youth-voice/soumya-j>.

បន្ទាប់ពីធ្វើការបានពីរខែមក ខ្ញុំបានព្យាយាមដើម្បីចាប់ផ្ដើមជីវិតថ្មីរបស់ខ្ញុំម្តងទៀតជាមួយនឹងស្វាមីរបស់ខ្ញុំ។ ខ្ញុំបានជូនគាត់ទៅជួបការផ្តល់ប្រឹក្សា ផ្នែកញៀន ប៉ុន្តែគាត់នូវតែត្រឡប់ទៅរកភាពដើមរបស់គាត់វិញបើទោះបីជាខ្ញុំទទួលបានអង្វរយ៉ាងម៉េចក៏ដោយ។ ចុងក្រោយខ្ញុំដឹងយ៉ាងច្បាស់ថាថ្មីរបស់ខ្ញុំនឹងមិនផ្លាស់ប្តូរឡើយ ការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្ញុំដើម្បីធ្វើផ្លាស់ប្តូរគាត់មិនអាចទៅរួចបានទេ។ ខ្ញុំក៏បានធ្វើការសម្រេចចិត្តយ៉ាងពិបាកដើម្បីផ្លាស់ទីចេញពីផ្ទះរបស់គាត់ហើយទៅរស់នៅជាមួយបងស្រីមេម៉ាយរបស់ខ្ញុំ។ សព្វថ្ងៃនេះបងស្រីខ្ញុំនិងខ្ញុំបន្តស្នាក់នៅជាមួយគ្នាហើយគាត់មើលថែកូនស្រីរបស់ខ្ញុំនៅពេលដែលខ្ញុំចេញទៅធ្វើការ។ កូនស្រីរបស់ខ្ញុំរៀនសាលាបឋមសិក្សា។ ខ្ញុំចង់ឱ្យនាងក្លាយទៅជាស្រ្តីឯករាជ្យមួយនៅពេលដែលនាងធំឡើង។ ខ្ញុំចង់ឱ្យនាងសិក្សាឱ្យបានច្រើនតាមដែលនាងអាចធ្វើបាន។ វាពិតជាលំបាកណាស់ ប៉ុន្តែខ្ញុំទទួលបានកម្លាំងចិត្ត នៅពេលដែលខ្ញុំបានឃើញស្ត្រីផ្សេងទៀតនៅក្នុងស្ថានភាពស្រដៀងគ្នា។ ហើយខ្ញុំដឹងថាជំហររបស់ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យខ្ញុំមានកំលាំងចិត្តក្នុងការបោះដៃគាំទ្រពួកគេ។

សព្វថ្ងៃនេះនៅពេលដែលខ្ញុំចូលទៅកាន់ភូមិខ្ញុំត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ចំពោះកិច្ចការដែលខ្ញុំបានធ្វើដោយមនុស្សវ័យចំណាស់ដែលមានទុរគតសោធននិរត្តន៍ ដោយសមូហភាពរបស់ស្ត្រីទាំងនោះដែលខ្ញុំធ្លាប់បានពន្យល់ពីរបៀបដើម្បីទាមទារយករបបអាហារប្រចាំខែរបស់ពួកគាត់ ពីហាងដែលមានតម្លៃសមរម្យនៅក្នុងភូមិរបស់ពួកគាត់ និងសិស្សដែលខ្ញុំបានណែនាំអំពីការបណ្តុះបណ្តាលនិងឱកាសការងារវិជ្ជាជីវៈ នៅក្នុងរដ្ឋាភិបាលនិងវិស័យក្រៅរដ្ឋាភិបាល។ ខ្ញុំពេញចិត្តជាមួយនឹងការងារខ្ញុំណាស់ហើយមហិច្ឆតារបស់ខ្ញុំគឺជម្រុញឱ្យស្ត្រីនិងកុមារនៅជុំវិញខ្ញុំមានឱកាសតម្រង់ទិសដៅជីវិតដោយខ្លួនឯង។ តាមបទពិសោធផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យខ្ញុំកំណត់ថា មិនមានស្ត្រីម្នាក់ណាដែលនៅជុំវិញខ្ញុំមានអារម្មណ៍ថាខ្លួនមិនមានសមត្ថភាព ចាញ់គេនោះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញពួកនាងគួរតែអាចក្រោកឡើងតទល់នឹងបញ្ហាប្រឈម ដែលនៅជុំវិញខ្លួននាងដោយគ្មានសម្ពាធវិញទាំងអស់។

៣.១ .២ ការរើសអើងយេនឌ័រនិង បរិស្ថានបទប្បញ្ញត្តិ Gender-biased laws and regulatory environment

រដ្ឋធម្មនុញ្ញជាមូលដ្ឋាននៃគណនេយ្យរដ្ឋ ដែលបញ្ជាក់ពីគោលការណ៍ដែលនៅពីក្រោយការប្រតិបត្តិ អំណាចនីតិបញ្ញត្តិ និងតុលាការ និងការអនុវត្តនៃសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់បុគ្គលសាធារណៈ ឯកជន និងក្នុងអង្គភាព។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញមិនបានចែងច្បាស់លាស់បញ្ជាក់ពីសិទ្ធិរបស់ស្ត្រី និងបុរសនៅក្នុងវិធីលុប បំបាត់ការរើសអើងផ្នែកយេនឌ័រដោយអនុលោមទៅតាមសិទ្ធិស្ត្រីជាមុនឡើយ។ ការសិក្សាថ្មីមួយស្តីពី សមភាពយេនឌ័រ នៅជុំវិញពិភពលោកបានរកឃើញថាជាង១៧០ ប្រទេសនៅតែមានកម្រិតផ្លាស់ប្តូរ នៃឧបសគ្គផ្នែកច្បាប់បច្ចុប្បន្នដែលរារាំងស្ត្រីពីការទទួលបាននូវសិទ្ធិជាអ្នកច្បាប់ និងរដ្ឋធម្មនុញ្ញដូចគ្នា និងការការពារដូចបុរស។ ការសិក្សានេះបានលើកឡើង៖ «ទោះបីជាមានការជម្រុញផ្នែកសុខភាព សេដ្ឋកិច្ច និងវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់ការសម្រេចបាននូវសមភាពយេនឌ័រ ស្ត្រីនិងកុមារីនៅតែបន្តទទួលបាន ឱកាសតិចជាងបុរស និងកុមារានៅជុំវិញពិភពលោក។ ការបំបាត់នូវគម្លាតយេនឌ័រនៅតែជាបញ្ហា ប្រឈមធំបំផុតរបស់យើង។ ការស្រាវជ្រាវបានរកឃើញថា ការការពារសម្រាប់ស្ត្រីដែលមានសេដ្ឋកិច្ច ទន់ខ្សោយនៅក្នុងតំបន់ និងសិទ្ធិក្នុងសង្គមដូចជា សុខភាព ការងារនិងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ស្ត្រីនីមួយៗ ដែលធ្លាប់បានជួបប្រទះភាពទុច្ចរិតនៃប្រព័ន្ធតុលាការ (រួមទាំងច្បាប់ និងទំរង់បែបបទរបស់ពួកគេ) ដែលក្នុងករណីជាច្រើនធ្វើអោយស្ត្រីមានការលំបាកសម្រាប់ចូលរួមប្រកួតប្រជែង ដោយស្របច្បាប់ មិនមានការរើសអើង ឬទទួលបាននូវភាពយុត្តិធម៌។

តារាងទី១៖ បង្ហាញខ្លះៗពីការរឹតបន្តឹងផ្នែកច្បាប់ផ្សេងគ្នាលើស្ត្រីដែលបានរៀបការនៅជុំវិញពិភពលោក។

Table 1 shows a snapshot of different legal restrictions on married women around the world.

តារាង ១ Table 1	ការឆ្លុះបញ្ចាំងនៃការរឹតបន្តឹងផ្នែកច្បាប់ផ្សេងគ្នាលើស្ត្រីដែលបានរៀបការ ពិភពលោក
ការដាក់កម្រិត (ចំនួនសរុប នៃបណ្តាប្រទេសនៅក្នុង រង់ក្រចក)	បណ្តាប្រទេសដែលបានត្រូវបានដាក់កម្រិតទៅលើស្ត្រីដែលរៀបការរួច បើប្រៀបធៀបទៅនឹងបុរសដែលរៀបការ
Choose where to live (25) ជ្រើសរើសកន្លែង ដែល គ្រួសារនៅ (25)	Benin, Burkina Faso, Cameroon, Chad, Democratic Republic of Congo, Republic of Congo, Gabon, Guinea, Haiti, Islamic Republic of Iran, Jordan, Kuwait, Malaysia, Mali, Nicaragua, Niger, Oman, Rwanda, Saudi Arabia, Senegal, Sudan, Syrian Arab Republic, United Arab Emirates, West Bank and Gaza, and Republic of Yemen

Confer citizenship on her children (16) សន្តិសុខភាពជាពលរដ្ឋនៅលើកូនរបស់នាង (16)	Guinea, Islamic Republic of Iran, Jordan, Kuwait, Lebanon, Madagascar, Malaysia, Mali, Mauritania, Nepal, Oman, Saudi Arabia, Sudan, Syrian Arab Republic, United Arab Emirates, and West Bank and Gaza
ទទួលបានការងារមួយដោយគ្មានការអនុញ្ញាត (15)	Bolivia, Cameroon, Chad, Democratic Republic of Congo, Gabon, Guinea, Islamic Republic of Iran, Jordan, Kuwait, Mauritania, Niger, Sudan, Syrian Arab Republic, United Arab Emirates, and West Bank and Gaza
ការធ្វើដំណើរនៅខាងក្រៅផ្ទះ (9)	Islamic Republic of Iran, Jordan, Kuwait, Malaysia, Oman, Sudan, Syrian Arab Republic, West Bank and Gaza, and Republic of Yemen
ការធ្វើដំណើរក្រៅប្រទេស (4)	Oman, Saudi Arabia, Sudan, and Syrian Arab Republic

មជ្ឈមណ្ឌលវិភាគគោលនយោបាយពិភពលោក, បិទគម្លាតយេនឌ័រនេះ: សេចក្តីសង្ខេបនៃការរកឃើញនិងអនុសាសន៍គោលនយោបាយ (២០១៤) មួយ។ *Source: World Bank, Voice and Agency: Empowering Women and Girls for Shared Prosperity (2014). Available from http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/Gender/Voice_and_agency_LOWRES.pdf.*

ជាកន្លែងដែលច្បាប់ធ្វើការគាំទ្រដល់សមភាពយេនឌ័រ ប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តច្បាប់របស់ពួកគេអាចត្រូវបានធ្វើឡើង មិនស្មើភាពគ្នា ដោយមានស្ត្រីមួយចំនួន មិនអាចទាញយកប្រយោជន៍ពីការការពារផ្នែកច្បាប់។ ច្បាប់យេនឌ័រអាចប្រឆាំងទៅនឹងច្បាប់ និងប្រពៃណីរើសអើងក្រៅផ្លូវការនិងការអនុវត្ត។ នេះអាចត្រូវបានគេមើលឃើញនៅក្នុងប្រទេសមួយចំនួននៅលើការបកស្រាយនៃកេរ្តិ៍មរតក ដែលច្បាប់កាន់កាប់មរតកទាំងនោះប្រឆាំង នឹងការរើសអើសស្ត្រីដែលមានកម្មសិទ្ធិលើធនធានផ្សេងៗ ជួនកាលប្រព័ន្ធតុលាការអាចប្រើប្រាស់ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងគោលបំណង ដើម្បីសម្រេចចិត្តលើការកាន់កាប់មរតក។ ក្នុងប្រទេសឥណ្ឌាអវត្តមាននៃសិទ្ធិស្មើភាពគ្នាតាមច្បាប់ ដើម្បីឲ្យស្ត្រីមានភាពម្ចាស់ការធ្វើឲ្យស្ត្រីទាំងនោះមានភាពងាយរងគ្រោះ។ ដើម្បីរៀនសូត្រពីលំនៅដ្ឋានរបស់ពួកគេនៅក្នុងករណីនៃការលែងលះគ្នា ឬមេម៉ាយដែលអាចប៉ះពាល់ដល់តួនាទីរបស់ខ្លួនជាមេគ្រួសារ ក្នុងស្ថានភាពដែលបុរសអាចធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីជីវភាព។ សមត្ថភាពរបស់ស្ត្រីម្នាក់ក្នុងភាពជាម្ចាស់ និងគ្រប់គ្រងធនធានដូចជាដីទាក់ទងទៅនឹងសមត្ថភាពរបស់នាងដើម្បីទទួលបានឥណទានផងដែរ។ ទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធនៃភាពជាម្ចាស់ដី និងការគ្រប់គ្រងដីដើម្បីផ្តល់ភាពអង់អាច មានផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងសម្រាប់ស្ត្រីនៅតាមជនបទដែលទទួលបានម្ហូបអាហារ និងរក្សាជីវភាពរបស់ពួកគេទោះបីជានៅទូទាំងពិភពលោកជាមធ្យមស្ត្រីនៅជនបទមានចំនួន៤៣ភាគរយ នៃកម្លាំងពលកម្មក្នុងវិស័យកសិកម្មពួកគេជាម្ចាស់ដីតិចជាងបុរស។ លើសពីនេះទៀតដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីទំនងជាមានទំហំតូច និងទាបជាងទៅទំហំដីដែលគ្រប់គ្រងដោយបុរស។¹³

¹³ FAO, "Gender and Land Rights: Policy Brief", 2010; and SOFA Team and Cheryl Doss, "The Role of Women in Agriculture", ESA Working Paper No. 11-02, FAO, March 2011. Available from <http://www.fao.org/docrep/013/am307e/am307e00.pdf>.

ប្រអប់២. យេនឌ័រនិងទិន្នន័យកម្មសិទ្ធិដី **Box 2. The Gender and Land Rights Database**

អង្គការស្បៀងអាហារ និងកសិកម្ម (FAO) បានបង្កើតវិបធានមួយដែលមានឈ្មោះថាទិន្នន័យយេនឌ័រ និងកម្មសិទ្ធិដីនៅឆ្នាំ២០១០ជាមួយនឹងកាលបរិច្ឆេទរបស់ប្រទេសនៅលើការអភិវឌ្ឍផ្នែកច្បាប់ និងកត្តាដែលជំរុញឬរារាំងការកាន់កាប់ដីសមភាពយេនឌ័រ។ វាគាំទ្រគោលនយោបាយតាក់តែងច្បាប់ និងអ្នកតស៊ូមតិ សិទ្ធិដីរបស់ស្ត្រីជាមួយនឹងទម្រង់នៃ៨៤ ប្រទេសរហូតដល់សព្វថ្ងៃ ទិន្នន័យបែងចែកភេទដាច់ដោយឡែកលើភាពជាម្ចាស់ដី និងកាន់កាប់ដី និងជាឧបករណ៍វាយតម្លៃផ្នែកច្បាប់សម្រាប់ការ ពិនិត្យមើលច្បាប់នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌ នៃការកាន់កាប់ដី។ ជាមួយវិបធានព័ត៌មានរបស់អង្គការស្បៀងអាហារ និងកសិកម្ម FAO ដើម្បីគូសបញ្ជាក់ពីភាពខុសគ្នាសង្ឃឹមថាយេនឌ័រណាមួយនៅក្នុងការកាន់កាប់ដី និងកំណត់ពីកត្តានយោបាយ ច្បាប់ និងវប្បធម៌ដែលរួមចំណែកក្នុងការបែងចែកភេទនៃសិទ្ធិកាន់កាប់ដី។

សូមមើល <http://www.fao.org/gender-landrights-database/en/> ។

① **អ្វីដែលត្រូវធ្វើ Something To Do**

ក្នុងចំណោមមិត្តភក្តិរបស់អ្នក ឬបុគ្គលណាម្នាក់ ចូរក្រឡេកមើលបញ្ហាដូចខាងក្រោមនេះ៖

- ក្នុងប្រទេសរបស់អ្នក តើមានច្បាប់ណាមួយដែលរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រីនៅ
- ក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃសង្គម ច្បាប់និងសិទ្ធិលើវិជ្ជាជីវៈ?
- តើរើសអើងណាមួយក្នុងការអនុវត្តន៍សង្គមដែលមិនត្រូវបានដាក់ទណ្ឌកម្មដោយរដ្ឋាភិបាល ប៉ុន្តែបានត្រូវបានធ្វើឡើងយ៉ាងទូលំទូលាយ?

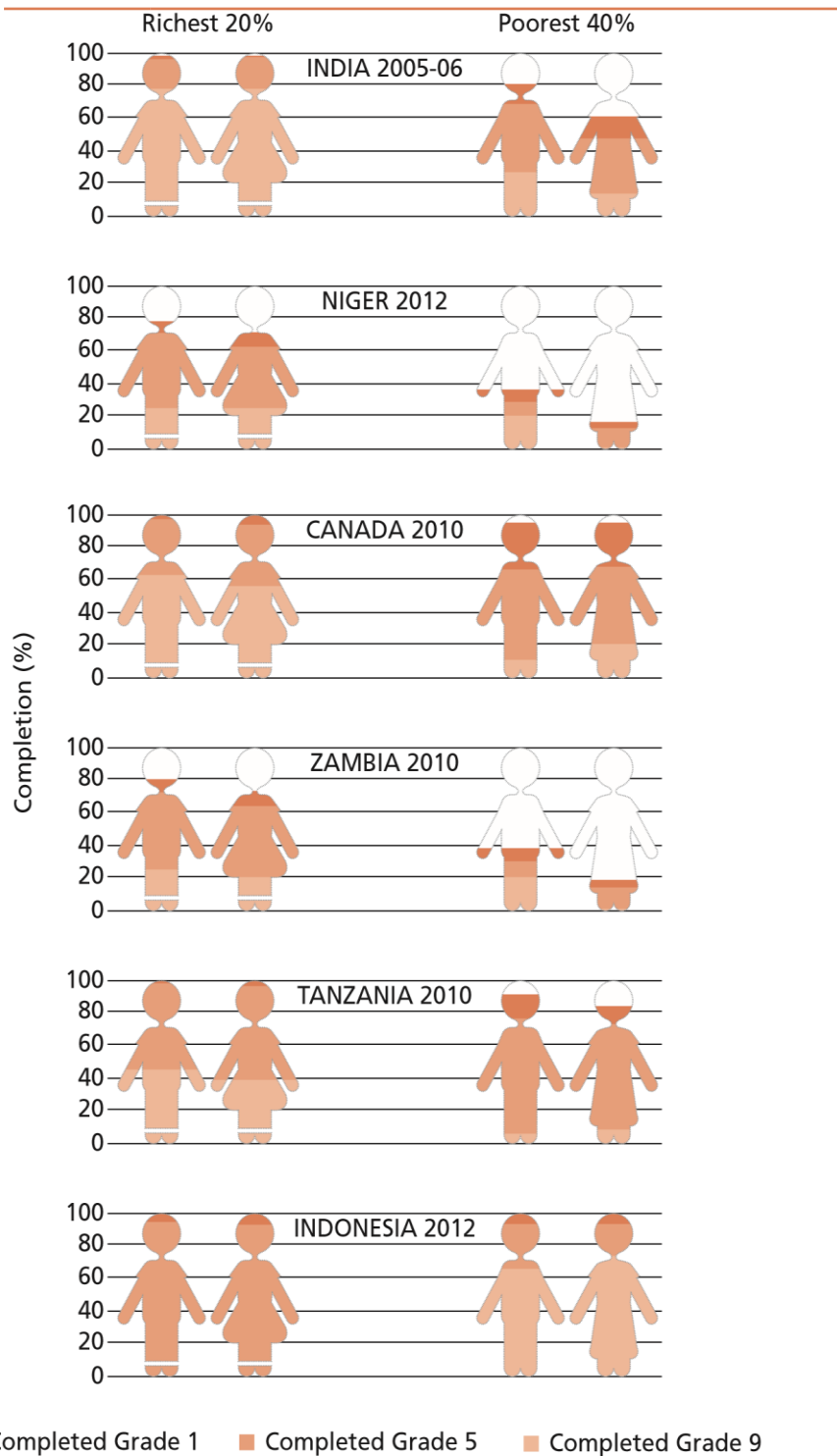
៣.១.៣ ដំណើរការមានកំណត់ក្នុងសេវាសាធារណៈ: Limited access to public services

សេវាអប់រំសាធារណៈនិងសុខភាពសាធារណៈជាផ្នែកពីរដែលជាដំណើរការ និងការផ្តល់សេវារួម (គុណភាពនិងលទ្ធផល) សម្រាប់ស្ត្រី និងក្មេងស្រីត្រូវបានធ្វើឱ្យមានភាពប្រសើរឡើង ដោយសារ ដំណើរការមានកំណត់ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យមានផលវិបាកយ៉ាងខ្លាំងសម្រាប់ជាជម្រើសដែលអាចប្រើ បានទាំងនៅក្នុងរយៈពេលខ្លី និងរយៈពេលវែង។ មួយចំនួនធំនៃអ្នកប្រើប្រាស់វិស័យពត៌មានវិទ្យា (អតិថិជនប្រើទូរស័ព្ទដៃលើសលុប) នៅទូទាំងពិភពលោកមិនមានអក្ខរកម្មគ្រប់គ្រាន់ មានស្ត្រីដែលមិន ចេះអក្សរដែលមានសមត្ថភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទចល័តមួយ និងត្រូវបានទទួលប្រយោជន៍ ទោះបីជាសម្រាប់ការប្រើប្រាស់អក្ខរកម្មសុគ្រឹមស្មារតីកាន់តែច្រើនអាចជួយបាន។ នេះបើយោងតាមអ្នក ជំនាញមួយចំនួន កម្រិតជាក់លាក់មួយនៃការអប់រំជាធម្មតាត្រូវបានទាមទារដើម្បីទទួលបានភាគច្រើន ចេញពីវិស័យពត៌មានវិទ្យា។ នៅពេលដែលទាក់ទងទៅនឹងអក្ខរកម្ម ចំនួនស្ត្រីត្រូវបានធ្លាក់ចុះទាបជាង ចំនួនបុរសទូទាំងពិភពលោក។ ការសិក្សាដោយក្រុមហ៊ុន Intel បានលើកឡើងថា: "នៅទូទាំងប្រទេស កំពុងអភិវឌ្ឍទាំងអស់ប្រហែល៧៥ ភាគរយនៃស្ត្រីដែលចេះអក្សរបើប្រៀបធៀបទៅនឹង៨៦ភាគរយនៃ បុរស។ ភាពខុសគ្នាគឺខ្ពស់ជាងក្នុងបណ្តាប្រទេសមួយចំនួន ឧទាហរណ៍នៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌាតែ៥១ ភាគរយនៃស្ត្រីអាចអាន និងសរសេរ ចំណែក៧៥ ភាគរយនៃបុរសអាចធ្វើបាន។ បើគ្មានជំនាញជា មូលដ្ឋានទេ ពួកគេនឹងមិនអាចឈានទៅដល់ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតឡើយ»។

នៅទូទាំងពិភពលោកជាមធ្យមកម្រិតអក្ខរកម្មរបស់ស្ត្រីគឺស្ថិតនៅលើការកើនឡើងយ៉ាងហោចណាស់ នៅកម្រិតនៃការអប់រំបឋម។ ទោះជាយ៉ាងណា៥៨ លាននាក់នៃក្មេងគ្រប់អាយុចូលរៀនសាលា បឋមសិក្សា បច្ចុប្បន្នមិនបានចូលរៀន ហើយចំនួនដែលគួរឱ្យកត់សម្គាល់គឺមាននៅក្នុងតំបន់អាស៊ី ខាងត្បូង។ លើសពីនេះទៅទៀតនៅក្នុងផ្នែកការអប់រំខ្ពស់ភាពខុសគ្នារវាងសិស្សប្រុស សិស្សស្រីគឺនៅ តែមានច្រើនណាស់។ ស្ត្រីនៅក្នុងផ្នែកផ្សេងគ្នានៃពិភពលោកត្រូវបានបង្ខំឱ្យបញ្ឈប់ការអប់រំរបស់ពួក គេដោយសារតែភាពក្រីក្រ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្រីក្រ ឬខ្វះការយល់ដឹង។ កត្តាទាំងនេះបានបណ្តាលឱ្យ មានកម្រិតអក្ខរភាពនៅទាប រួមបញ្ចូលទាំងអក្ខរកម្មបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់បណ្តាស្ត្រី។ នៅទូទាំងពិភព លោកស្ត្រីពីរភាគបីនៃចំនួនប្រជាជន ដែលមិនចេះអក្សរយោងតាមទិន្នន័យអក្ខរកម្មពីអង្គការអប់រំ វិទ្យាសាស្ត្រវប្បធម៌ និងអង្គការ (យូណេស្កូ) ។ ភាពក្រីក្រជាញឹកញាប់បង្កើនគម្លាតយេនឌ័រហើយនៅទី បំផុតធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការទទួលបានការអប់រំ។ ស្ត្រីក្រីក្របានប្រឈមនឹងបញ្ហាជាច្រើននៅក្នុង សង្គមដោយសារតែបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេ និងការរើសអើងដែលពួកគេជួបប្រទះ។ ក្នុងរូបភាពទី២ ៖ យើងអាចមើលឃើញថានៅទូទាំងបណ្តាប្រទេសនីមួយៗ គឺមានការបែងចែកយ៉ាងខ្លាំងរវាងអ្នក ក្រីក្រ និងសិស្សស្រី សិស្សបុរសដែលជាកូនអ្នកមាន គឺមានវត្តមានជាប់លាប់។ ក្មេងស្រីៗដែលមកពី គ្រួសារក្រីក្របំផុតមិនសូវបានបញ្ចប់ការសិក្សា ថ្នាក់បឋមសិក្សា នោះទេធៀបទៅនឹងក្មេងប្រុស ចំណែកឯកុមារីនិងកុមារាមកពីគ្រួសារដែលជាអ្នកមាន បានបញ្ចប់ថ្នាក់សាលាបឋមសិក្សាស្មើភាព គ្នា។¹⁴

Figure 2

រូបភាពទី២ ក្មេងអាយុ១៥ ទៅ១៩ឆ្នាំបានបញ្ចប់ថ្នាក់ដោយមានស្ថានភាពទ្រព្យធន និងយេនឌ័រ

Source: World Bank, Voice and Agency: Empowering Women and Girls for Shared Prosperity (2014). Available from http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/Gender/Voice_and_agency_LOWRES.pdf.

¹⁴ World Bank, Voice and Agency: Empowering Women and Girls for Shared Prosperity (2014). Available from http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/Gender/Voice_and_agency_LOWRES.pdf.

៣.១ .៥ អំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងស្ត្រី Violence against women

អំពើហិង្សាលើស្ត្រីត្រូវបានគេប្រើជាញឹកញាប់ទាំងនៅកម្រិតបុគ្គល និងជារួម ដែលបានគ្របដណ្តប់លើស្ត្រី។ អំពើហិង្សាលើយេនឌ័រជាការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សទូទៅ និងជាបញ្ហាប្រឈមដ៏ធំមួយនៅជុំវិញពិភពលោក។ ទាំងបុរសនិងស្ត្រីទទួលរងនូវហានិភ័យពីវា ទោះជាយ៉ាងណាស្ត្រីត្រូវបានគេរកឃើញថាទទួលរងនូវអំពើហិង្សាបែបនេះជាច្រើនទៀត។ ការសិក្សាមួយបានបង្ហាញថាជាង៣៥ភាគរយនៃស្ត្រីនៅទូទាំងពិភពលោកបានជួបប្រទះអំពើហិង្សាលើរាងកាយ ឬពីដៃគូរលើផ្លូវភេទឬអំពើហិង្សាផ្លូវភេទពីជនមិនមែនជាដៃគូ។ អំពើហិង្សាបែបនេះអាចកើតឡើងនៅផ្ទះឬនៅទីកន្លែងស្រដៀងគ្នា។ នៅក្នុងការពិតស្ត្រីម្នាក់ក្នុងចំណោម៣នាក់ជួបប្រទះអំពើហិង្សាលើរាងកាយ និងផ្លូវភេទដោយដៃគូជិតស្និទ្ធរបស់ពួកគេ។ វាមិនត្រឹមតែជាអំពើដ៏សាហាវយង់ឃ្នងដែលប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ទំនាក់ទំនងរវាងមនុស្ស និងការរីកចម្រើនរបស់បុគ្គលនីមួយៗ ក្រុមគ្រួសារ ឬសង្គមទេ តែជាផលអវិជ្ជមានផងដែរ ប៉ះពាល់ដល់សេដ្ឋកិច្ចសកល។ ការគំរាមកំហែងរបស់ស្ត្រីលើការបំពានផ្លូវភេទ អំពើហិង្សាផ្លូវភេទ និងសូម្បីតែការគំរាមកំហែងតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត ក៏អាចដើរតួជាកត្តារាំងស្ទះដល់ការបញ្ចូលដែនកំណត់អាជីវកម្ម កំណត់នូវការចល័តដោយសារតែភាពភ័យខ្លាចរបស់នាងផ្ទាល់ ឬក្រុមគ្រួសាររបស់នាង និងអាចកំណត់សកម្មភាពលើបណ្តាញអនឡាញ ដែលធ្វើឲ្យមានផលិតភាព និងរង្វាន់ផ្នែកសង្គម។ ជាទូទៅស្ត្រីដែលប្រឈមនឹងឧបសគ្គដែលទាក់ទងនឹងការងារច្រើនជាងបុរស ដោយមានភាពលម្អៀងក្នុងការជួល និងផ្តល់ប្រាក់ខែមិនស្មើគ្នា ហើយពួកគេត្រូវបានទទួលរងការយាយីផ្លូវភេទនៅកន្លែងធ្វើការផងដែរ។

៣.២ ការជម្រុញ Enablers

៣.២.១ ដាក់បញ្ចូលអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត Engaging other stakeholders

ខណៈពេលដែលបទដ្ឋានសង្គមជាប្រពៃណីជាច្រើនប្រឆាំង នឹងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីក៏មានការកើនឡើងនៃការអនុវត្តក្នុងសង្គមនៅទូទាំងពិភពលោក ដែលផ្តល់ផលវិជ្ជមានដល់សុខុមាលភាពរបស់ស្ត្រីមួយចំនួន។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបែបនេះ គឺរួមបញ្ចូលទាំងបុរស ក្មេងប្រុស និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ក្នុងសង្គមធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីធានាថាជាកន្លែងល្អប្រសើរសម្រាប់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចសង្គមរបស់ស្ត្រី។ វិធីសាស្ត្រនេះគឺសំខាន់ចំពោះរបស់ស្ត្រីនិងបុរសត្រូវបានកំណត់ដោយសង្គម រួមទាំងកុមារា និងកុមារីដែលត្រូវបានផ្តល់នូវការរំពឹងទុកថាគឺពួកគេគួរមានឥរិយាបថ ការគិត និងមានជំនឿបែបណា។ ការដោះស្រាយការរើសអើងនេះត្រូវមានការផ្តល់គំរូវិជ្ជមានដល់ទាំងក្មេងស្រី និងក្មេងប្រុស ដើម្បីជួយឱ្យពួកគេយល់ឃើញពីអត្ថប្រយោជន៍នៃសមភាពយេនឌ័រសម្រាប់មនុស្សទាំងពីរភេទដើម្បីចូលរួមទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាលើស្ត្រី។ ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រីផង ដែរមានន័យថា ផ្តល់អំណាចដល់បុរសដើម្បីតស៊ូមតិដើម្បីសមភាពយេនឌ័រ។

ករណីសិក្សា ៥ Case Study 5.

បន្លឹកពណ៌ប្រឆាំងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារនៅប្រទេសឥណ្ឌា Ringing the bell against domestic violence in India¹⁵
ក្មេងប្រុសនិងបុរសឥណ្ឌាបានចាប់ផ្តើម ដើម្បីបំបែកវដ្តនៃអំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងស្ត្រី។ នៅពេលដែលពួកគេបានស្តាប់ឮបុរសម្នាក់ពីបទរំលោភស្ត្រីម្នាក់នៅខាងក្នុងផ្ទះមួយនៅក្បែរនោះ ពួកគេនឹងមកចុចកណ្តឹងផ្ទះ ឬស្វែងរកវិធីដើម្បីបង្អាក់អំពើហិង្សានេះ។ យុទ្ធនាការនេះគេស្គាល់ថាជាកណ្តឹង Bajao ("បន្លឹកពណ៌" នៅក្នុងភាសាហិណ្ឌូ)ដែលធ្វើឱ្យមានការកើនឡើងជាមួយការយល់ដឹងពីច្បាប់ប្រឆាំងនឹងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារនិងការធ្វើរបាយការណ៍ការកើនឡើងនៃបទឧក្រិដ្ឋ។ នៅពេលដែលឃើញថាអាចទទួលបានយកបាន វាធ្វើឱ្យអំពើហិង្សាលើស្ត្រីលែងទទួលបាននិងជួយលើកកម្ពស់ការមិនអាចទទួលបានយកសម្ព័ន្ធភាពធម្មជាតិរវាងបុរសនិងស្ត្រីប្រឆាំងនឹងគ្រប់ទម្រង់នៃការរំលោភបំពាន។

តំណភ្ជាប់ទាក់ទង

- កណ្តឹង Bajao គេហទំព័រ <http://www.bel/bajao.org/>
- ហេតុអ្វីបុរសគួរខ្វល់អំពីការប្រើអំពើហិង្សាក្នុងស្រុក?
<http://bel/bajao.org/home/men-for-be/9-bajao/>

៣.២.២ កំណែទម្រង់ច្បាប់និងការឆ្លើយតប Legal reform and responses

ការលើកកម្ពស់ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចរបស់ស្ត្រីនឹងតម្រូវឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ នៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញជាតិក្នុងដំណើរការនិងនីតិវិធីផ្នែកច្បាប់ក្នុងបទប្បញ្ញត្តិរដ្ឋាភិបាល និងនៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីថវិកាក្នុងគោលបំណងដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើហិង្សាយេនឌ័ររបស់ប្រទេសនីមួយៗត្រូវបានអនុម័តច្បាប់ឯកទេសឬការបញ្ចូលបទប្បញ្ញត្តិនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធស្របច្បាប់ដែលមានស្រាប់។ នៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌាឥឡូវនេះមានច្បាប់ថ្មីមួយដែលផ្តល់ឱ្យជនរងគ្រោះដោយអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារនូវសិទ្ធិ និងមិនត្រូវបានបណ្តេញចេញពីកន្លែងស្នាក់អាស្រ័យបន្ទាប់ពីរៀបការរួចរបស់ពួកគេ ដោយមិនគិតពីភាពជាម្ចាស់របស់ខ្លួន។ ការសិក្សាមួយបានបង្ហាញថា៣៨ ក្នុងចំណោមប្រទេសចំនួន១០០ បានធ្វើការវិភាគយ៉ាងច្បាស់ពីការរំលោភសេពសន្ថវៈ ហើយនឹងត្រូវជាប់ទោសព្រហ្មទណ្ឌលើការរំលោភផ្លូវភេទ នៅក្នុងកំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍។ ឧទាហរណ៍ទាំងនេះបង្ហាញថាប្រទេសមួយចំនួនកំពុងស្ថិតនៅក្នុងការផ្លាស់ប្តូរគោលនយោបាយរបស់ពួកគេជាការពិតណាស់ ដើម្បីដោះស្រាយទិដ្ឋភាពព្រហ្មទណ្ឌដែលជាឧបសគ្គមួយនៃការពង្រឹងអំណាចស្ត្រី។

¹⁵ Plan International, The State of the World's Girls: So, What About Boys? (2011).

ប្រអប់ ៣ ឧបករណ៍វាយតម្លៃផ្នែកច្បាប់របស់អង្គការ FAO Box ¹⁶. FAO's Legal Assessment Tool

នៅក្នុងគោលបំណងដើម្បីវាយតម្លៃស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃសិទ្ធិមិនស្មើគ្នាទៅ នឹងការកាន់កាប់ដីរវាងស្ត្រី និងបុរសអង្គការ FAOបានបង្កើតឧបករណ៍វាយតម្លៃផ្នែកច្បាប់មួយ(Legal Assessment Tool) ក្នុងគោលបំណងដើម្បីលុបបំបាត់ការរើសអើងផ្នែកយេនឌ័រក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ មរតក សញ្ជាតិ សិទ្ធិអចលនទ្រព្យ និងការចូលទៅកាន់តុលាការ ក្នុងចំណោមអ្នកដទៃ ជាពិសេសជាងនេះវាត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បី៖

¹⁶ Through policies such as setting quotas for women in political seats, and ensuring women's representation in planning bodies at all levels, it is possible to encourage more women to get involved in representative politics. From such policies specifying women's

៣.២.៣ បង្កើនការចូលរួមក្នុងនយោបាយរបស់ស្ត្រី Increasing women's political participation

តាមរយៈគោលនយោបាយកំណត់កូតាដូចជាសម្រាប់ស្ត្រីនៅក្នុងអាសនៈនយោបាយ និងធានាបាននូវតំណាងជាស្ត្រីនៅក្នុងការធ្វើផែនការនៅគ្រប់កម្រិតទាំងអស់ ដែលទាំងនេះអាចលើកទឹកចិត្តដល់ស្ត្រីជាច្រើនទៀតក្នុងការចូលរួមជាតំណាងនយោបាយ។ ចំពោះគោលនយោបាយក្នុងការលើកកម្ពស់តំណាងនយោបាយស្ត្រី ២៥ភាគរយនៃសមាជិកសភាជាស្ត្រីនៅក្នុងឆ្នាំ២០១២។មធ្យោបាយផ្សេងទៀតនៃការបង្កើនការចូលរួមនយោបាយរបស់ស្ត្រីអាចរួមបញ្ចូលថវិកាដោយឡែកសម្រាប់ការកសាងសមត្ថភាពស្ត្រី ដែលឆ្ពោះទៅរកការចូលរួមក្នុងនយោបាយ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំ។ ប្រទេសហ្វីលីពីនបានដាក់ទូលំទូលាយនៃបទប្បញ្ញត្តិរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ច្បាប់បទប្បញ្ញត្តិលើថវិកា សម្រាប់ការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពស្ត្រី។ មេដឹកនាំនយោបាយជាស្ត្រីអាចជួយផ្លាស់ប្តូរផ្នត់គំនិតដើម្បីឲ្យស្ត្រីអាចដើរតួនាទីជាអ្នកដឹកនាំ។

នៅក្នុងគោលបំណងដើម្បីវាយតម្លៃស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន នៃសិទ្ធិមិនស្មើគ្នាទៅនឹងការកាន់កាប់ដីរវាងស្ត្រី និងបុរសអង្គការ FAOបានបង្កើតឧបករណ៍វាយតម្លៃផ្នែកច្បាប់មួយ(Legal Assessment Tool) ក្នុងគោលបំណងដើម្បីលុបបំបាត់ការរើសអើងផ្នែកយេនឌ័រក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ មរតក សញ្ជាតិ សិទ្ធិអចលនទ្រព្យ និងការចូលទៅកាន់តុលាការ ក្នុងចំណោមអ្នកដទៃ ជាពិសេសជាងនេះវាត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បី៖

- ឆ្លុះបញ្ចាំងភាពខ្លាំង ភាពខ្សោយ និងឱកាសសម្រាប់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីសមភាពយេនឌ័រក្នុង ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់
- កំណត់ប្រភពនៃភាពខុសគ្នាខាងភេទនៅក្នុងច្បាប់
- ជួយកំណត់នូវសកម្មភាពសម្រាប់កំណែទម្រង់

ឧបករណ៍នេះភ្ជាប់ជាមួយបញ្ជីសូចនាករផ្នែកច្បាប់ ជុំវិញការកាន់កាប់ដីធ្លី ចំនួន៣០ សម្រាប់សមភាព យេនឌ័រដែលត្រូវបានបែងចែកស្ថិតក្រោមចង្កោមចំនួនប្រាំបី សម្រាប់អន្តរាគមន៍គោលនយោបាយសំខាន់ៗរួមបញ្ចូលទាំង៖

១. ការផ្តល់សច្ចាប័នលើឧបករណ៍សិទ្ធិមនុស្ស
២. ការលុបបំបាត់ការរើសអើងផ្នែកយេនឌ័រនៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញជាតិ
៣. ការទទួលស្គាល់ផ្នែកច្បាប់របស់ស្ត្រី
៤. សមភាពយេនឌ័រនៃសិទ្ធិដោយគោរពទៅសញ្ជាតិ
៥. សមភាពយេនឌ័រសិទ្ធិអចលនទ្រព្យ
៦. សមភាពយេនឌ័រក្នុងមរតក
៧. ការអនុវត្តយន្តការជម្លោះសមភាពយេនឌ័រ និងការទទួលបានយុត្តិធម៌
៨. ការចូលរួមរបស់ស្ត្រីក្នុងស្ថាប័នជាតិ និងថ្នាក់មូលដ្ឋានដើម្បីអនុវត្តច្បាប់ដីធ្លី

ការវាយតម្លៃនេះត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងជាង២២ប្រទេសនៅទូទាំងពិភពលោក ធ្វើឱ្យការប្រៀបធៀប ជាសកលនៃការកាន់កាប់ដីសមភាពយេនឌ័រនៅលើផែនដីអន្តរកម្មបទបង្ហាញមួយ។ ចំពោះការបន្ថែម ទៀតអំពី LAT, ទស្សនា <http://www.fao.org/gender-landrights-database/legislationassessment-tool/en/> ។ ២៥ ភាគរយនៃសមាជិកសភាតំណាងរាសជាស្ត្រីនៅក្នុងឆ្នាំ២០១២¹⁷ មធ្យោបាយផ្សេង ទៀតនៃការបង្កើនការចូលរួមរបស់ស្ត្រីដែលអាចរួមបញ្ចូលទាំងនយោបាយការកំណត់ថវិកា សម្រាប់ ការកសាងសមត្ថភាពនៃស្ត្រីដែលឆ្ពោះទៅរកការចូលរួមក្នុងនយោបាយ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំ។ ប្រទេសហ្វីលីពីនបានមានបទប្បញ្ញត្តិរដ្ឋធម្មនុញ្ញច្បាប់យ៉ាងទូលំទូលាយ ចាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិថវិកា សម្រាប់ការលើកកម្ពស់សមភាពរបស់ស្ត្រី។

៣.២.៤ ការកែលម្អសេវាអប់រំសម្រាប់ស្ត្រី Improving education services for women

បើយោងតាមផែនការចក្រភពអង់គ្លេស «មួយឆ្នាំបន្ថែមទៀតនៃការអប់រំបានបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់ ក្មេងស្រីពី១០ ទៅ២០ភាគរយនិងជាជំហានសំខាន់ដើម្បីលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រ។ ការអប់រំក្មេងស្រីមាន

¹⁷ Pippa Norris, "Women's Legislative Participation in Western Europe", Western European Politics, vol. 8, no. 4 (1985), pp. 90-101; Richard E. Matland, "Enhancing Women's Political Participation: Legislative Recruitment and Electoral Systems", in Women in Parliament: Beyond Numbers, Julie Ballington and Azza Karam, eds. (Stockholm, International IDEA, 2005), pp. 93-111; and World Bank, Voice and Agency: Empowering Women and Girls for Shared Prosperity (2014). Available from http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/Gender/Voice_and_agency_LOWRES.pdf.

ន័យថាផ្តល់ឱកាសមួយល្អប្រសើរជាងមុនសម្រាប់ជីវិតរបស់គេ និងកូនរបស់ពួកគេដើម្បីសហគមន៍ល្អ កម្លាំងពលកម្មល្អប្រសើរជាងមុន និងប្រជាជនមានកម្រិតធុរការជាងមុន។”¹⁸ កិច្ចប្រឹងប្រែងត្រូវការ សហការពីភាគីពាក់ព័ន្ធ ទាំងអស់រួមទាំង: រដ្ឋាភិបាលប្រជាពលរដ្ឋ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និង សេវាអប់រំរីកជនដើម្បីសម្រេចឲ្យបាននូវសមភាពយេនឌ័រក្នុងវិស័យអប់រំ មិនត្រឹមតែនៅក្នុងកម្រិតបឋម សិក្សានោះទេតែរហូតដល់កម្រិតខ្ពស់សិក្សាជាមួយនឹងឱកាសការងារគ្រប់គ្រាន់ក្រោយការសិក្សាសម្រាប់ស្ត្រី។

ការស្រាវជ្រាវថ្មីបានរកឃើញជាប់ទាក់ទងយ៉ាងសំខាន់និងជាវិជ្ជមានរវាងការអប់រំ និងស្ត្រីដែលមាន សមត្ថភាពខ្ពស់។ បច្ចុប្បន្ននេះការស្រាវជ្រាវបានរកឃើញថាវាផ្តល់ផលវិជ្ជមាន និងមានសារៈសំខាន់ រវាងការសិក្សា STEM និងស្ត្រីដែលមានសមត្ថភាពខ្ពស់។ ក្នុងការស្រាវជ្រាវស្ត្រីដែលបញ្ចប់ការសិក្សា ផ្នែក វិទ្យាសាស្ត្រកុំព្យូទ័រ និងវិស្វកម្ម បានបង្ហាញឲ្យឃើញពីសារៈប្រយោជន៍នៃ STEM សម្រាប់តំរូវ ទិសអនាគតរបស់ពួកគេ និងជួយពួកគេឲ្យសម្រេចបាននូវជំនាញដែលពួកគេចង់បាន។¹⁹

ស្ត្រីត្រូវការការគាំទ្រ និងលើកទឹកចិត្តពិសេសក្នុងវិស័យ វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា វិស្វកម្ម និង គណិតវិទ្យា (STEM)។ ការស្រាវជ្រាវថ្មីបានរកឃើញជាប់ទាក់ទងយ៉ាងសំខាន់និងជាវិជ្ជមានរវាងការ អប់រំ និងស្ត្រីដែលមានសមត្ថភាពខ្ពស់។ បច្ចុប្បន្ននេះការស្រាវជ្រាវបានរកឃើញថាវាផ្តល់ផលវិជ្ជមាន និងមានសារៈសំខាន់រវាងការសិក្សា STEM និងស្ត្រីដែលមានសមត្ថភាពខ្ពស់។ ក្នុងការស្រាវជ្រាវស្ត្រី ដែលបញ្ចប់ការសិក្សាផ្នែក វិទ្យាសាស្ត្រកុំព្យូទ័រ និងវិស្វកម្ម បានបង្ហាញឲ្យឃើញពីសារៈប្រយោជន៍នៃ STEM សម្រាប់តំរូវទិសអនាគតរបស់ពួកគេ និងជួយពួកគេឲ្យសម្រេចបាននូវជំនាញដែលពួកគេចង់ បាន។²⁰

ស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញថាស្ត្រីគឺជាច្រើនចង់ចាប់ផ្តើមអាជីវកម្មមួយជាងបុរស ដែលចេញពីភាពចាំបាច់ ដើម្បីធានាការរស់រានមានជីវិតក្នុងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ជាជាងចេញពីការទទួលស្គាល់នៃឱកាស អាជីវកម្មមួយល្អជាញឹកញាប់ដោយសារមិនមានការងារដែលអាចប្រើបាន ឬជម្រើសណាមួយផ្សេង ទៀតសម្រាប់ការបង្កើតប្រាក់ចំណូល។ នេះគឺជាការពិតជាពិសេសនៅក្នុងប្រទេសជាងការនៅក្នុង ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍កំពុងអភិវឌ្ឍន៍។ សហគ្រិនភាពជាបានដឹងថាហេតុដូច្នោះហើយជាជម្រើសសម្រាប់ ស្ត្រីដែលបាត់បង់ឱកាសគឺពួកអ្នកដែលបានមកពីភាពក្រីក្រដែលមានជំនាញទាបមួយ។²¹

¹⁸ Plan International, The State of the World's Girls 2009: Because I am a Girl – Executive Summary (2009). Available from <http://planCanada.ca/downloads/BIAAG/BIAAGSummaryENGLISH2009.pdf>.
¹⁹ Jill Sperandio, "Leadership for Adolescent Girls: The Role of Secondary Schools in Uganda", Gender & Development, vol. 8, no. 3 (2010) pp. 57-64.
²⁰ Syed Ishtiaque Ahmed and others, "Protibadi: A platform for fighting sexual harassment in urban Bangladesh", in Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems (2014).
²¹ Global Entrepreneurship Monitor, 2010 Report: Women Entrepreneurs Worldwide (2011).

ពង្រឹងសមត្ថភាព និងជំនាញដើម្បីបង្កើនឱកាសសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួនរបស់ស្ត្រី, ការស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញថាពួកគេត្រូវបានផ្តល់អំណាចដើម្បីរកប្រាក់ចំណូលមួយហើយទំនងជា នឹងប្រើមួយផ្នែកធំនៃប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេដើម្បីមើលថែរក្សាកូនរបស់ពួកគេ និងបញ្ជូនពួកគេទៅសាលារៀនកាន់តែច្រើនកកកុញទ្រព្យសម្បត្តិជាច្រើនទៀត និងបង្កើនសន្តិសុខហិរញ្ញវត្ថុ។ ហេតុនេះហើយបានជាភាពជាសហគ្រិនគឺជាសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចវប្បធម៌សង្គមនិងនយោបាយសម្រាប់ស្ត្រីជាច្រើន។ វាត្រូវបានគេដឹងផងដែរថាជាផ្លូវចេញពីភាពក្រីក្រប្រកបដោយមិនប្រាកដប្រជាផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានចំនួនច្រើនគួរសមនៃស្ត្រីដែលកំពុងព្យាយាមដៃរបស់ពួកគេនៅក្នុងអំឡុងពេលរយៈពេលដល់អាជីវកម្មខ្នាតតូច នៃតម្រូវការខ្លាំង។

៣.២.៥ ភាពកើនឡើងនៃវិស័យព័ត៌មានវិទ្យា Leveraging ICT

ឱកាសដែលទាក់ទងទៅនឹងការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានវិទ្យា គឺមានយ៉ាងសំបើម។ ព័ត៌មានវិទ្យាអាចត្រូវបានប្រើជាឧបករណ៍អប់រំទាំងក្នុង និងក្រៅប្រព័ន្ធសម្រាប់កម្មវិធីផ្ទាល់ខ្លួន ស្ថាប័ននានា និងសម្រាប់ការលើកកម្ពស់ការផ្តល់សេវាសាធារណៈដល់ស្ត្រីដូចជាសម្រាប់សុខភាព និងការអប់រំ។ បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានអាចបង្កើនការចូលរួមក្នុងនយោបាយរបស់ស្ត្រីដោយការបង្កើត និងរក្សាបាននូវបរិស្ថានដែលជាកន្លែងដែលពួកគេមានអារម្មណ៍សុខស្រួល និងអាចតស៊ូមតិសម្រាប់តម្រូវការ និងអាទិភាពរបស់ពួកគេ។ ឧបករណ៍ផ្នែកលើព័ត៌មានវិទ្យាអាចត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីដោះស្រាយតម្រូវការជាក់លាក់របស់ស្ត្រី។

បច្ចេកវិទ្យាសហគមន៍ព័ត៌មានអាចផ្តល់នូវឱកាសថ្មីសម្រាប់ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចសេដ្ឋកិច្ចរបស់ស្ត្រីដោយ៖

- » ការបង្កើតឱកាសពាណិជ្ជកម្ម និងការងារសម្រាប់ស្ត្រីដែលជាម្ចាស់អាជីវកម្មអ្នកគ្រប់គ្រង និងបុគ្គលិកនៃគម្រោងផ្នែកលើបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន
- » ការផ្តល់សេវាកែលម្អដែលត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយស្ត្រីដូចជា កម្មវិធីអក្ខរកម្ម កម្មវិធីធ្វើផែនការអាជីវកម្ម បណ្តុះបណ្តាលផ្នែកព័ត៌មានវិទ្យា ផ្នែកទីផ្សារនិងសេវាកម្មពាណិជ្ជកម្ម និងការផ្តួចផ្តើមពាណិជ្ជកម្មអនឡាញ
- » ផ្តល់ជូននូវឱកាសសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងការងារមានប្រាក់ខែនិងភាពជាសហគ្រិន ក៏ដូចជានៅក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មានខ្លួនវាផ្ទាល់ និងក្នុងការងារដែលទាក់ទងនឹងព័ត៌មានវិទ្យាឧទាហរណ៍ត្រូវបានពន្យល់នៅក្នុងផ្នែកបន្ទាប់។

Examples of this are explained in the next section.

 សាកល្បងខ្លួនឯង Test Yourself

- តើអ្វីដែលអាចធ្វើបានដើម្បីជួយផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី?
- តើវាអាចធ្វើទៅបានទេក្នុងការលើកទឹកចិត្តឱ្យក្រុមហ៊ុននិងការិយាល័យរដ្ឋាភិបាលដើម្បីរៀបចំជម្រើសការងារដែលមានភាពបត់បែនជាមួយនឹងតម្រូវដាក់លាក់ការផ្សេងគ្នារវាងស្ត្រីនិងបុរស?
- តើសេវាសាធារណៈសម្រាប់សុខភាពនិងអប់រំដល់ការពង្រឹងសិទ្ធិអំណាចរបស់ស្ត្រីមានអ្វីខ្លះ?
- តើវិស័យព័ត៌មានវិទ្យាត្រូវបានប្រើដើម្បីកំណត់គោលដៅស្ត្រីនិងក្រុមបាត់បង់ឱកាសដទៃទៀតឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពបានយ៉ាងដូចម្តេច?

 សារគន្លឹះ Key Messages

- ចំនួនស្ត្រីពាក់កណ្តាលនៃប្រជាជនទូទាំងពិភពលោកកំពុងរួមចំណែកដល់សង្គមក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនយោបាយ និងវប្បធម៌។
- ស្ត្រីដែលត្រូវបានគេទុកចោលដោយឡែកក្នុងការចូលរួមអកម្មនៃការអភិវឌ្ឍ (ការរើសអើង) មិនអាចទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីការផ្តល់សេវាសាធារណៈនិងមានជាញឹកញាប់ជាជនរងគ្រោះនៃអំពើហិង្សា។
- ចំពោះស្ត្រីដើម្បីទាមទារនូវសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ពួកគេមានភាពជាដៃគូស្មើគ្នាក្នុងការអភិវឌ្ឍ ដំណើរការសម្រាប់ការផ្តល់អំណាចត្រូវតែត្រូវបានគាំទ្រ។ ទាំងនេះរួមបញ្ចូលទាំងការលើកកម្ពស់ស្ត្រីជាសហគ្រិនភាពព្រមទាំងជួយឱ្យពួកគេបង្កើនផលប្រយោជន៍នៃការប្រប្រាស់ព័ត៌មានវិទ្យា។

IV. តើធ្វើវិស័យ ICT អាចជួយផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ ស្ត្រីដូចម្តេចខ្លះ HOW CAN ICT PROMISE AND ENABLE WOMEN'S EMPOWERMENT?

មានកត្តាជម្រុញជាច្រើនសម្រាប់ការពង្រឹងអំណាចរបស់ស្ត្រី ដែលអាចធ្វើកិច្ចការរួមគ្នាឆ្ពោះទៅរកគោលដៅដូចគ្នានេះ។ ក្នុងចំណោមពួកគេ វិស័យ ICT គឺជាកម្មវិធីគន្លឹះមួយដែលអាចជួយសម្រួលដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនៃការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី។ ជាមួយនឹងការរីកចម្រើននៃបច្ចេកវិទ្យាថ្មីនិងការប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទចល័ត ការផ្តល់សេវាបណ្តាញសង្គម ទាំងនៅក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍។ វិស័យ ICT គឺជាតួអង្គដែលមានសមត្ថភាពសំខាន់ដើម្បីជួយស្ត្រីយកឈ្នះឧបសគ្គរបស់ពួកគេនិងមានភាពច្នៃប្រឌិត និងការបង្កើតឡើងថ្មីក្នុងជីវិតរបស់ពួកគេ។ ផ្នែកនេះពន្យល់អំពីរបៀបដែល ICT អាចលើកកម្ពស់និងបើកការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី។

លទ្ធផលការរៀន Learning outcome

សូមឱ្យឧទាហរណ៍ជាក់លាក់នៃរបៀបដែល ICT អាចជួយដល់ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី

៤.១ ICT គឺជាអ្វី? What is ICT?

វិស័យព័ត៌មានវិទ្យាសំដៅទៅលើបច្ចេកវិទ្យាទាំងអស់សម្រាប់ការបង្កើតការរៀបចំ ការរក្សាទុក ការគ្រប់គ្រង ការផ្ញើនិងការទទួលព័ត៌មាន។ វិស័យព័ត៌មានវិទ្យាជាឧបករណ៍ពហុប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងការទំនាក់ទំនងយ៉ាងទូលំទូលាយ វាអាចរួមបញ្ចូលប៉ុន្តែមិនត្រូវបានកំណត់ទៅជាប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដែលមានអាយុដូចជា វិទ្យុទូរទស្សន៍ និងទូរស័ព្ទព្រមទាំងបណ្តាញប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយថ្មី (ខ្សែអ៊ីនធឺណិត ឬវាយហាយ) ផ្នែករឹង (កុំព្យូទ័រ ទូរស័ព្ទដៃ Tablet ។ល។) និងផ្នែកទន់ (ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម កម្មវិធីពហុមេឌីាចល័ត កម្មវិធីទូរស័ព្ទដៃ ។ល។)²²

ចាប់តាំងពីចុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៩០ ពីការកើតមាននៃបច្ចេកវិទ្យាបានផ្លាស់ប្តូររបៀបដែលមនុស្សរស់នៅការងារទំនាក់ទំនងសង្គម និងការចូលរួមក្នុងរឿងនយោបាយ។ បច្ចុប្បន្ននេះជាមួយនឹងការបង្កើនការចូលរួមក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍សន្ទុះនៃការផ្លាស់ប្តូរកំពុងកើនឡើងសូម្បីតែនៅក្នុងភូមិជនបទ និងទីដាច់ស្រយាលនៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍។ ជាការពិតណាស់នៅចុងឆ្នាំ២០១៥ មានការដាវទូរស័ព្ទចល័តជាប្រាំពីរពាន់លាននាក់ទូទាំងពិភពលោក ហើយក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងមកនេះចំនួននេះបានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍។ លើសពីនេះទៀតចំនួនអ្នកប្រើ

²² UN-APCICT, Module 1: The Linkage between ICT Applications and Meaningful Development, Academy of ICT Essentials for Government Leaders, 2nd ed. (Incheon, 2011). Available from <http://www.unapcict.org/academy>.

ប្រាស់អ៊ីនធឺណិតបានកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ បច្ចុប្បន្ននេះ ៣,២ ពាន់លាននាក់កំពុងប្រើប្រាស់ អ៊ីនធឺណិត ដែល ២ពាន់លានគឺមកពីបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍។²³

ការកើនឡើងនៃវិស័យព័ត៌មានវិទ្យាបានផ្តល់នូវផ្លូវថ្មីសម្រាប់សេវានិងការផ្លាស់ប្តូរប្រកប ដោយភាព ច្នៃប្រឌិត។ ឧទាហរណ៍ ទូរស័ព្ទដៃមួយមិនត្រូវបានប្រើសម្រាប់តែនិយាយជាមួយមិត្តភក្តិនិងក្រុម គ្រួសារតែត្រូវបានប្រើក្នុងការស្វែងរកព័ត៌មាន ផ្ញើអ៊ីម៉ែលនិងរូបថត និងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងហាង និងធ្វើការទូទាត់ផ្សេងៗ។ ការផ្តល់សេវាបណ្តាញអនឡាញដូចជា ហ្វេសប៊ុក និងផ្លីកដី ដើម្បីផ្តល់នូវ វេទិកាថ្មីសម្រាប់ការចូលរួមរបស់ប្រជាជន ការចែករំលែកព័ត៌មាន ការលើកកម្ពស់អាជីវកម្មនិងការ ចូលរួមក្នុងនយោបាយ។

① អ្វីដែលត្រូវធ្វើ Something To Do

ក្នុងចំណោមមិត្តភក្តិរបស់អ្នក ឬបុគ្គលចូរមើលទៅបញ្ហាដូចខាងក្រោមនេះ៖

- តើចំណាត់ថ្នាក់បច្ចុប្បន្ននៃប្រទេសរបស់អ្នកនៅក្នុងសន្ទស្សន៍វេទិកាសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកគឺជា អ្វី? ពិគ្រោះយោបល់៖ <http://reports.weforum.org/global-information-technology-report-2015/network-readiness-index/>

› តើមានវិសាលភាពសម្រាប់ភាពប្រសើរឡើងដែរឬទេ? ប្រសិនបើមាន តើធ្វើដូចម្តេចខ្លះ?

៤.២ ICT ឱកាសផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី ICT opportunities for women's empowerment

៤.២.១ ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនៃការទំនាក់ទំនង និងទាញយកព័ត៌មាន Enhanced communications and access to information

ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងប្រទេសចិនស្ត្រីវ័យក្មេងជាច្រើនបានចាកចេញពីស្រុកកំណើតនៅតាមជនបទដើម្បី ស្វែងរកការងារតាមរោងចក្រ ក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវជាច្រើនបានចង្អុលបង្ហាញពីរបៀបដែលទូរស័ព្ទដៃ បាន ក្លាយទៅជាឧបករណ៍ចម្បងសម្រាប់ការរក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រួសារពេល ដែលពួកគេបានចាកចេញពី ភូមិ ខណៈពេលដែលការតភ្ជាប់ពួកគេទៅជាមួយ សហគមន៍របស់ស្ត្រីផ្សេងទៀតដែលបានធ្វើអន្តោប្រវេស ន៍នៅកន្លែងផ្សេងៗ។ ឧទាហរណ៍មួយផ្សេងទៀត ស្ត្រីនេសាទឥណ្ឌានៅក្នុងរដ្ឋ Kerala ឥណ្ឌាប្រើទូរស័ព្ទដៃ ដើម្បីរក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេខណៈ ដែលពួកគេបានធ្វើដំណើរទៅទិញត្រី។ បន្ទាប់ ពីការកើនឡើងនៃការប្រកួតប្រជែង និងសកលភាវូបនីយកម្មតំបន់ទីផ្សារត្រីរបស់ពួកគេ ហើយការធ្វើ ដំណើររបស់ពួកគេបានកើនឡើងដោយទូរស័ព្ទផ្តល់ឱ្យពួកគេនូវវិធីផ្លាស់ប្តូរមួយ ដើម្បីទប់ទល់នឹងស្ថាន ភាពសេដ្ឋកិច្ចជាក់ស្តែរបស់ពួកគេ។

ក្រៅពីការបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មានបានជម្រុញអោយមានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការចាប់យកព័ត៌មាន និង ប្រភពចំណេះដឹងដែលអាចដោះស្រាយតម្រូវការជាក់លាក់របស់ស្ត្រីដូចជាការថែទាំពេលមានផ្ទៃពោះ ការ

²³ ITU, "ICT Facts and Figures: The World in 2015", May 2015. Available from <https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/facts/ICTFactsFigures2015.pdf>.

ថែទាំកុមារ ការអប់រំ និងកសិកម្ម។ ជាដំណោះស្រាយកណ្តាលមួយបានប្រើព័ត៌មានវិទ្យា "Krishi-Mitrall ដើម្បីសម្របសម្រួលការកសាងសមត្ថភាពសហគមន៍កសិកម្ម នៅតាមជនបទ ក្នុងចំណោមអ្នកមាន ចំណេះដឹងទាប និងមិនចេះអក្សរនៅប្រទេសឥណ្ឌា។ ជាទូទៅបកប្រែមកថា"មិត្តកសិកម្ម"ដែលជាចំណុច ប្រទាក់ឲ្យអ្នកប្រើរកឃើញនូវដំណោះស្រាយតាមការប្រើបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ដែលត្រូវបានរចនាឡើង ដោយប្រើប្រាស់សំឡេង ការមើលឃើញអត្ថបទនិងឧទាហរណ៍ក្នុងស្រុកសម្រាប់ការទំនាក់ទំនង ជាមួយ អ្នកប្រើចម្បងរបស់ខ្លួនជាមួយកសិករជនបទបានយ៉ាងងាយស្រួល។ ដំណោះស្រាយទាំងនេះបានជួយ ដល់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងរវាង កសិករ និងអ្នកជំនាញកសិកម្ម។²⁴

ករណីសិក្សាទី៦ Case Study 6.

Interview with Nasibakhon Aminova, founder of TajikMama

បទសម្ភាសន៍ជាមួយ Nasibakhon Ami Nova ជាស្ថាបនិកនៃ TajikMama Nasibakhon Aminova អាយុ ៣៦ ឆ្នាំជាស្ថាបនិកនៃ TajikMama ដែលផ្តល់នូវភាពខុសគ្នា លើឪពុកម្តាយ និងការ អប់រំបណ្តាញសម្រាប់ឪពុកម្តាយ តាមគំនិតស្ថានភាពមួយគូរ។ សព្វថ្ងៃនេះ TajikMama មាន សមាជិកហ្វេសប៊ុកច្រើនជាង៨៥០០ នាក់ស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន។

តើអ្វីទៅជាមូលហេតុចម្បងសម្រាប់ការបង្កើត TajikMama? What was the main reason for establishing TajikMama?

បន្ទាប់ពីបានរស់នៅក្នុងទីក្រុងម៉ូស្កូវរយៈពេលប្រាំឆ្នាំមកខ្ញុំបានវិលត្រឡប់ទៅតាហ្សីគីស្ថាន និងត្រូវបានប្រឈមមុខជាមួយនឹងបញ្ហាប្រឈមនៃការស្វែង

រកសាលាល្អ សម្រាប់កូនប្រុសរបស់ខ្ញុំ។ នៅក្នុងប្រទេសរុស្ស៊ីមានសហគមន៍អនឡាញធំ របស់ម្តាយខ្ញុំ ដែលបានសហការណ៍គ្នាយ៉ាងសកម្ម រវាងឪពុកម្តាយ និងសាលារៀន។ ផ្ទុយ ទៅវិញខ្ញុំមិនអាចរកឃើញ សាលារៀននៅក្នុងតំបន់របស់យើងនោះទេ។ ស្ថាប័នអប់រំស្ទើរ តែគ្មានគេហទំព័រផ្លូវការ។

បានចាប់ផ្តើមឡើងដោយរបៀបណា? TajikMama How did you start up TajikMama?

នៅខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២ ខ្ញុំបានបើកក្រុម Facebook ដែលមានក្រុមតូចមួយនិង មានមនុស្ស ចូលរួម ២៥ នាក់នៃការចាប់ផ្តើមរបស់ពួកយើងដើម្បីចែករំលែកព័ត៌មានដំបូង ដល់ សាធារណជន ហើយមានអាសយដ្ឋាននិងលេខទំនាក់ទំនងរបស់សាលារៀននិងសាលាមត្តេយ្យ។ បន្ទាប់ពី រយៈពេលពីរខែ ខ្ញុំបានចាប់ផ្តើមបង្កើតវេបសាយ TajikMama (<http://www.tajikmama.tj>) ដូច្នេះ រាល់ព័ត៌មានទាំងអស់គឺមិនអាចដឹងបានទេ នៅពេលដែលគ្មានអ្នក ប្រើប្រាស់បណ្តាញសង្គម ហ្វេសប៊ុក។ បណ្តាញសង្គមកើនឡើងជាលំដាប់ដោយមានបន្ថែមមនុស្សជាច្រើនទៀតបានចូល

²⁴ Rajasee Rege and Shubhada Nagarkar, "Krishi-Mitra: Case Study of a User-centric ICT Solution for Semi-literate and Illiterate Farmers in India", The Chartered Institute for IT, 2010. Available from <http://ewic.bcs.org/content/ConWebDoc/35776>.

រួមជាមួយក្រុមរបស់យើងមិនតែប៉ុណ្ណោះគឺមាន ឪពុកម្តាយ ថែមទាំងជីដូន ជីតានិង និងសូម្បីតែ មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលក៏បានចូលរួមផងដែរ។

តើអ្នកបង្កើនមូលនិធិសម្រាប់អាជីវកម្មរបស់អ្នកយ៉ាងដូចម្តេច? How did you raise funds for your business?

ជាដំបូងវាគឺជាប្រាក់ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ ខ្ញុំជាមួយនឹងការបរិច្ចាគបន្តិចបន្តួច ពីមិត្តភក្តិ ឥឡូវនេះខ្ញុំមាន ការផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្មហើយ នឹងទទួលបានផលប្រយោជន៍ពាណិជ្ជកម្មផ្សេងទៀតនៅលើ គេហទំព័រនោះ។ ខ្ញុំបានរៀបចំយុទ្ធនាការបរិច្ចាគប្រាក់ដែលចំណេញជូនដល់ ឪពុកម្តាយ និង កុមារនៅទូទាំងប្រទេសរួមទាំង "ដៃគូ TajikMama" ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកម្តាយទាំងអស់នៅ លើពិភពលោកឈប់សំរាកលំហែមាតុភាពឬស្រ្តីមេផ្ទះលក់ផលិតផលដែលបានធ្វើដោយដៃ របស់ពួកគេនៅលើវេទិកា TajikMama ។

តើ Tajik Mama បង្កើតអ្វីខ្លះដើម្បីធ្វើអាជីវកម្ម អ៊ីម៉ែលផ្សេងទៀត? What makes TajikMama unique from other e-businesses?

TajikMama បានបង្រួបបង្រួមអ្នកប្រើប្រាស់ទាំងអស់ប្រៀបដូចជាដូចជាឪពុកម្តាយ យើងអាចជា មេធាវី គ្រូពេទ្យ ឬ វិស្វកររ៉ូប៉ូតនិយមយើងក៏ជាឪពុកម្តាយផងដែរ។ សាលានៅតែមិនមានវេបសាយ ព័ត៌មានផ្លូវការសម្រាប់ផ្តល់ជូនដល់មាតាបិតាអាណាព្យាបាល ហើយប្រព័ន្ធសង្គមនេះគឺមាន ប្រយោជន៍ខ្លាំង ណាស់ដើម្បីឱ្យឪពុកម្តាយដទៃទៀតបានតាមដាន។ TajikMama បានក្លាយទៅជា ចលនាសង្គមសម្រាប់ "មាតាបិតារំពឹងទុក" ។

តើអ្នកនិងផ្តល់ដំបូន្មានអ្វីខ្លះដល់សហគ្រិនជាស្រ្តី? What advice would you give to aspiring women entrepreneurs?

ចំណុចនេះគឺជាចំណុចដ៏ពិសេស ហើយក៏ជាអ្វីដែលអ្នកកំពុងធ្វើ នឹងមិនដំណើរការឡើយ ប្រសិនបើអ្នកមិនដឹងអំពីវា។ បើអ្នកដឹងថាអ្វីដែលអ្នកកំពុងធ្វើជារឿងល្អមួយដែលអាចផ្លាស់ប្តូរ ជីវិតអ្នក និងជីវិតមនុស្សដែលនៅជុំវិញខ្លួន របស់អ្នក បន្ទាប់មកអ្នកអាចធ្វើឱ្យមានភាពផ្សេងគ្នាបាន។ តើធ្វើដូចម្តេចអាចទទួលបានការផ្តល់អំណាចដល់ស្រ្តីដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ ព័ត៌មាន?

៤.២ .២ ដំណើរការទៅរកសេវាសាធារណៈ: Access to public services

ចាប់តាំងពីពេលដែល ICT បានចាប់ផ្តើមឲ្យមានការចែកចាយសេវាកម្មដោយមិនគិតពីពេលវេលា និង ចម្ងាយរបស់វាអាចផ្តល់សេវាសាធារណៈសំខាន់ដូចជាអប់រំសុខាភិបាល និងសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុតាមរយៈប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយអនឡាញឬទូរស័ព្ទដៃទៅមនុស្សម្នាក់ៗទាំងអ្នក ដែលធ្លាប់ត្រូវបានដកចេញឬមិនអាចដំណើរការសេវាកម្មបែបនេះ។ ការផ្តល់សេវាផ្សេងគ្នាដូចជាការយកពន្ធ ការចុះបញ្ជីដីធ្លី កម្មវិធីលិខិតឆ្លងដែន និងសេវាកម្មដែលទាក់ទងនឹងរដ្ឋាភិបាលដទៃទៀតអាច នឹងត្រូវបញ្ចប់ជាមួយ នឹងភាពងាយស្រួលប្រើICT និង ប្រសិទ្ធភាពកាន់តែច្រើន ដែលធ្វើឱ្យជីវិតរបស់ស្ត្រីកាន់តែមានភាពងាយស្រួល។

អង្គការយូណេស្កូនិង Nokia បានផ្តួចផ្តើមកម្មវិធីសិក្សាមួយដែលចល័តដើម្បីជួយផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី និងកុមារី។តាមរយៈការផ្ញើសារSMSទូរស័ព្ទចល័តមូលដ្ឋានជាមួយនឹងកម្មវិធីនេះបានផ្តល់សម្ភារៈ និងការសិក្សាអប់រំជាមួយ មាតិកានានាជាពិសេសសម្រាប់ស្ត្រី និងកុមារីក្នុងការដឹកនាំជីវិតផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ និងក្លាយជាជំនឿចិត្តនិងចំណេះដឹងអំពីសិទ្ធិនិងគោលដៅរបស់ពួកគេ។

ការថែទាំសុខភាពជាផ្នែកមួយនៃវិស័យអភិវឌ្ឍន៍យ៉ាងធំមួយ ដែលបានផ្លាស់ប្តូរជារួមមានកំពុងត្រូវបានប្រើប្រាស់តាមរយៈកម្មវិធី ICT ។ វិស័យ ICT ត្រូវបានប្រើប្រាស់ទាំងពីរនៅកម្រិតស្ថាប័នរដ្ឋសាស្ត្រ និង ផ្ទាល់ខ្លួនដើម្បី ធានាថាទំនាក់ទំនងរវាងគ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល និងពង្រីកមូលដ្ឋានចំណេះដឹងវេជ្ជសាស្ត្រ (ទាំងក្រៅបណ្តាញនិងក្នុងបណ្តាញ)។ វិស័យ ICT កំពុងត្រូវបានប្រើក្នុងការផ្តល់នូវដំណោះស្រាយដែលមានប្រសិទ្ធភាពច្នៃប្រឌិតថ្មីលើសេវាទាក់ទងនឹងសុខភាពជាពិសេស នៅក្នុងតំបន់ភូមិសាស្ត្រនិងសេដ្ឋកិច្ច។ស្ត្រីនៅក្នុងតំបន់ជនបទ និងពាក់កណ្តាលទីក្រុងនៅប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍កំពុងទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីការបង្កើតថ្មី ដែលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងការថែទាំសុខភាព តាមវិស័យ ICT ។

ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ីខេត្ត Aceh Besar ឆ្មបមានកម្មវិធីទូរស័ព្ទដៃក្នុងការកំណើនស្រាយលើវិស័យ ICT ការចំណាយមានប្រសិទ្ធភាពដើម្បីលើកកម្ពស់សុខភាពមាតានិងទារក។ កម្មវិធីនេះបានបំពាក់បំប៉នឆ្មបកម្រិតមួយរវាងទូរស័ព្ទចល័ត និងប្រព័ន្ធផ្ញើសារជាអក្សរមួយផ្ទាល់ខ្លួនដែលអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេ ដើម្បីរក្សាទុក ព័ត៌មានស្តីពីសុខភាពអ្នកជំងឺធ្វើយ៉ាងណាឱ្យទាន់សម័យ "ទៅក្នុងមូលដ្ឋានទិន្នន័យកណ្តាលមួយ។ លើសពីនេះទៅទៀតវាជួយសម្រួលដល់ការទំនាក់ទំនងរវាងសំឡេងនិងគ្រូពេទ្យឆ្មបដែលជាអ្នកជំនាញ។ នៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌូការបញ្ជាក់សុខភាពគឺជាការផ្តួចផ្តើមមួយ ដែលមានការរីកចម្រើនដែលមានការអភិវឌ្ឍ អ្វីៗដែលយើងមើលឃើញស្តីពីបញ្ហាសុខភាពមាតា និងកុមារផងដែរ។ បន្ទាប់មកសម្ភារៈទាំងអស់នេះត្រូវបានចែកចាយនៅក្នុងចំណោម

សិក្ខាកាមគោលដៅ (ស្ត្រីក្នុងតំបន់) នៅក្បែរផ្ទះនិងសហគមន៍របស់ពួកគេតាមរយៈបុគ្គលិកសុខាភិបាល។ គោលដៅសំខាន់ដែលនៅពីក្រោយកម្មវិធីនេះគឺដើម្បីធានាឱ្យមានព័ត៌មានសំខាន់សម្រាប់ស្ត្រីតាមរយៈការប្រើប្រាស់ ICT នេះដើម្បីឱ្យពួកគេអាចធ្វើការសម្រេចចិត្តអំពីការថែទាំសុខភាព។ នៅក្នុងករណីសិក្សាទី៧ គំនិតច្នៃប្រឌិតថ្មីមួយទៀតសេវាសុខភាពដែលមានប្រជាប្រិយភាពដោយប្រតិបត្តិការទូរស័ព្ទចល័តនៅមីយ៉ាន់ម៉ា ត្រូវបាន បន្តិច។ ពង្រឹងអំណាចរបស់ស្ត្រីក្នុងវិស័យ ICT និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍។²⁵

ករណីសិក្សា ៧ Case Study 7.

កម្មវិធី Maymay ដោយ Ooredoo មីយ៉ាន់ម៉ា Maymay app by Ooredoo, Myanmar²⁶

តើវាជាអ្វី? What is it?

Maymay គឺជាសេវាកម្មថែទាំសុខភាពសម្រាប់មាតាផ្អែកលើប្រព័ន្ធទូរស័ព្ទដែលរៀបចំដោយ Ooredoo ដែលជាក្រុមហ៊ុនទូរគមនាគមន៍នៅប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា។ ក្រោយបើកសម្ពោធនៅឆ្នាំ ២០១៤ Maymay ("ម្តាយ" ជាភាសាតំបន់) ផ្តល់ព័ត៌មានស្ត្រីមានផ្ទៃពោះនិងការតាមដានលើការថែទាំ និងបញ្ហាសុខភាពកុមារ តាមរយៈ ទូរស័ព្ទដៃរបស់ពួកគេ។ កម្មវិធីនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយ Ooredoo ដែលជាសមាគមប្រតិបត្តិការទូរស័ព្ទដៃសកល (GSMA) សេវាកម្ម ប្រជាជនអន្តរជាតិ (PSI) និង Koekoe Tech។ វាក៏បានសហការជាមួយកម្មវិធី GSMA ដែលទាក់ទងជាមួយកម្មវិធីស្ត្រី ទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់ ការអភិវឌ្ឍអន្តរជាតិអង្គការសហប្រជាជាតិ និង មូលនិធិ Blair Chene សម្រាប់ស្ត្រី។

តើវាដំណើរការយ៉ាងដូចម្តេច? How does it work?

បច្ចុប្បន្នប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ាកំពុងប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាមួយចំនួនទាក់ទងទៅនឹងសុខភាពមាតា រួមមាន អត្រាមរណៈខ្ពស់របស់ទារក និង មាតា និង កង្វះអាហារូបត្ថម្ភទារក។ ជាង ៧០ ភាគរយនៃការឆ្លងទន្លេ បានកើតឡើងដោយគ្មានសេវាវេជ្ជសាស្ត្រដែលមានជំនាញវិជ្ជាជីវៈត្រឹមត្រូវ កង្វះព័ត៌មានអំពីសុខភាពមាតា និង ទារក ក្នុងចំណោមឪពុកម្តាយ។

²⁵ PATH, "Maternal and Child Health and Nutrition Global Program". Available from <http://sites.path.org/mchn/our-projects/maternal-and-newborn-health/projecting-health/>.
²⁶ GSMA, "Connected Women Programme". Available from <http://www.gsma.com/mobilefordevelopment/programmes/connected-women>.

យក្មេង ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និងគ្រួសាររបស់ពួកគេ។ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះកម្មវិធី Maymay ផ្តល់នូវសេវាកម្ម ដូចខាងក្រោម៖

- ការជូនដំណឹង អំពីដំបូន្មានផ្នែកសុខភាពមាតា - អ្នកប្រើកម្មវិធីនេះ ទទួលបានដំបូន្មាន អំពី សុខភាពមាតាចំនួនបី ក្នុងមួយសប្តាហ៍ដែលតម្រូវទៅតាមដំណាក់កាលនៃការ មានផ្ទៃពោះរបស់អ្នកប្រើ។
- សេវាវេជ្ជបណ្ឌិតក្នុងតំបន់ - កម្មវិធីប្រើប្រព័ន្ធទីតាំង GPS របស់អ្នកប្រើប្រាស់និងប្រព័ន្ធ ទិន្នន័យរបស់អ្នកជំនាញផ្នែកសុខភាពរបស់ប្រទេសភូមាដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មាន និងទីតាំង របស់បុគ្គលិកថែទាំសុខភាពដែលនៅជិតបំផុតតាមរយៈផែនទី Google Map។ ជីវប្រវត្តិ របស់អ្នកប្រើ - អ្នកប្រើប្រាស់កម្មវិធីនេះ គឺទាមទារឲ្យមានការបញ្ចូលព័ត៌មានលម្អិតនៃ ការមករដូវចុងក្រោយរបស់ពួកគេ ឬការប៉ាន់ប្រម៉ានអំពី កាលបរិច្ឆេទមករដូវ ដើម្បី ដឹងពីពេលវេលា ជាមួយនឹងដំណាក់កាលដែលមានផ្ទៃពោះ ។ សារត្រូវបានប្រែប្រួល ផងដែរ ថាតើវាអាចទៅរួចទេបើអ្នកប្រើជាអ្នកមានផ្ទៃពោះដំបូងហើយអ្នកប្រើអាច ផ្លាស់ប្តូរការបិទប្រើដើម្បីជូនដំណឹងនៅ គ្រប់ពេលបានដែរឬទេ។
- ដើម្បីធានាថាព័ត៌មាននេះអាចជឿទុកចិត្តបានការផ្តល់ដំបូន្មាននេះត្រូវបានទទួលពី អង្គការសកម្មភាពចល័តមាតា និងអនុម័តដោយក្រសួងសុខាភិបាលរបស់ប្រទេសមី យ៉ាន់ម៉ាសម្រាប់ការផ្សព្វផ្សាយ។ ទិន្នន័យដែលបានផ្សព្វផ្សាយត្រូវបានរក្សាជាប់ពាក់ ព័ន្ធតាមរយៈតំបន់ និងការបកប្រែអត្ថបទដោយវេជ្ជបណ្ឌិតប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ាអង្គការ PSI ដោយឥតគិតថ្លៃ និងអាចត្រូវបានដាក់ដំណើរការនៅលើកម្មវិធីទូរស័ព្ទប្រភេទ iOS និង Android ។

ផលប៉ះពាល់ Impact

សព្វថ្ងៃនេះ Maymay មានអ្នកប្រើប្រាស់ជាង ១១.០០០ នាក់នៅប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា។ ទោះបីជាមានការជ្រៀតចូលទូរស័ព្ទដៃពីក្រៅប្រទេសចូលក្នុងប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ាយ៉ាង ណាក្តី យ៉ាងហោចណាស់មានប្រជាជន២៥ភាគរយនៃប្រជាជនសរុប ប្រើប្រាស់កម្មវិធី នេះ កម្មវិធី Ooredoo របស់ ប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា ទទួលបានការទាញយកមកប្រើប្រាស់ ១០,០០០ ហើយអ្នកដើរតាម តាមរយៈហ្វេសប៊ុក ៤០.០០០ ខែមករាឆ្នាំ ២០១៥។ វាមាន គោលបំណងដើម្បីឈានដល់ការទាញយកជាង៣០,០០០ នាក់នៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ២០១៦ ។ Maymay បានទទួលពានរង្វាន់ថ្លៃប្រឌិតសេវាទំនិញប្រើប្រាស់នៅក្នុងកម្មវិធី ប្រគល់ពានរង្វាន់ថ្លៃប្រឌិតអាជីវកម្មទូរគមនាគមន៍សកលឆ្នាំ២០១៥ និងពានរង្វាន់ គម្រោងល្អបំផុតនៅក្នុងសហគមន៍ទូរគមនាគមន៍អាស៊ីឆ្នាំ២០១៥ ផងដែរ។

៤.២.៣ ឱកាសសម្រាប់ការចូលរួមសេដ្ឋកិច្ចសង្គម Opportunities for socio-economic participation

វិស័យ ICT ត្រូវបានចាត់ទុកជាផ្នែកមួយនៃយន្តការចែកចាយគន្លឹះ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនៅ ទូទាំងពិភពលោក។ ការរីកសាយនៃប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត ទំនាក់ទំនងឥតខ្សែ និងការរួមបញ្ចូលអនុវត្តមួយក្នុងចំណោមទម្រង់ផ្សេងគ្នានៃ បច្ចេកវិទ្យាសហគមន៍ព័ត៌មាននេះបានជួយក្នុងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ប្រជាជននៅទូទាំងពិភពលោក និងធានាឱ្យបាននូវជីវិតរស់នៅល្អប្រសើរជាងមុនសម្រាប់មនុស្សនាពេលបច្ចុប្បន្ននិងអនាគត។ សារៈសំខាន់នៃ ICT នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គមគឺមានគោលបំណងលើកកម្ពស់ស្ត្រី រួមបញ្ចូលទាំងអ្នកដែលកំពុងរស់នៅក្រោមបន្ទាត់នៃភាពក្រីក្រ។ ជាការពិត ការបង្កើនចំនួនស្ត្រី និងក្មេងស្រីលើបណ្តាញនេះនឹងបង្កើតថវិកាប្រមាណជា ១៣ ពាន់លានដុល្លារ ទៅ១៨ ពាន់លានដុល្លារក្នុងផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបនៅទូទាំងប្រទេសកំពុង

អភិវឌ្ឍន៍។ វានឹងបង្កើតអោយមានការលក់ថ្មីតាមបណ្តាញអ៊ីនធឺណិតចំនួនប្រមាណពី ៥០ ទៅ ៧០ ពាន់លានដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិច។ តាមបណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍ និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ ការប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិតធ្វើឱ្យប្រាក់ចំណូលរបស់ស្ត្រីកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង។ នៅក្នុងការសិក្សាពហុប្រទេសចុងក្រោយនេះដោយក្រុមហ៊ុន Intel ជិតពាក់កណ្តាលនៃស្ត្រីដែលប្រើអ៊ីនធឺណិតសម្រាប់ការស្វែងរកការងារ ហើយប្រហែល ៣០ ភាគរយនៃអ្នកប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិតជាស្ត្រីបានរកធនធានអនឡាញដើម្បីរកប្រាក់ចំណូលបន្ថែមទៀត។ នារីម្នាក់មកពីប្រទេសឥណ្ឌាបានលើកឡើងថាអ៊ីនធឺណិត បានផ្តល់ឱកាសដើម្បីនាងចូលរួមក្នុង "ការធ្វើជំនួញដោយឯករាជ្យ... ទាំងអស់នៅលើពិភពលោក" ។⁵⁵

ឧទាហរណ៍ មួយនៃ ICT ការជួយ ដល់នារីឱ្យមានសក្តានុពលផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុគឺអ្នកនាង Usaha Wanita។ នាងបានប្រើប្រាស់សេវាកម្មអ៊ីនធឺណិតមួយដែលត្រូវបានរចនាឡើងដោយមូលនិធិ CherieBlair សម្រាប់ជួយសហគ្រិនស្ត្រី ឥណ្ឌូនេស៊ី ដែលត្រូវការការណែនាំ តាមរយៈការកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ក្នុងការកាត់បន្ថយការចំណាយ និងពង្រីកសហគ្រាសរបស់ពួកគេ។ សេចក្តីលម្អិតនៅលើសេវានេះគឺត្រូវបានរៀបរាប់នៅក្នុងករណីសិក្សា៨ ។

ករណីសិក្សា ៨ Case Study 8.

សេវាទូរស័ព្ទចល័តនៅ Usaha Wanita mobile service in Indonesia⁵⁶

តើវាជាអ្វី? What is it?

សេវាចល័ត Usaha ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងប្រទេស ឥណ្ឌូនេស៊ីក្នុងឆ្នាំ ២០១២ ក្នុងភាពជាដៃគូ ជាមួយមូលនិធិ ExxonMobil Nokia និង Indosat ។ នៅក្នុងភាសាឥណ្ឌូនេស៊ី Usaha Wanita មាន ន័យថាអ្នកជំនួញស្ត្រី។ ដោយផ្អែកលើការស្រាវជ្រាវដ៏ស៊ីជម្រៅ បានបញ្ជាក់ថាវាជាឧបសគ្គដ៏ ចម្បងដែលសហគ្រិនជាស្ត្រីនៅក្នុង ឥណ្ឌូនេស៊ីកំពុងប្រឈមមុខ សេវាកម្មនេះត្រូវបានបង្កើត ជាឧបករណ៍បង្រៀនដើម្បីជួយសហគ្រិនស្ត្រីជំនះរាល់បញ្ហាប្រឈមនានាតាមរយៈការផ្តល់នូវ គន្លឹះអាជីវកម្មសំខាន់ៗ និងព័ត៌មានទីផ្សារតាមរយៈកម្មវិធីក្នុងទូរស័ព្ទដៃ។ Usaha Wanita ផ្តល់ លើការគាំទ្រនៃការអភិវឌ្ឍពាណិជ្ជកម្មជាមួយសាជីវកម្ម Mercy នៃប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ីហើយ បានផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលកសាងសមត្ថភាពសម្រាប់ស្ត្រី ២.០០០ អាជីវកម្ម។

56

55 Ibid.
56 Cherie Blair Foundation for Women, "Usaha Wanita Mobile Service in Indonesia". Available from <http://www.cherieblairfoundation.org/usaha-wanita-mobile-service-in-indonesia/>.

ផលប៉ះពាល់ Impact

សេវាចល័ត Usaha Wanita ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយស្ត្រីជាង ១៤.០០០ នាក់នៅឥណ្ឌូនេស៊ី។ វាត្រូវ បានបញ្ជូនជាលើកដំបូងទៅដល់ សហគ្រិនស្ត្រីនៅក្នុងប្រទេសនីហ្សេរីយ៉ា និងតង់ហ្សានីហើយបាន ទៅដល់ស្ត្រីជាងសរុប ១០០,០០០ ។ វាបានឈ្នះពានរង្វាន់ទំនិញប្រើប្រាស់លក្ខណៈច្នៃប្រឌិតល្អ បំផុតនៅកម្មវិធីប្រគល់ពានរង្វាន់ ទូរគមនាគមន៍ពាណិជ្ជកម្មជាសកលប្រចាំឆ្នាំ ២០១៣។ Usaha Wanita មានការផ្គូផ្គង Indosat ផ្ដោតសំខាន់សេវាកម្មចល័តរបស់ស្ត្រី, Info Wanita បានផ្តល់ព័ត៌មាន សំខាន់លើការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ បំណិនជីវិត សុខភាព និងតំហែទាំកុមារ តាមរយៈការប្រើប្រាស់ផ្ញើ សារជាអក្សរ ។

ការប្រើប្រាស់វិស័យ ICTអាចបង្កើនប្រសិទ្ធភាពដោយការសន្សំ ពេលវេលា និងប្រាក់កាក់ នៅតាមតំបន់ជនបទនិងទីក្រុង ICT បានសម្របសម្រួល បញ្ហាការប្រើប្រាស់ពេលវេលាច្រើន (ឧ, ការផ្ញើរ និងចែករំលែកឯកសារដែលមានចម្ងាយឆ្ងាយ ការទូទាត់វិក័យប័ត្រ ការស្វែងរកការងារ ។ល។) ដែលត្រូវចំណាយពេលជាច្រើនម៉ោងក្នុងការធ្វើដំណើរ។ សព្វថ្ងៃ អាជីវកម្មខ្នាតតូច មធ្យមនិងធំ កំពុងប្រើប្រាស់ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធ ICT យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការទំនាក់ទំនងជាមួយអតិថិជន កំណត់ និងផ្សព្វផ្សាយផលិតផលរបស់ពួកគេនិងឈានដល់ជាមួយបណ្តាញថ្មី និងអតិថិជន។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏នៅតែមានភាពខុសគ្នាជាច្រើននៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃដំណើរការនិងការអនុវត្ត ICT នៅក្នុងការងារ និងសកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃជាពិសេសនៅក្នុងតំបន់កំពុងអភិវឌ្ឍន៍។

៤.២.៤ ឱកាសសម្រាប់ការចូលរួមក្នុងនយោបាយ Opportunities for political participation

ជាភាពសំខាន់មួយក្នុងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចរួមរបស់ស្ត្រី ត្រូវបានបង្កើនការយល់ដឹងផ្នែកនយោបាយ និងការចូលរួមជាសាធារណៈយ៉ាងសកម្មរបស់ស្ត្រី។ នៅទីនេះវិស័យ ICT នៅបន្តដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញឱ្យអំណាចដល់ស្ត្រីនយោបាយ។ វាមានចលនានយោបាយជាច្រើនដែលត្រូវបានផ្តួចផ្តើម និងការតស៊ូមតិយ៉ាងទូលំទូលាយតាមរយៈ វត្តមាននៅលើបណ្តាញរបស់សកម្មជនស្ត្រីដែលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គមនានា។ ឧទាហរណ៍នៅក្នុងចលនា Occupy របស់សហរដ្ឋអាមេរិច ចលនា Arab Spring នៅក្នុងប្រទេសអេហ្ស៊ីប ប្រទេសបារាំងនិងប្រទេសទុយណេស៊ី និងចលនា Shahbag នៅបង់ក្លាដែស យើងបានឃើញការចូលរួមយ៉ាងសកម្មរបស់ស្ត្រីរាប់ពាន់នាក់ ទាំងពីរបណ្តាញ។²⁷

ក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវយេនឌ័រ បានរកឃើញថា ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយថ្មី (ឧទាហរណ៍: ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម និងកម្មវិធីទូរស័ព្ទ) ពិតជាមានសក្តានុពលក្នុងការ ជួយដល់ស្ត្រីដោយមិនគិតពីប្រវត្តិសេដ្ឋកិច្ចសង្គមរបស់ពួកគេ ដោយធ្វើតាមឋានានុក្រមនៃសង្គមប្រពៃណី។ ICT បានផ្តល់ជាវេទិកាមួយសម្រាប់ស្ត្រីត្រូវបានតភ្ជាប់ទៅនឹងការបញ្ចេញសំឡេងរបស់ពួកគេប្រឆាំងនឹងបញ្ហាសង្គមជាច្រើន។

ឧទាហរណ៍ថា: “ត្រឡប់ទៅរកបច្ចេកវិទ្យា” គឺយុទ្ធនាការជាសាកលមួយដែលដោះស្រាយបញ្ហានៃអំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងស្ត្រីនិង ICT ។ យុទ្ធនាការនេះប្រឆាំងនឹងហានិភ័យ និងការយល់ដឹងអំពីអំពើហិង្សារបស់ស្ត្រី ដែលប្រឈមតាមរយៈបណ្តាញចល័ត។ វាក៏បានចែករំលែកវិធីដើម្បីទប់ស្កាត់អំពើមួយចំនួនដូចជាការប្រើប្រាស់សកម្មភាពរួម យុទ្ធនាការប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម និងការប្រើប្រាស់បច្ចេក

²⁷ Rupak Bhatta, “The Shahbag Generation of Bangladesh”, The Assam Chronicle, 24 September 2014. Available from <http://assamchronicle.com/news/shahbag-generation-bangladesh>.

វិទ្យាយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព។ នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិកព្រឹត្តិការណ៍ត្រឡប់ទៅរកបច្ចេកវិទ្យា ត្រូវបានរៀបចំនៅក្នុងប្រទេសយ៉ាងហោចណាស់ប្រាំបួនមានដូចជា ក្នុងប្រទេសអូស្ត្រាលី បង់ក្លាដេស កម្ពុជា ឥណ្ឌា ឥណ្ឌូនេស៊ី ម៉ាឡេស៊ី ប៉ាគីស្ថាន ហ្វីលីពីននិងស្រីលង្កា។²⁸

ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនេះត្រូវបានគាំទ្រដោយអង្គការសិទ្ធិស្ត្រីនិងអង្គការវិស័យICT ។ នៅក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ គម្លាតយេនឌ័រនៅក្នុងការចូលទៅកាន់ព័ត៌មានយោបាយតាមបណ្តាញនានាកាន់តែមានទំហំតូចទៅៗ នេះបើយោងតាមមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ Pew ក្នុងឆ្នាំ២០១០ ២៥ ភាគរយនៃបុរសនិង ២៤ ភាគរយនៃស្ត្រីដែលបានប្រើអ៊ិនធឺណិតជាប្រភពសំខាន់នៃយុទ្ធនាការនយោបាយនិងព័ត៌មាននៃការបោះឆ្នោត។ ក្នុងការស្រាវជ្រាវមួយនៃសមាជិកសភាសហភាពអឺរ៉ុបត្រូវបានគេរកឃើញថា ICT អាចជួយឱ្យអ្នកនយោបាយស្ត្រីកាន់តែមានការបើកចំហ និងមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានសាររបស់ពួកគេពីប្រជាជនទូទៅដោយរៀបរយនូវបណ្តាញទំនាក់ទំនងជាប្រពៃណី និងឧបសគ្គពាក់ព័ន្ធ។ ឧបសគ្គបែបនេះ បើយោងតាមអ្នកនយោបាយស្ត្រីជាធម្មតាព្យាយាមដើម្បីកំណត់តួនាទី “ជាស្ត្រី”នៅក្នុងរដ្ឋាភិបាល និងអាចមានបញ្ហាដល់អាជីពរបស់ពួកគេ។

ICT និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គមគឺជាឧបករណ៍ក្នុងការលើកទឹកចិត្តស្ត្រីឱ្យមានទំនាក់ទំនងនៅក្នុងនយោបាយ និងទទួលសំលេងរបស់ពួកគេ លើបញ្ហាដែលមាននៅតាមពេលវេលាកំណត់របស់ពួកគេតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយប្រពៃណី។ ការស្រាវជ្រាវថ្មីទៅលើការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីខាងត្បូង បានបង្ហាញថាស្ត្រីនៅក្នុងប្រទេសអាហ្វហ្គានីស្ថាន បង់ក្លាដេស ឥណ្ឌា និងប៉ាគីស្ថានពិចារណាលើវិស័យ ICT ជាបង្អួចទៅកាន់ពិភពខាងក្រៅនិងជាវេទិកាមួយដើម្បីឱ្យសំលេងរបស់គេបានឮពីសំណាក់មហាជនទូទៅ។ វិស័យ ICT អាចជួយស្ត្រីបង្កើតកន្លែងផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ ក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងចែករំលែកគំនិតសង្គមនយោបាយរបស់ពួកគេ។²⁹

① អ្វីដែលត្រូវធ្វើ Something To Do

- ក្នុងចំណោមមិត្តភក្តិរបស់អ្នក ឬបុគ្គល មើលទៅក្នុងបញ្ហាដូចខាងក្រោមនេះ៖
 - ក្នុងសហគមន៍ ប្រទេសរបស់អ្នក តើវិស័យ ICT មានមធ្យោបាយអ្វីខ្លះដែល អាចជួយស្ត្រីក្នុងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ពួកគេ?
 - តើមានមធ្យោបាយជាក់លាក់អ្វីខ្លះដែល ICT អាចជួយឱ្យស្ត្រីក្នុងសហគមន៍របស់អ្នកនៅក្នុងភាពជាសហគ្រិនមាន ការអប់រំ សុខភាព និងការចូលរួមក្នុងនយោបាយ?

²⁸ Take Back the Tech, “Asia”. Available from <https://www.takebackthetech.net/region/asia>.
²⁹ Jennifer L. Solotaroff and Rohini Prabha Pande, Violence against Women and Girls: Lessons from South Asia (Washington, D.C., World Bank, 2014). Available from <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/20153/9781464801716.pdf>.

៤.៣. បញ្ហាប្រឈមរបស់ស្ត្រីក្នុងការប្រើប្រាស់ ICT Challenges to women's use of ICT

ស្ត្រីទំនងជាមានភាពអវិជ្ជមានក្នុងដំណើរការនិងការប្រើប្រាស់អំណាចក្នុងវិស័យ ICT ។ ជាមធ្យមប្រហែល ២៥ ភាគរយជាស្ត្រីកំពុងប្រើអ៊ីនធឺណែតតិចជាងបុរស។ គម្លាតស្រដៀងគ្នាអាចត្រូវបានមើលឃើញ នៅទូទាំងអាស៊ីខាងត្បូងមជ្ឈិមប្រទេស អនុតំបន់សាហារ៉ាទ្វីបអាហ្វ្រិក និងអាហ្វ្រិកខាងជើង។

បំណែងចែកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលគឺសំដៅទៅលើគម្លាតខុសគ្នារវាងក្រុមនៃប្រជាជន និងតំបន់ផ្សេងគ្នា នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃភាពដែលអាចរកបាន អាចលៃលកបាន និងការប្រើប្រាស់កម្មវិធី ICT ដែលបានអនុញ្ញាតនិងដោះស្រាយ (ឧទាហរណ៍ ទូរស័ព្ទ កុំព្យូទ័រ អ៊ីនធឺណិត និងបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលដែលទើបនឹងបង្កើតថ្មីផ្សេងទៀត)។ នៅពេលបច្ចុប្បន្នមានតែ ១៥ ភាគរយនៃប្រជាជនទូទាំងពិភពលោកអាចមានលទ្ធភាពទិញសេវាអ៊ីនធឺណិត។ ទូរស័ព្ទចល័តជាកត្តាលិករដែលប្រើកម្មវិធី ICT បានច្រើនបំផុត យ៉ាងទូលំទូលាយ បានឈានដល់នៅជុំវិញ ៨០ ភាគរយនៃប្រជាជននៅលើពិភពលោក។ ទោះជាយ៉ាងណា, ប្រមាណ ២ ពាន់លាននាក់នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះមិនមានទូរស័ព្ទផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេហើយ ជិត ៦០ ភាគរយនៃប្រជាជនទូទាំងពិភពលោកមិនត្រូវបានភ្ជាប់បណ្តាញអ៊ីនធឺណិត។ នេះគឺមួយផ្នែកដោយសារតែការចំណាយខ្ពស់លើ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូរគមនាគមន៍ (បណ្តាញអ៊ីនធឺណិតឬឧទាចល័តនិងអង់តែន)ជាពិសេសសម្រាប់តំបន់ជនបទ ដែលមានទំហំធំដោយមានប្រជាជននៅរាត់រាយ។ សូម្បីតែសម្រាប់តំបន់ដែលមានបណ្តាញអ៊ីនធឺណិត ការចំណាយខ្ពស់សម្រាប់អ្នកប្រើអាចជាឧបសគ្គដល់ការប្រើប្រាស់បន្ថែមទៀតនៃវិស័យ ICTs ជាពិសេសស្ត្រី និងពួកចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យនៅក្នុងសហគមន៍ដែលមិនមានឱកាសនឹងប្រើ។ ការសិក្សារបស់ក្រុមហ៊ុន Intel ស្ត្រីនិងបណ្តាញនេះបានរកឃើញថា: "តម្លៃសមរម្យដែលអាចទទួលយកបាន ត្រូវបានគេលើកឡើងថាជាឧបសគ្គដោយអ្នកដែលមិនទាន់ប្រើប្រាស់បណ្តាញ ដូចជាអ្នកប្រើប្រាស់នាពេលបច្ចុប្បន្នដែលជាមូលហេតុដែលពួកគេមិនប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិតបន្តទៀត។ ទោះបីជាមានឧបសគ្គយេនឌ័រជាក់លាក់ដែលតែងតែកើតឡើងជាញឹកញាប់ រាយការណ៍ហាក់ដូចជាមិនគ្រប់គ្រាន់ ហើយការចំណាយនៃដំណើរការ នៅតែជាឧបសគ្គនោះសមមាត្រប៉ះពាល់ដល់ស្ត្រី "។

កំណើននៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាមិនធានាសមភាពក្នុងការប្រមូល និងចែកចាយព័ត៌មាន។ តំបន់កំពុងអភិវឌ្ឍន៍គឺស្ថិតនៅក្រោមវត្តមានរបស់បណ្តាញអ៊ីនធឺណិត ក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃលទ្ធភាព នៃមាតិកាមូលដ្ឋានវិទ្យាសាស្ត្រ ៨៥ ភាគរយនៃមាតិកាដែលបង្កើតដោយអ្នកប្រើប្រាស់សរុប គឺលិបិក្រមដោយ Google មានប្រភពមកពីសហរដ្ឋអាមេរិក កាណាដា និង អឺរ៉ុប។ លើសពីនេះទៀត របាយការណ៍ចុងក្រោយ

នេះបង្ហាញជាមធ្យម ១ក្នុង៥នាក់នៃនារីនៅក្នុងប្រទេសអេហ្ស៊ីបនិងប្រទេសឥណ្ឌា បានចាត់ទុកអ៊ីនធឺណិតជារឿងមិនសមរម្យសម្រាប់ពួកគេ។ ពួកគេជឿថាការចូលរួមជាមួយសកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតគឺមិនមានប្រយោជន៍ និងមិនត្រូវបានអនុម័តដោយក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ។ នៅក្នុងសហគមន៍មួយចំនួននៅជុំវិញពិភពលោក ការខ្មាស់អៀនហ្នឹងធ្វើអ្វីដែលយើងចង់ធ្វើជាមួយនឹងប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតតែងតែមានបន្តនៃបទដ្ឋានយេនឌ័រ ជាធម្មតា។ សង្គមជាច្រើនយល់ឃើញថាស្ត្រីក្នុងវិស័យ ICT មានភាពជំនាញតិច។³⁰

ការកើនឡើងការភ្ជាប់មិនធានាថាសមភាពក្នុងការប្រមូលព័ត៌មាននិងការចែករំលែក។ តំបន់កំពុងអភិវឌ្ឍន៍គឺមានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងនៅលើបណ្តាញ នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃលទ្ធភាព នៃមាតិកាដែលបានប្រើប្រាស់ជាភាសាជាតិ មាន៨៥ភាគរយនៃអត្ថបទសរុបត្រូវបានប្រើដោយ Google ដែលមានប្រភពដើមមកពីសហរដ្ឋអាមេរិកកាណាដានិងអឺរ៉ុប។

លើសពីនេះទៀតរបាយការណ៍ចុងក្រោយនេះបង្ហាញថា ជាមធ្យមក្នុងស្ត្រីមួយនាក់ក្នុងចំណោមស្ត្រីប្រាំនាក់នៅក្នុងប្រទេសអេហ្ស៊ីប និងប្រទេសឥណ្ឌាបានចាត់ទុកអ៊ីនធឺណិតជាកន្លែងមិនសមរម្យសម្រាប់ពួកគេ។ ពួកគេគិតថាការប្រើប្រាស់សកម្មភាពនានាតាមរយៈអ៊ីនធឺណិតគឺមិនមានប្រយោជន៍ហើយនឹងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេដែរ។ នៅក្នុងសហគមន៍មួយចំនួននៅជុំវិញពិភពលោកការរារាំងការប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិតបណ្តាលមកពីបទដ្ឋានផ្ទៃក្នុងរបស់យេនឌ័រ។ សង្គមជាច្រើនយល់ឃើញថាស្ត្រីមិនសូវមានជំនាញក្នុងវិស័យ ICT។

ផ្នត់គំនិតបែបនេះផ្តល់ឱ្យស្ត្រីទទួលបាននូវសេវាផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធនឹងកន្លែងការងារ តិចជាងនៅកន្លែងអប់រំនិងសេវាសាធារណៈ។³¹

ខណៈពេលដែលវិស័យ ICT បានជួយផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីក្នុងសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច កម្មវិធីផ្សេងៗក្នុងវិស័យ ICT ក៏មាននឹងមានផលប៉ះពាល់ដែលត្រូវបាននាំការគំរាមជាច្រើនផងដែរ។ អំពើហិង្សាលើស្ត្រីអនឡាញគឺមានការកើនឡើងទាំងអស់នៅលើពិភពលោក។ ក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដូចគ្នាស្ត្រីត្រូវបានក្លាយជាជនរងគ្រោះរតដោយការគំរាមកំហែង នៅតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតអនឡាញ ការគំរាមកំហែងតាម cyberstalking និងសកម្មភាពផ្សេងៗទៀតនៅលើបណ្តាញដែលបង្កឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់ផ្លូវចិត្តនិងរាងកាយ។ កង្វះនៃការយល់ដឹងក្នុងចំណោមប្រជាជនទូទៅនៅលើ

³⁰ Intel Corporation, Women and the Web (2012). Available from <http://www.intel.com/content/dam/www/public/us/en/documents/pdf/women-and-the-web.pdf>.
³¹ Syed Ishtiaque Ahmed and others, "Protibadi: A platform for fighting sexual harassment in urban Bangladesh", in Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems (2014).

វិធីក្នុងការការពារប្រយោជន៍ការណ៍ពីបទល្មើសបែបនេះបានធ្វើឱ្យផលប៉ះពាល់អាក្រក់នៃឧប្បត្តិហេតុបែបនេះ។ ការរំលោភបំពានភាពឯកជននៅក្នុងបណ្តាញសង្គមដូចជា Facebook, Instagram និងកម្មវិធី WhatsApp មានអ្នកប្រើប្រាស់ជាស្រ្តីដែលរងផលប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ។ ជាពិសេសនៅក្នុងសង្គមបែបប្រពៃណី ឧប្បត្តិហេតុបែបនេះត្រូវបានប្រើជាលេសដើម្បីហាមឃាត់ស្រ្តីមិនឱ្យប្រើកម្មវិធី ICT ផ្សេងគ្នា។ អំពើហិង្សាលើបណ្តាញនិងឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងស្រ្តីបានប៉ះពាល់សុវត្ថិភាពផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ស្រ្តីហានិភ័យ និងការរារាំងដំណើរការនៃការផ្តល់អំណាចដល់ស្រ្តីដោយជម្រើសវិស័យ ICT ដែលបានទទួលការអនុញ្ញាតអោយប្រើប្រាស់។

ការអនុវត្តគោលនយោបាយការប្រើប្រាស់របស់ជនក្រីក្រនៅលើបណ្តាញគោលនយោបាយ ICT និង cyberlaws អន្តរាគមន៍បានធ្វើនៅលើបណ្តាញ ICT និងទំហំដែលគ្មានសុវត្ថិភាពសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់។ ឧទាហរណ៍រដ្ឋាភិបាលជាង 100 នៅជុំវិញពិភពលោកបានបង្កើតគោលនយោបាយផ្លូវការសម្រាប់អ៊ីនធឺណិតនិងវិស័យទូរគមនាគមន៍។ ទោះជាយ៉ាងណា ផែនការទាំងនេះត្រូវបានរចនាឡើងជាញឹកញាប់ដោយគ្មានការតភ្ជាប់ជាមួយនឹងបញ្ហាប្រឈមដែលទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ ឧទាហរណ៍ចូលដំណើរការមានសុវត្ថិភាពក្នុងគេហទំព័រជាសាធារណៈ និងការតំណាងប្រកបដោយការគោរពរបស់ស្រ្តី និងកុមារីនៅលើបណ្តាញ។³²

មួយក្នុងចំណោមហេតុផលចម្បងដែលមាននៅពីក្រោយការបង្កើតគោលនយោបាយក្រីក្រនិងអនុវត្តគឺកង្វះនៃទិន្នន័យល្អ។ ជាពិសេសជាងនេះទៅទៀតរដ្ឋាភិបាលត្រូវការឱ្យមានការចូលដំណើរការទិន្នន័យដែលប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាពាក់ព័ន្ធអំពីការរួមភេទ ដែលជាបំណែងអាចអោយជួយពួកគេដើម្បីវិភាគស្ថានភាពនៅក្នុងស្ថានភាពជាក់ស្តែងអោយបានល្អប្រសើរជាងនេះ។³³

ក្នុងករណីខ្លះគេបានរកឃើញច្បាប់ដែលមានស្រាប់ មិនមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការកាត់ទោសឧក្រិដ្ឋជនដែលនៅពីក្រោយការជួញដូរផ្លូវភេទ ការគំរាមកំហែងលើបណ្តាញអ៊ីនធឺណិត និងឧក្រិដ្ឋកម្មដទៃទៀតដែលសូម្បីតែនៅក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍។ នៅក្នុងប្រទេសកំពុងរីកចម្រើនមានឧប្បត្តិហេតុដែលជាក់ស្តែងដែលជនរងគ្រោះត្រូវបានរកឃើញថាមានជីវភាពកាន់តែអាក្រក់ជាង ព្រោះប្រព័ន្ធច្បាប់មិន

³² Ibid. Bina Agarwa, Are We Not Peasants Too? Land Rights and Women's Claims in India (New York, Population Council, 2002). Available from https://docs.esrc-net.org/usr_doc/Are_We_Not_Peasants_Too.pdf.
³³ Ibid. FAO, "Gender and Land Rights: Policy Brief", 2010; and SOFA Team and Cheryl Doss, "The Role of Women in Agriculture", ESA Working Paper No. 11-02, FAO, March 2011. Available from <http://www.fao.org/docrep/013/am307e/am307e00.pdf>.

មានគោលការណ៍ណែនាំច្បាស់លាស់ណាមួយនៅលើការការពារពួកគេពីបទឧក្រិដ្ឋកម្ម នៅលើ បណ្តាញឬការប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដោយការប្រើប្រាស់ ICTs.³⁴

បើទោះបីជាអត្ថប្រយោជន៍ដែលបានឆ្លុះបញ្ចាំងអោយឃើញ រួមជាមួយសក្តានុពលនៃបច្ចេកវិទ្យា សហគមន៍ព័ត៌មាន សំរាប់ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចអោយស្ត្រីនៅទីនោះក៏ដោយ ក៏នៅមានឧបសគ្គមួយ ចំនួនដែលបានកើតឡើងទៅលើស្ត្រីជាច្រើនទៀតក្នុងការប្រើប្រាស់ បច្ចេកវិទ្យាសហគមន៍ព័ត៌មាន ដើម្បីធ្វើអោយជីវិតពួកគេបានប្រសើរឡើង។ ការស្រាវជ្រាវថ្មីមួយបានរកឃើញថា ការអនុវត្តភាព រើសអើងក្រៅប្រព័ន្ធដែលប្រឆាំងទៅនឹងស្ត្រីត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរឬកើនឡើងជាញឹកញាប់ ដោយការប្រើ ប្រាស់ទំរង់បែបបទក៏ដូចជាឧបករណ៍តាមអនឡាញជាដើម។ មានករណីជាច្រើន ដែលស្ត្រីមិន មានលទ្ធភាពក្នុងការបង្កើតភ្នាក់ងាររបស់ពួកគេ ដោយការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាសហគមន៍ព័ត៌មាន ខណៈដែលពួកគេបរាជ័យក្នុងការចាកចេញពីពិភពលោកដែលគ្រប់គ្រងដែលមនុស្សប្រុស។

 ធ្វើការសាកល្បងដោយខ្លួនឯង Test Yourself

- តើបែបបទនៃបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មានមានប្រភេទណាដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ ដល់ស្ត្រី?
- តើស្ត្រីអាចប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាជាឈ្មួនសំរាប់ការបើកចំហផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចនិងការផ្តល់ សិទ្ធិអំណាចជាបន្តបន្ទាប់បានដែរឬទេ?
- តើអ្វីជាបញ្ហាប្រឈមដល់ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យារបស់ស្ត្រី ទៅលើការទំនាក់ទំនងសារ ព័ត៌មាន? តើឧបសគ្គទាំងអស់នោះអាចដោះស្រាយបានដោយរបៀបណា?

 សារគន្លឹះ Key Messages

- បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មានអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីជួយដល់ការផ្លាស់ប្តូរក្នុង សង្គមហើយ ក៏អាចផ្តល់លទ្ធភាពដល់បុរស និង ស្ត្រីបានផងដែរ។
- អត្ថប្រយោជន៍នៃសិទ្ធិអំណាចរបស់ស្ត្រីដែលបានមកពីបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មាន គឺថាវាអាចជួយបង្កើនដំណើរការក្នុងការប្រាស្រ័យព័ត៌មាន ការដឹកជញ្ជូនសេវាសាធារ ណៈ និងការចូលរួមពីផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយ។
- កត្តាសេដ្ឋកិច្ចសង្គមអាចការពារស្ត្រីដោយការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មាន យ៉ាងសកម្មដើម្បីអាចអោយពួកគេចេះគ្រប់គ្រងជីវិតរបស់ពួកគេ និងខ្លួនពួកគេផ្ទាល់។

³⁴ Michael Salter and Thomas Crofts, "Responding to revenge porn: Challenges to online legal impunity", in New Views on Pornography: Sexuality, Politics, and the Law, L. Comella and S. Tarrant, eds. (2015) Available from http://www.academia.edu/7833345/Responding_to_revenge_porn_Challenges_to_online_legal_impunity.

V. សេចក្តីសង្ខេប SUMMARY

ម៉ូឌុលនេះត្រូវបានរកឃើញថាបញ្ហាផ្តោតសំខាន់នោះគឺការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី បើយោងតាម ករណីសិក្សាថ្មីៗនិងឧទាហរណ៍គ្រប់ដណ្តប់ទាំងការប្រឈម និងឱកាសដែលទាក់ទងទៅនឹងដំណើរ នៃការផ្តល់សិទ្ធិអំណាច។ ភស្តុតាងបានភ្ជាប់ជាមួយ SDGs ថ្មីៗក៏បានគូសបញ្ជាក់ផងដែរ។ ចំណុចទាំង បីនៃម៉ូឌុលនេះបានផ្តោតទៅលើធាតុសំខាន់របស់សេដ្ឋកិច្ចសង្គមដូចជាការបង្កើតគោលនយោបាយ និងការអនុវត្តន៍បទប្បញ្ញត្តិ និងតួនាទីរបស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មានបានក្លាយទៅជាឧបករណ៍ ដ៏មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី និងការទទួលបាន SDGs (ជាពិសេស SDGs) ។ ការ រកឃើញបានបង្ហាញថាបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មានអាចប្រើប្រាស់ក្នុងការជួយដល់ស្ត្រី ដើម្បីពង្រឹង សិទ្ធិអំណាចរបស់ខ្លួនគេផ្ទាល់ទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងនយោបាយ។ បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌ មានបានកើនឡើងជាឱកាសសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមយ៉ាងខ្លាំង។ ម៉ូឌុល២: ការជំរុញតួ នាទីបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មានសំរាប់សហគ្រិនស្ត្រី ដើម្បីឈានទៅរកដំណើរការ នៃការស្វែង យល់បន្ថែម និងការរុករកតួនាទីបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មាន ក្នុងការគាំទ្រភាពជោគជ័យសំរាប់ សហគ្រិនស្ត្រីដែលជួយអោយសំរេចបានដំណើរការពង្រឹងអំណាចស្ត្រីទាំងមូល។

ឧបសម្ព័ន្ធ ANNEX

កំណត់សំគាល់សំរាប់គ្រូបង្វឹក Notes for Trainers

ម៉ូឌុល១១: ការពង្រឹងអំណាចស្រ្តី SDGs និងវិស័យ ICT ត្រូវបានរចនាឱ្យមានតម្លៃសម្រាប់ផ្នែកផ្សេងគ្នានៃទស្សនិកជន (សហគ្រិននិងអ្នកបង្កើតគោលនយោបាយ) នៅក្នុងការប្រែប្រួល និងផ្លាស់ប្តូរ ជាលក្ខខណ្ឌជាតិ។ ម៉ូឌុលត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីបង្ហាញទាំងមូលឬមួយផ្នែក និងនៅក្នុងទម្រង់ផ្សេងគ្នា បន្ទាត់បិទ និងបន្ទាត់បើក។ ម៉ូឌុលនេះអាចត្រូវបានសិក្សាដោយបុគ្គលនិងដោយក្រុមជាលក្ខណៈឯករាជ្យ នៅក្នុងស្ថាប័នបណ្តុះបណ្តាលដូចជានៅក្នុងការិយាល័យរដ្ឋាភិបាល។ ប្រវត្តិរូបនៃអ្នកចូលរួមព្រមទាំងរយៈពេលនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះនឹងកំណត់យ៉ាងលម្អិតនៅក្នុងមាតិកានៃបទបង្ហាញ។ "ការកំណត់ត្រា" ខាងក្រោមផ្តល់ជូនគ្រូបង្វឹកបំណិនគំនិតនិងយោបល់មួយចំនួនសម្រាប់បង្ហាញពីមាតិកាម៉ូឌុលឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាព។

មាតិកានិងវិធីសាស្ត្រ Content and methodology

ម៉ូឌុលនេះបង្ហាញពីរបៀបដែលអំណាចរបស់ស្ត្រីគឺជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃការអភិវឌ្ឍ ដែលមាននិរន្តរភាពនិងវិធីសាស្ត្រដែលបង្ហាញថា ព័ត៌មាន និង ការទំនាក់ទំនងតាមបែបបទច្នៃកម្សាន្ត អាចត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ដើម្បីគាំទ្រដល់ដំណើរការក្នុងសង្គម ដែលទីបំផុតបានផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីនិងរួមបញ្ចូលពួកគេនៅក្នុងការធ្វើដំណើរឆ្ពោះទៅរកការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាពជារួម។

ផ្នែកដំបូងណែនាំពីគោលគំនិតស្តីពីការផ្តល់អំណាចរបស់ស្ត្រី សារៈសំខាន់របស់ខ្លួន និងពន្យល់ដោយភ្ជាប់ជាមួយឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង។

ផ្នែកទីពីរ ពន្យល់នៅលើសម្ភារជាចម្បង និងរាល់ឧបសគ្គដែលទាក់ទងទៅនឹងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីជាសំខាន់ ជាពិសេសនៅក្នុងដែននៃការអប់រំ ការបង្កើតគោលនយោបាយនិងបរិស្ថានបទប្បញ្ញត្តិជាសហគ្រិននិងបទដ្ឋានវប្បធម៌សង្គម។

ផ្នែកទីបីពិនិត្យតួនាទីរបស់វិស័យ ICT ក្នុងការលើកកម្ពស់ និងការពង្រឹងសិទ្ធិអំណាចរបស់ស្ត្រី ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រកួតប្រជែង។

ការតាំងចិត្តរបស់ទស្សនិកជនដែលជាគោលដៅ Intended target audience

នៅក្នុងម៉ូឌុលនេះគឺគោលដៅនិងប្រាថ្នាចំពោះសហគ្រិនស្ត្រីបច្ចុប្បន្នដែលជាអ្នកអភិវឌ្ឍសហគមន៍។ ការតាំងចិត្តរបស់ទស្សនិកជនគឺមានគោលបំណងរួមបញ្ចូល នៅក្នុងរដ្ឋាភិបាលរួមទាំងរដ្ឋមន្ត្រី សមាជិកសភាអ្នក

នយោបាយ មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់រដ្ឋាភិបាល អ្នករៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនិងអ្នកវិភាគ។ លើសពីនេះទៀតអ្នកវិនិយោគវិស័យឯកជន អ្នកផ្តល់សេវាICT និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត នៃទស្សនិកជនដែលតាំងចិត្ត។ ម៉ូឌុលនេះគឺមានពាក់ព័ន្ធផ្នែកសង្គមស៊ីវិល សាកលវិទ្យាល័យ ការអប់រំ ការស្រាវជ្រាវ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល អ្នកដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀតដែលធ្វើការទៅលើផ្នែកអំណាចស្ត្រី សហគ្រិនភាពនិងវិស័យ ICT នៅកម្រិតថ្នាក់មូលដ្ឋាននិងសហគមន៍។

មូឌុល C9 គឺមានភាពបត់បែន ភាពចម្រុះគ្នារវាងការប្រកួតប្រជែងនិងឱកាសដែលផ្តល់ភាពប្រាកដប្រជាដល់ការលើកកម្ពស់សិទ្ធិស្ត្រី ការបណ្តុះបណ្តាលទុនរបស់សហគ្រិនជោគជ័យ និងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាទូរគមនាគមន៍មានភាពរីកចម្រើនលើយើងយោងទៅលើបែបបទនេះ។ ព័ត៌មាននិងអ្នកជំនាញពីប្រទេសដទៃនិងតំបន់ផ្សេងៗក៏មានភាពសំខាន់ទៅដល់អ្នកអាននៅក្នុងរបស់នេះដែរ។ ជាមួយនឹងប្រភពព័ត៌មានដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងបែបបទនេះ គេអាចយកទៅអភិវឌ្ឍទៅលើការស្រាវជ្រាវ និងការប្រឹក្សាយោបល់ជាច្រើន។

រចនាសម្ព័ន្ធសម័យប្រជុំ Structuring the sessions

ដោយអាស្រ័យលើទស្សនិកជន អំណោយពេលវេលានិងទីតាំងនៃបែបបទនេះ គេអាចយកទៅដាក់បង្ហាញទៅតាមពេលវេលាផ្សេងៗ ហើយអ្វីដែលគួរតែយកមកបង្ហាញនោះគឺការបែងចែករួមនៅខាងក្រោម។ គ្រូអាចធ្វើការកែប្រែរចនាសម្ព័ន្ធនៃការប្រជុំនីមួយៗទៅតាមការយល់ឃើញនៃ អ្នកចូលរួមដែលមកពីប្រទេសដទៃ។ មូឌុល C9 គឺអាចក្លាយជាបទពិសោធន៍ដ៏ប្រសើរប្រសិនបើមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងគ្នានិងគ្នា។ អ្នកចូលរួមតម្រូវឲ្យធ្វើការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងធ្វើការពិភាក្សាផ្សេងៗ។ ដោយសារតែបទពិសោធន៍ថ្មីៗពីប្រទេសបទការចូលរួមគឺមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យពីការសិក្សានិងបទពិសោធន៍របស់អ្នកប្រើ។

សម្រាប់ការប្រជុំរយៈពេល ៩០ នាទី For a 90-minute session

បង្ហាញពីទិដ្ឋភាពទូទៅនៃបែបបទនេះ។ យោងទៅលើការណែនាំជាដំបូងនៃភាគីនីមួយៗ ដើម្បីបង្កើតមតិកាសិក្ខាសាលាពិភាក្សាហើយសង្កត់ធ្ងន់បំផុតអំពីបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធខ្លាំងទៅនឹងអ្នកចូលរួម។ អ្នកអាចជ្រើសរើសដើម្បីផ្តោតលើផ្នែកជាក់លាក់នៃបែបបទ ឧទាហរណ៍ដូចជាការបង្កាក់និងការសំរួលដល់ការលើកកម្ពស់សិទ្ធិស្ត្រី និងតួនាទីរបស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ព័ត៌មាន ជាភ្នាក់ងារសំរួលនិងលើកកម្ពស់សិទ្ធិស្ត្រី។

- ប្រសិនបើមានអ្នកចូលរួមជាសហគ្រិន បន្ទាប់មកគ្រូត្រូវការចំណាយពេលវេលាបន្ថែមទៀតទៅលើ៖
- » កិច្ចសិក្សាដែលផ្តោតទៅលើការលើកកម្ពស់ស្ត្រី
 - » ការបង្កើតថ្មីដែលទាក់ទងនឹងវិស័យ ICT (ឧបករណ៍និងកម្មវិធីសម្រាប់ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាច)

- ប្រសិនបើមានអ្នកចូលរួមជាអ្នករៀបចំគោលនយោបាយគ្រូត្រូវការចំណាយពេលវេលាបន្ថែមទៀតលើ៖
- » កិច្ចការដែលទាក់ទងទៅនឹងភាពជោគជ័យនៃការលើកកម្ពស់សិទ្ធិស្ត្រី
 - » ការរៀបចំគោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការលើកកម្ពស់សិទ្ធិស្ត្រី
 - រឿងរ៉ាវដែលពាក់ព័ន្ធនឹងភាពជោគជ័យនិងបញ្ហាប្រឈម
 - គោលនយោបាយអន្តរជាតិ និងក្នុងស្រុកការអនុវត្តន៍ / បទប្បញ្ញត្តិ

➤ តួនាទីរបស់វិស័យ ICT

ANNEX

សម្រាប់សម័យប្រជុំបីម៉ោង For a three-hour session

ការប្រជុំនេះជាការបន្ថែម នៃសម័យប្រជុំ ៩០នាទី ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីផ្តល់នូវការផ្ដោតជាសំខាន់ទៅលើផ្នែកមួយចំនួន ដោយអាស្រ័យទៅលើចំណេះដឹងនៃអ្នកចូលរួម អ្នកប្រហែលជាចង់ដឹងនូវទិដ្ឋភាពទូទៅក្នុងម៉ូឌុលនេះ និងការផ្ដោតជាសំខាន់ទៅលើផ្នែកនីមួយៗ ឬចំណុចតូចៗនៅក្នុងផ្នែកនីមួយៗ។ សម័យប្រជុំបីម៉ោងមួយអាចត្រូវបានបែងចែកជាពីរវគ្គ ៩០ នាទីមានដូចខាងក្រោម៖

- » សម័យប្រជុំលើកដំបូងអាចគ្របដណ្តប់ផ្នែកទីមួយ និងទីពីរនៃម៉ូឌុលនិងរួមបញ្ចូលការពិភាក្សាដែលទាក់ទងនឹងករណីសិក្សា ការធ្វើលំហាត់ប្រាណជាក្រុម និងការឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងសម័យប្រជុំ និងការពិភាក្សាលើ SDGs ដែលទាក់ទងទៅនឹងប្រទេសណា ឬ សហគមន៍ណាមួយ។
- » សម័យប្រជុំទីពីរអាចត្រូវបានផ្ដោតសំខាន់នៅលើផ្នែកទីបី ជាមួយនឹងការពិភាក្សាដែលជាប់ទាក់ទងនឹងករណីសិក្សា ការធ្វើការជាក្រុម និងការពិភាក្សាក្នុងសម័យប្រជុំទៅលើការប្រកួតប្រជែងនិងឱកាសតាមតំបន់ជាក់លាក់ ក្នុងវិស័យ ICT ។

សូមពិនិត្យមើល "ចំណុចដែលត្រូវធ្វើ" ប្រអប់សម្រាប់ឧទាហរណ៍នៃការធ្វើការហ្វឹកហាត់ជាក្រុមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

ផ្អែកទៅលើប្រភេទនៃអ្នកចូលរួម ករណីសិក្សាដែលបានជ្រើស និងការហ្វឹកហាត់ជាក្រុមនឹងមានភាពប្រែប្រួល។ សម្រាប់សហគ្រិនត្រូវផ្តល់ឧទាហរណ៍បន្ថែម ទៅលើការដាក់ពាក្យស្នើសុំរបស់ ICT ដែលគាំទ្រដល់អំណាចស្ត្រី។ ចំពោះអ្នកសម្រេចគម្រោងការណ៍គោលនយោបាយ ត្រូវផ្ដោតសំខាន់ទៅលើការទំនាក់ទំនងគ្នារវាងអ្នកអនុវត្តគោលនយោបាយ និងការស្នើសុំដែលគាំទ្រ ដល់អំណាចស្ត្រី។

សម្រាប់ការប្រជុំមួយថ្ងៃពេញ (រយៈពេល៦ ម៉ោង) For a full day session (6 hours duration)

- » ចំពោះការប្រជុំពេលព្រឹក ផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពទូទៅនៃផ្នែកនីមួយៗ និងការផ្ដោតលើបញ្ហាផ្សេងៗនៅក្នុងផ្នែកដែលបានជ្រើសអាស្រ័យលើប្រភេទនៃអ្នកចូលរួម។ ស្រដៀងគ្នាទៅនឹងការប្រជុំបីម៉ោងសម្រាប់សហគ្រិនផ្ដោតលើមតិការណែនាំនៃការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីនិង ការស្នើសុំរបស់ ICT ក្នុងការប្រជុំទាំងបីនៃម៉ូឌុល។ ចំពោះអ្នកសម្រេចគម្រោងការណ៍គោលនយោបាយ នេះ គួរតែផ្ដោតអារម្មណ៍លើគោលនយោបាយនិងការអនុវត្តន៍បទប្បញ្ញត្តិ។
- » ចំពោះការប្រជុំរសៀលនេះ ចាំបាច់ត្រូវផ្ដោតជាសំខាន់នៅលើការពិភាក្សាទាក់ទងទៅនឹងករណីសិក្សាសំណួរឆ្លុះបញ្ចាំងនិងការហ្វឹកហាត់អន្តរកម្ម ។ អ្នកចូលរួមដែលជាសហគ្រិន គួរត្រូវបានចាត់ចែងក្នុងការកំណត់សំខាន់នៃឱកាស និងការប្រកួតប្រជែង ដើម្បីការសម្រេចបាននូវការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីនៅក្នុងបរិបទសង្គមរបស់ពួកគេ។ អ្នកសម្រេចគម្រោងការណ៍គោលនយោបាយ ចាំបាច់ត្រូវបានចូលរួមនៅក្នុងការហ្វឹកហាត់ការវិភាគ SWOT នៃគោលនយោបាយដែលមានស្រាប់ដែលទាក់ទងទៅនឹងការពង្រឹងអំណាច និងវិស័យ ICT របស់ស្ត្រីក្នុងប្រទេសដែលពាក់ព័ន្ធ។ ក្រុមទាំងពីរត្រូវមានការពិភាក្សាឆ្លុះបញ្ចាំងទៅលើគោលបំណងសំខាន់របស់ពួកគេ ដើម្បីមានដំណោះស្រាយល្អបំផុតចំពោះបញ្ហាប្រឈមមុខដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់ ICTs
- » លើកទឹកចិត្តដល់ការពិភាក្សាជាក្រុមនិងការផ្តល់ការអនុវត្តតាមរយៈបទបង្ហាញជា PowerPoint ។

ការចូលរួមនៅក្នុងម៉ូឌុល C9 Participation in Module C1

ម៉ូឌុលនេះត្រូវបានរចនាឡើងសំរាប់ស្វ័យសិក្សាក៏ដូចជាការផ្តល់អោយនៅក្នុងថ្នាក់រៀនផងដែរ។ ដូច្នេះគ្រប់ចំនុចនីមួយៗ នៃម៉ូឌុលនោះបានចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់លទ្ធផលនៃការសិក្សានិងបញ្ចប់ដោយ សេចក្តីសង្ខេបនៃចំណុចសំខាន់ៗ។ អ្នកសិក្សាអាចប្រើលទ្ធផលនៃការសិក្សានិងសេចក្តីសង្ខេបនោះដើម្បីប្រែក្លាយទៅជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការវាយតម្លៃដំណើរការនៃការសិក្សា របស់ខ្លួននៅក្នុងម៉ូឌុលទាំងមូល។ ផ្នែកនីមួយៗ ក៏មានផ្នែកនូវ សំណួរពិភាក្សា និងលំហាត់អនុវត្តដែលត្រូវបានសម្រេចដោយបុគ្គលសិក្សាម្នាក់ៗ ឬត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយអ្នកបង្រៀនផងដែរ។ សំណួរនិងលំហាត់ទាំងនេះត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បី អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកសិក្សាគូសបញ្ជាក់ទៅលើបទពិសោធផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេដើម្បីវាស់ស្ទង់គុណភាពនៃមាតិកា និងការគិតគូររបស់ពួកគេទៅលើបញ្ហានានាដែលបានបង្ហាញ។

អំពីអ្នកនិពន្ធ

Faheem Hussain មានបទពិសោធន៍ជាង ១០ ឆ្នាំ ក្នុងការស្រាវជ្រាវទៅលើបច្ចេកវិទ្យាសហគមន៍ព័ត៌មានដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ (ICTD) ផ្នែកឧត្តមសិក្សាទូទាំងសកល និងបច្ចេកវិទ្យាពិគ្រោះយោបល់គោលនយោបាយ។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះលោកគឺជាជំនួយការសាស្ត្រាចារ្យនៅក្នុងដេប៉ាតឺម៉ង់បច្ចេកវិទ្យា និងសង្គមវិទ្យានៅសកលវិទ្យាល័យ State University of New York (SUNY) សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ។ កាលពីមុន លោកបានបម្រើការងារនៅសកលវិទ្យាល័យ Carnegie Mellon University's Qatar Campus និងសកលវិទ្យាល័យ the Asian University for Women ក្នុងប្រទេសបង់ក្លាដេស។ លោកបានបញ្ចប់ថ្នាក់បណ្ឌិតរបស់លោកផ្នែកវិស្វកម្មនិងគោលនយោបាយសាធារណៈពីសាកលវិទ្យាល័យ Carnegie សហរដ្ឋអាមេរិក។ ការស្រាវជ្រាវរបស់គាត់នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះពាក់ព័ន្ធជុំវិញទៅលើការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាសហគមន៍ព័ត៌មាន ICTD ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី គោលនយោបាយសាធារណៈ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម និងសេរីភាពក្នុងការប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិត។ គាត់ក៏បានចូលរួមធ្វើជាអ្នកជំនាញបច្ចេកវិទ្យាគោលនយោបាយនៅក្នុងគម្រោងស្រាវជ្រាវជាច្រើននិងមួយចំនួនធំទៀតជាមួយអង្គការសហប្រជាជាតិដូចជា UN-APCICT and UNDP ភ្នាក់ងារ អភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិដូចជា Ford Foundation និង IDRC និងស្ថាប័នស្រាវជ្រាវនិងគោលនយោបាយអន្តរជាតិមានដូចជា Freedom House and LIRNEasia នៅក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យា គោលនយោបាយនិងការអភិវឌ្ឍសាធារណៈ។

UN-APCICT

មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកវិទ្យាសហគមន៍ព័ត៌មាន ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍នៃអង្គការសហប្រជាជាតិប្រចាំ តំបន់អាស៊ីនិងប៉ាស៊ីហ្វិក (UN APCICT) សហការជាមួយក្រុមហ៊ុនសម្ព័ន្ធគណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម របស់អង្គការសហប្រជាជាតិប្រចាំតំបន់អាស៊ីនិងប៉ាស៊ីហ្វិក (ESCAP) ។ UN-APCICT មានគោលបំណង ពង្រឹងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនៃប្រទេសជាសមាជិកនៃ ESCAP ដើម្បីប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាននិងការ ប្រាស្រ័យទាក់ទងតាមរយៈ (ICT) នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គមរបស់ខ្លួនតាមរយៈការកសាងសមត្ថភាព របស់មនុស្សនិងស្ថាប័នការងារ។ ការងាររបស់ UN-APCICT ផ្តោតលើកត្តាគ្រឹះទាំងបីដូចខាងក្រោម៖

- ១. បណ្តុះបណ្តាល-ដើម្បីបង្កើនចំណេះដឹង និងជំនាញរបស់អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយ និងអ្នកជំនាញ វិស័យ ICT និងដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់អ្នកបណ្តុះបណ្តាល ICT និងគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលក្នុងវិស័យ ICT នេះ
- ២. ការស្រាវជ្រាវ-ដើម្បីអនុវត្តការវិភាគដែលទាក់ទងនឹងការអភិវឌ្ឍ ធនធានមនុស្សនៅក្នុង វិស័យ ICT
- ៣. ការណែនាំ- ដើម្បីផ្តល់សេវាប្រឹក្សាលើកម្មវិធីអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សដល់សមាជិក ESCAP និងសមាជិក ដែលពាក់ព័ន្ធ។

UN-APCICT មានទីតាំងស្ថិតនៅទីក្រុងអ៊ីនចុន Incheon នៃសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ។
<http://www.unapcict.org>

គណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមសម្រាប់តំបន់អាស៊ីនិងប៉ាស៊ីហ្វិក ESCAP

ESCAP គឺជាដៃសំរាប់ការអភិវឌ្ឍក្នុងតំបន់របស់អង្គការសហប្រជាជាតិនិងបានបម្រើការជាមជ្ឈមណ្ឌល អភិវឌ្ឍន៍សង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចដ៏សំខាន់សម្រាប់អង្គការសហប្រជាជាតិប្រចាំតំបន់អាស៊ីនិងប៉ាស៊ីហ្វិក។ វាមានទូ នាទីដើម្បីជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងសមាជិកចំនួន ៥៣ និងសមាជិកពាក់ព័ន្ធចំនួន ៩ ។ ESCAP ផ្តល់នូវ យុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីតភ្ជាប់រវាងកម្មវិធីថ្នាក់ប្រទេស និងកម្មវិធីថ្នាក់សកលនិង បញ្ហាផ្សេងៗ។ វាបានគាំទ្ររដ្ឋាភិ បាលនៃប្រទេសក្នុងតំបន់និងពង្រឹងតំណែងវិធីសាស្ត្រក្នុងតំបន់ ដើម្បីគាំទ្រកិច្ចប្រជុំដោះស្រាយរាល់បញ្ហា ប្រឈមនានាដែលទាក់ទងទៅនឹងសេដ្ឋកិច្ចសង្គម របស់តំបន់នេះនៅក្នុងពិភពសកលភារូបនីយកម្ម។ ការិយាល័យ ESCAP មានទីតាំងស្ថិតនៅទីក្រុងបាងកក ប្រទេសថៃ។

<http://www.unescap.org>

